

แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

สุพจน์ รามณี

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2567

แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

สุพจน์ รามณี

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2567

(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

GUIDELINES FOR DEVELOPING TEACHERS LEARNING MANAGEMENT SKILLS OF 21ST CENTURY UNDER THE OFFICE OF LEARNING ENCOURAGEMENT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCIAL

SUPOT RAMMANEE

A THEMATIC SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
PROGRAM IN EDUCATIONAL
FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2024

(COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	:	**แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช**
ชื่อนักศึกษา	:	**สุพจน์ รามณี**
ชื่อปริญญา	:	**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การบริหารการศึกษา**
ปีพุทธศักราช	:	**2567**
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	:	**ดร.สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี**
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	:	**ผศ.ดร.ทิพมาศ เศวตวรโชติ**

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ .....
(พระครูศรีวีรคุณสุนทร, ผศ.ดร.)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ประธานกรรมการ .....
(ดร.สันติ อุนจะนำ)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา) .....
(ดร.สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม) .....
(ผศ.ดร.ทิพมาศ เศวตวรโชติ)

กรรมการ .....
(พระครูวินัยธรวุฒิชัย ชยวุฑฺโฒ, ดร.)

กรรมการ .....
(ผศ.ดร.ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thesis Topic	:	Guidelnes for Developing Teachers Learning management skills of 21ST century under the office of Learning Encouragement Nakhon Si Thammarat provincial
Student's Name	:	Supot Rammanee
Degree Sought	:	Master of Education
Program	:	Education Administration
Anno Domini	:	2024
Advisor	:	Dr.Supattara Pusitrattanavalee
Co-Advisor	:	Asst. Prof. Dr.Tippamas Sawetvorachot

Accepted by the Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of Education (Educational Administration)

Dean of Faculty of Education .....P. S. Sunthorn.....

(Phrakhrusriveerakhunsunthon, Asst. Prof. Dr.)

Dissertation Committee:

Chairman .....Santhor.....

(Dr.Santi Aunjanum)

Member (Advisor) .....Supattara Pusitrattanavalee.....

(Dr.Supattara Pusitrattanavalee)

Member (Co-Advisor) .....Tippamas Sawetvorachot.....

(Asst. Prof. Dr.Tippamas Sawetvorachot)

Member .....Pk Wutthichai.....

(Phrakhruvinaithorn Wutthichai Chayawuddho, Dr)

Member .....Teerapong Somkhaoyai.....

(Asst. Prof. Dr.Teerapong Somkhaoyai)

Copyright of Mahamakut Buddhist University

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์	:	**แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช**
ชื่อนักศึกษา	:	**สุพจน์ รามณี**
ชื่อปริญญา	:	**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การบริหารการศึกษา**
ปีพุทธศักราช	:	**2567**
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	:	**ดร.สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี**
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	:	**ผศ.ดร.ทิพมาศ เศวตวรโชติ**

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) ศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช 3) เสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราชกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ จำนวนผู้อำนวยการ ข้าราชการครู ครูอาสา ครูศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ตำบลสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 165 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นมาตรประมาณค่าของลิเดิร์ท (Likert Scale) ในการวัดระดับทักษะและความต้องการในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก

2. ความต้องการในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก

3. แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการ เรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ 1) การส่งเสริมการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการแก้ไข

ปัญหาและการคิดตามหลักการ 2) การสนับสนุนให้ครูมีโอกาสในการอบรมและเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคและเครื่องมือในการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) การสร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนการคิดอย่างมีวิจารณญาณในองค์กร โดยส่งเสริมการใช้หลักการและขั้นตอนวิเคราะห์เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานและการเรียนรู้ 4) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นกลางให้ครูมีโอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านการสนทนาและการแบ่งปันข้อมูล 5) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารในการสนับสนุนการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยให้ครูมีโอกาสในการเรียนรู้และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณในงานสอนและการปฏิบัติงานทั่วไป

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, ทักษะในศตวรรษที่ 21, ครูศูนย์ส่งเสริมการการเรียนรู้

ABSTRACT

Thematic Topic	:	**Guidelines for Developing Teachers Learning Management Skills of 21ST Century Under the Office of Learning Encouragement, Nakhon Si Thammarat Provincial**
Student's Name	:	**Supot Rammanee**
Degree Sought	:	**Master of Education**
Program	:	**Education Administration**
Anno Domini	:	**2024**
Advisor	:	**Dr.Supattara Pusitrattanavalee**
Co-Advisor	:	**Asst. Prof. Dr.Tippamas Sawetvorachot**

The objectives of this research are 1) to study the level of learning management skills of teachers in the 21st century under the Nakhon Si Thammarat Provincial Learning Promotion Office 2) to study the needs for developing learning management skills of teachers in the 21st century under the office. Promote learning in Nakhon Si Thammarat Province 3) To propose guidelines for developing learning management skills of teachers in the 21st century under the Office of Learning Promotion, Nakhon Si Thammarat Province, a sample group. Including the number of directors, government teachers, volunteer teachers, and teachers of the Subdistrict Learning Promotion Center under the Nakhon Si Thammarat Provincial Learning Promotion Office, totaling 165 people, the sample size was determined. Tools used in this research The researcher created and developed a questionnaire. Characteristics of the questionnaire It is a Likert scale for measuring the skill level and needs for developing learning management skills of teachers in the 21st century under the Nakhon Si Thammarat Provincial Learning Promotion Office.

The results of the research found that:

1. Teacher's management skills of teachers at the promotion center. Non-Formal and Informal Education in the 21st Century, under the Office of Education Promotion Learn about Nakhon Si Thammarat Province, including all 6 areas at a high level.

2. Teachers had opinions on the need to develop learning management skills of teachers at the promotion center. Non-Formal and Informal Education in the 21st Century, under the Office of Education Promotion Learn about Nakhon Si Thammarat Province, including all 6 areas at a high level.

3. Guidelines for developing learning management skills of teachers at the Center for the Promotion of Non-Formal and Informal Education in the 21st Century under the promotion office Learning in Nakhon Si Thammarat Province is 1) promoting the development of critical thinking skills through learning activities that emphasize problem solving and thinking according to principles. 2) supporting teachers with training opportunities and learning about techniques and Tools for developing critical thinking 3) Creating a culture that supports critical thinking in the organization by promoting Use analytical principles and procedures as part of work and learning. 4) Creating a neutral environment for teachers to have opportunities to exchange opinions and experiences. To promote critical thinking through discussion and information sharing. 5) Promoting the use of technology and communications to support the development of critical thinking skills by giving teachers the opportunity to learn and apply technology for analysis and critical thinking in teaching and general work.

Keywords: Development Guidelines, 21st Century Skills, Education Center Teachers

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้เนื่องจากบุคคลหลายฝ่ายที่ได้ช่วยเหลือในครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางการศึกษาด้านการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท ขอกราบขอบพระคุณ อธิการบดีและคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ที่ได้อำนวยความสะดวกในการศึกษา ตลอดหลักสูตร ขอบพระคุณคณาจารย์ผู้สอนคณาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ตลอดจนท่านผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยจนได้เครื่องมือที่มีคุณภาพสำหรับการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลักที่และผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.ทิพมาศ เศวตวรโชติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ให้คำปรึกษาและชี้แนวทางที่เป็นประโยชน์ส่งเสริมและสนับสนุนจนงานวิจัยสำเร็จเรียบร้อยลุล่วงไปด้วยดีซึ่งผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระครูศรีวีรคุณสุนทร,ผศ.ดร., พระครูวินัยธรวุฒิชัย ชยวฑฺโฒ, ดร., ดร.สันติ อุนจะนำ และ ดร.บุญส่ง ทองเอียง ที่เป็นกำลังใจและคอยกระตุ้นส่งเสริมและสนับสนุนพร้อมกับผลักดันให้ผู้วิจัยได้ทำงานวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีซึ่งผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้กำเนิด ที่ได้อบรมสั่งสอนตลอดจนเอื้อเฟื้อเกื้อหนุนในด้านต่าง ๆ จนสำเร็จการศึกษา อีกทั้งญาติมิตรทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่คอยห่วงใย ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจตั้งแต่เริ่มเรียนจนถึงจบการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารการศึกษา, ผู้บริหารสถานศึกษา, ข้าราชการครู, ครู, อาสาสมัคร, ครู กศน.ตำบล, ครู ศรช., ครูผู้สอนคนพิการ สังกัดสำนักส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราชที่เป็นผู้ร่วมวิจัยที่เสียสละเวลาและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดียิ่งตลอดจนพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราชทุกท่าน คุณค่าทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากสารนิพนธ์เล่มนี้ผู้วิจัยขอน้อมบูชาพระรัตนตรัยและขอน้อมบูชา พระคุณของมารดา บิดา ครูอาจารย์ของผู้วิจัยทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และวางรากฐานการศึกษาให้กับผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

สุพจน์ รามณี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ (ภาษาไทย) ..... **จ**

บทคัดย่อ (ภาษาอังกฤษ) ..... **ช**

กิตติกรรมประกาศ ..... **ฌ**

สารบัญ ..... **ญ**

สารบัญตาราง ..... **ฐ**

สารบัญภาพ ..... **ฒ**

บทที่

1 บทนำ **1**

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 5

1.3 คำถามการวิจัย 5

1.4 ขอบเขตของการวิจัย 6

1.5 ขอบเขตระยะเวลา 7

1.6 ขอบเขตพื้นที่วิจัย 7

1.7 กรอบแนวคิดการวิจัย 7

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ 8

1.9 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 11

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง **12**

2.1 แนวทางการจัดการศึกษา 13

2.2 การพัฒนาทักษะของครู 32

2.3 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 42

2.4 บริบทสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดนครศรีธรรมราช 68

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 69

3 วิธีดำเนินการวิจัย **76**

3.1 ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ 76

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 76

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 76

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	3.1.3 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	77
	3.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	79
	3.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	80
	3.1.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	80
	3.2 ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ	80
	3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	80
	3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	81
	3.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	82
	3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	82
4	**ผลการวิเคราะห์ข้อมูล**	**83**
	4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	84
	4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะในการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช	84
	4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะในการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช	95
	4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช	104
5	**สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ**	**112**
	5.1 สรุปผลการวิจัย	112
	5.2 อภิปรายผล	114
	5.3 ข้อเสนอแนะ	116
บรรณานุกรม		**117**
ภาคผนวก		**127**
	ภาคผนวก ก แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21	128
	ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	143
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	145

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
ภาคผนวก ง	หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	149
ภาคผนวก จ	แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	156
ภาคผนวก ฉ	การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ	171
ภาคผนวก ช	ผลการหาค่าความเชื่อมั่น	178
ภาคผนวก ซ	ภาพประกอบ	180
ประวัติผู้วิจัย		**182**

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ตารางสังเคราะห์ตัวแปร.....	56
2.2	แสดงตัวแปรนิยามคำศัพท์เฉพาะประเด็นคำถามของทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	64
3.1	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้านและทั้งฉบับ.....	79
4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	84
4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	84
4.3	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	85
4.4	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน.....	85
4.5	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน.....	86
4.6	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดสถานศึกษา.....	86
4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม.....	87
4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี.....	88
4.9	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการสื่อสาร.....	89
4.10	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม.....	91
4.11	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	92
4.12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์.....	93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.13	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการแก้ปัญหา	94
4.14	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม	95
4.15	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี	96
4.16	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการสื่อสาร	97
4.17	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม	99
4.18	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	101
4.19	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์	102
4.20	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการแก้ปัญหา	103
4.21	สรุปผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้ง 6 ทักษะ	108

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย..... 8
2.1 ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู..... 57

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการศึกษาในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีไปอย่างรวดเร็วจนเกิดการเรียนการสอนที่แตกต่างจากยุคที่ผ่านมา อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีในการเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ จากทุกมุมโลกเข้าด้วยกัน มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการค้นคว้าหาความรู้เรียนสามารถเข้าถึงได้สะดวกรวดเร็วและสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศจะทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ทันสมัย สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การศึกษาจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมกับการรับมือการจัดการเรียนรู้ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ระยะ 20 ปี ที่มุ่งให้ผู้เรียนทุกคนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ทักษะการสื่อสารสารสนเทศและการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพ ทักษะการเรียนรู้และความมีเมตตากรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นที่จะต้องตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของทักษะดังกล่าว (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 11-27) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดเกณฑ์การประเมินวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการให้มีการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ตามตัวชี้วัดที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดไว้ 3 ด้าน 13 ตัวชี้วัด ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอนด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 12) สิ่งสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 คือ ครูผู้สอนควรมีทักษะสำคัญสำหรับจัดการเรียนการสอนในยุค 4.0 ที่นำเทคโนโลยีเป็นส่วนช่วยและเป็นสื่อในการเรียนรู้ของทั้งผู้สอนและผู้เรียนในทุกระดับของการศึกษา เพื่อให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมกับปัจจุบันโดยครูควรได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมีความสามารถให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนได้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 7 ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 52 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการ

ศึกษา ให้สถาบันที่พัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษา มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำอย่างต่อเนื่อง เมื่อครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาครบทุกด้าน มีทักษะ ความรู้ คุณธรรมจริยธรรมพร้อมที่จะจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถเผชิญต่อสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาดนำไปสู่ประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

การพัฒนาครูจึงเป็นตัวแปรสำคัญในการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษา มาตรฐานความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพ คณะกรรมการครุสภาได้ประกาศสาระความรู้สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพการศึกษาสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ ตามข้อบังคับครุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ในส่วนของวิชาชีพครู เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและทิศทางของการศึกษาชาติ ให้บุคลากรทางการศึกษาต้องมีความรู้ด้านหลักการ แนวคิด การออกแบบการประยุกต์ใช้ และการประเมินสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีสาระสนเทศ มีความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีความสำคัญมากกับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (ราชกิจจานุเบกษา, 2562, หน้า 18-20)

ในปี พ.ศ. 2551 ได้มีพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีหลักการเพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการเข้าถึง และให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวาง ทั่วถึง เป็นธรรม และมีคุณภาพเหมาะสมกับสภาพชีวิตของชีวิตของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันไป มีการกระจายอำนาจให้สถานศึกษา และการให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 3) โดยเฉพาะในส่วนของการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและวิถีชีวิตของตนเอง จัดให้มีการพัฒนาแหล่งความรู้ให้มีความหลากหลายทั้งในส่วนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่วนที่นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อการศึกษามีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยที่เป็นการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการ ไม่มีหลักสูตรและระยะเวลาที่แน่นอนขึ้นอยู่กับความต้องการ และความสนใจของกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มอายุ และเพศวัย กิจกรรมที่จัดเป็นไปตามความสมัครใจของผู้รับบริการเป็นการเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวันของบุคคล ซึ่งบุคคลสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้ต่อเนื่องตลอดชีวิตตามความพร้อม ความต้องการความสนใจ โอกาส และศักยภาพการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ประเภทของโครงการและกิจกรรม ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ศูนย์การเรียนชุมชน มุมที่อ่านและคอมพิวเตอร์ การส่งเสริมการอ่าน การจัดนิทรรศการ การศึกษาเคลื่อนที่ อุทยานการเรียนรู้ วิทยุโทรทัศน์ เป็นต้น นอกจากนี้การศึกษาตามอัธยาศัยโดยหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งของรัฐและของเอกชนก็มีการดำเนินการ ควบคู่ไปกับการศึกษานอกระบบ เช่น การศึกษานอกสถานที่ การฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อการเรียนรู้ในรูปของการอภิปราย บรรยาย การประกวด การแข่งขัน

การจัดทำโครงงาน การออกแบบและสร้างสื่อการเรียนการสอน แม้กระทั่งกิจกรรม การกีฬา กิจกรรมกลางแจ้ง และการเฝ้าสังเกตปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เป็นต้น

วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา (2561, หน้า 17-18) กล่าวว่า การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ในทุกช่วงวัย โดยเฉพาะวัยแรกเกิด วัยก่อนวัยเรียน วัยทำงานและวัยสูงอายุ เช่น วัยแรกเกิดจะเรียนรู้ตามพัฒนาการและจากพ่อแม่ที่ใกล้ชิด วัยก่อนวัยเรียนนั้น แม้จะเข้าเรียนในระดับอนุบาลแต่การใช้เวลาส่วนใหญ่เรียนรู้จากการเล่นและบุคคลใกล้ชิด วัยทำงานเป็นวัยที่เรียนรู้จากประสบการณ์ทำงานเป็นหลัก และวัยสูงอายุเป็นวัยที่ออกจากระบบการทำงานในสถานที่ทำงาน อยู่บ้าน และเรียนรู้ตามอัธยาศัยเพื่อการอยู่ร่วมกับบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวที่มีทั้งลูกและหลาน สำหรับวัยเรียนที่อยู่ในช่วงอายุ 6-22 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่ใช้เวลาไปกับการเรียนในระบบโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ แต่เวลาส่วนหนึ่งของวัยนี้ยังเรียนรู้ตามอัธยาศัยเพื่อการพักผ่อนหรือเพื่อเพิ่มพูนความรู้จากการเรียนในระบบโรงเรียนอีกทางหนึ่ง สรุปลักษณะของความโดดเด่นและเอกลักษณ์เฉพาะของการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนี้ 1) การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นรูปแบบการศึกษาที่ไม่สามารถอธิบายได้ชัดเจน (Non Form) ไม่สามารถจับต้องหรือมองเห็น เหมือนการศึกษาในระบบที่มีโรงเรียนเป็นตัวแทนระบบ แต่รู้ว่ามีอยู่เพราะเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตเป็นที่รู้จักกันว่าเป็นการเรียนรู้ตามอัธยาศัย หรือการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการ หรือการเรียนรู้ตามวิถีชีวิต 2) การศึกษาตามอัธยาศัยเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมมีหลายสถานการณ์ จึงมีหลายวัตถุประสงค์และไม่จำเป็นต้องเพื่อการศึกษาเท่านั้น เช่น สถานสงเคราะห์และคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคที่ให้บริการความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิในการบริโภคและการแก้ปัญหาเรื่องการเงินหรือชมรมเยาวชนที่ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นต้น 3) การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระบบอื่น ๆ อย่างแยกไม่ออกให้ชัดเจนได้ กล่าวคือ บุคคลสามารถใช้การศึกษาตามอัธยาศัยไป ระหว่างการเรียนในระบบพร้อม ๆ กันด้วย แต่ทั้งนี้ต้องมีระบบเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาตามอัธยาศัยกับการศึกษารูปแบบอื่น ๆ เพื่อป้องกันผลเสียที่อาจเกิดขึ้นจากขั้นตอนการเลือกนำจุดเด่นของการศึกษาตามอัธยาศัยมาใช้ในบริบทของอีกรูปแบบของการศึกษาได้ เช่น การจัดทัศนศึกษา การท่องเที่ยวแบบต่าง ๆ ซึ่งสามารถเกี่ยวโยงกับการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ด้วย

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทรัพยากรการเรียนรู้ตามอัธยาศัย โดยในปัจจุบันมีจำนวนหน่วยงานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษาระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากมายกระจายอยู่ทั่วประเทศ ดังเช่น หน่วยงานในส่วนกลาง สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาค สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอห้องสมุดประชาชนจังหวัด อำเภอ และห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น

ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการทำให้คนไทยได้รู้หนังสือ ให้คนที่พลาดโอกาสการเรียนได้มีโอกาสในการเรียนเพื่อยกระดับการศึกษาได้จบการศึกษา เพื่อได้มีโอกาสเรียนต่อให้โอกาสกับผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะผู้ยากจนในชนบท ชาวไทยภูเขา ชาวไทยมุสลิม ผู้ต้องขัง ทหารกองประจำการ ผู้นำท้องถิ่น และการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการเสนอโอกาสและทางเลือก เพื่อการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ให้แก่ประชาชนทั่วไปให้ได้รับการศึกษา และเพิ่มเติมความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ก่อให้เกิดโลกทัศน์ที่กว้างขวางสามารถใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงชีวิตให้ก้าวหน้าและดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข การศึกษาตามอัธยาศัยเกิดขึ้นตามวิถีชีวิตที่เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จากการทำงาน จากบุคคล จากครอบครัว จากสื่อ จากชุมชน และจากแหล่งความรู้ ซึ่งสามารถเรียนได้ตลอดเวลา และเกิดขึ้นในทุกช่วงวัยตลอดชีวิต โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านแหล่งเรียนรู้ทรัพยากรการเรียนรู้ตามอัธยาศัย เช่น ศูนย์วิทยศาสตร์เพื่อการศึกษา อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้าหว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษากระทรวงศึกษาธิการศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารีห้องสมุดประชาชนจังหวัดและอำเภอทั่วประเทศ ห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่ รถห้องสมุดศูนย์การเรียนเคลื่อนที่ เรือห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติฯ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และศูนย์การเรียนชุมชน (สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน, 2551) และเมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2566 ราชกิจจานุเบกษาได้เผยแพร่ พระราชบัญญัติการส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 (2566, หน้า 60-63) โดยมีสาระสำคัญคือการยกเลิกพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 และยกฐานะ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็น กรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีผลบังคับใช้เมื่อพ้นไป 60 วัน หรือตรงกับวันจันทร์ที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ.2566 ราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2566 เผยแพร่พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 60 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และให้ยกเลิกพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 โดยยกระดับจากสำนักงาน กศน. เป็น "กรมส่งเสริมการเรียนรู้" มีหน้าที่จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ 3 รูปแบบคือ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ปัจจุบันแนวคิดในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยก็ยังคงเป็นที่เข้าใจอยู่ในวงจำกัด ทั้งนี้คงเป็นเพราะความเข้าใจที่ว่าการศึกษาตามอัธยาศัย เกิดขึ้นอย่างไม่เป็นทางการ เป็นเพียงกระบวนการเรียนรู้ตามอัธยาศัยของบุคคลที่ไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน ไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบกับความไม่ชัดเจนในมุมมองเกี่ยวกับการศึกษาตามอัธยาศัยที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การบริการสื่อและแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่สามารถทำได้อย่างครอบคลุมในบริบทต่าง ๆ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

จึงมีนโยบายการพัฒนาครูเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 โดยผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นจะต้องกำกับดูแล นิเทศ ติดตาม และสนับสนุนส่งเสริมครูผู้สอนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 แต่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงนโยบายการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงมีความสนใจที่จะศึกษา สภาพการพัฒนาและความต้องการในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อให้สถานศึกษามีแนวทางในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช และเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.2.2 เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับใด

1.3.2 ความต้องการในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับใด

1.3.3 แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรเป็นอย่างไร

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาทักษะและความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้แบ่งระยะการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

1.4.1 ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

การศึกษาทักษะและความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการ ข้าราชการครู ครูอาสา ครูศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 298 คน (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการ ข้าราชการครู ครูอาสา ครูศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ตำบลสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 165 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของเครซี่และมอร์แกน (Krejicie & Morgan สถิรพร เชาวน์ชัย, 2561, หน้า 62)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

2.1.1 ทักษะเทคโนโลยีและสารสนเทศ

2.1.2 ทักษะการสื่อสาร

2.1.3 ทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม

2.1.4 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

2.1.5 ทักษะการคิดสร้างสรรค์

2.1.6 ทักษะการแก้ไขปัญหา

2.2 ความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

2.2.1 ทักษะเทคโนโลยีและสารสนเทศ

2.2.2 ทักษะการสื่อสาร

2.2.3 ทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม

2.2.4 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

2.2.5 ทักษะการคิดสร้างสรรค์

2.2.6 ทักษะการแก้ไขปัญหา

1.4.2 ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 5 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ตัวแปร ได้แก่ แนวทางในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

1.5 ขอบเขตระยะเวลา

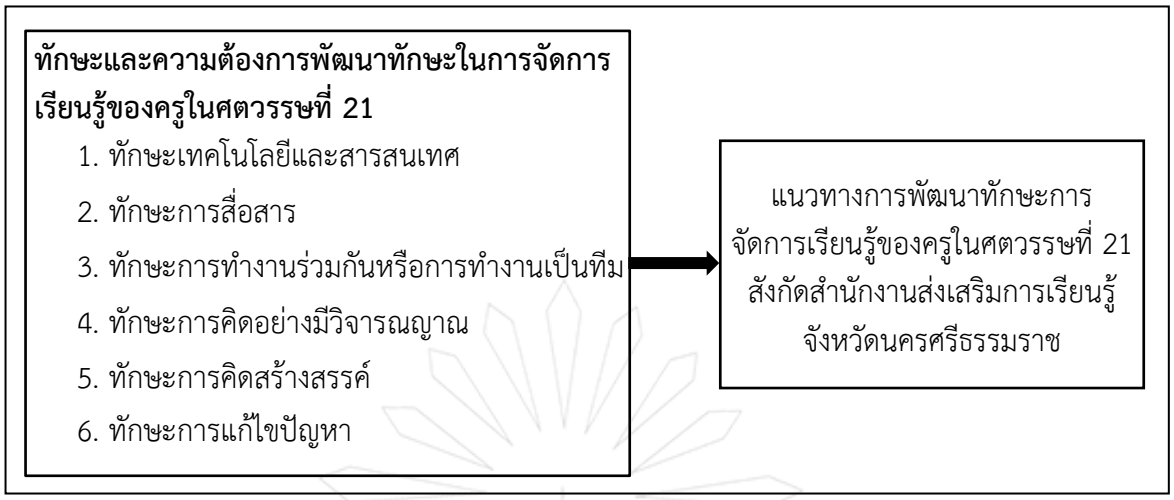
การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ในปีการศึกษา 2566

1.6 ขอบเขตพื้นที่วิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาทักษะและความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ศึกษาจากข้อมูลประชากร ได้แก่ จำนวนผู้อำนวยการ ข้าราชการครู ครูอาสา ครูศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 298 คน

1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยของนักวิชาการ และนักวิจัย โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังภาพประกอบ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ หมายถึง แนวทางสำหรับการนำไปใช้ดำเนินการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้เกิดความชำนาญในการนำไปจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 การสร้างและพัฒนาหลักสูตรการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ กลยุทธ์ในการจัดการชั้นเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา และแหล่งเรียนรู้

ความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความต้องการในฝึกฝน อบรมเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ เพื่อให้เกิดทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในกระแสยุคโลกาภิวัตน์ สร้างกระบวนการเรียนรู้และทักษะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการสืบค้นจากเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน สนับสนุนให้เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์จากการลงมือปฏิบัติ ตลอดจนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดเป็นทักษะที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อนำไปจัดกระบวนการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนในการนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยจะอ้างถึงตัวชี้วัดในการพัฒนาครูตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

และบุคลากรทางการศึกษากำหนด และจากการกล่าวถึงของนักวิชาการหลายท่าน สรุปทักษะการจัดการเรียนรู้ได้ทักษะ 6 ทักษะ ดังนี้ คือ ทักษะเทคโนโลยีและสารสนเทศ, ทักษะการสื่อสาร, ทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม, ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ, ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และทักษะการแก้ไขปัญหา สำหรับเป็นแนวทางพัฒนาเพื่อให้เกิดความชำนาญการและความรู้เท่าทันด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อความสำเร็จของผู้เรียนทั้งด้านการทำงานและการดำเนินชีวิต การกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี หมายถึง ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงถึงทักษะในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แทปเลต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกัน หรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน หรือระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

ทักษะการสื่อสาร หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความสามารถสื่อสารกับผู้บังคับบัญชา นำเสนอความคิดเห็น หรือกิจกรรมที่จะช่วยในการพัฒนาการปฏิบัติงานได้ มีวิธีการในการสื่อสารให้ผู้รับสารสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย วางแผนในการสื่อสาร กำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร และประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้ ค้นคว้าข้อมูลและอ้างอิงข้อมูล ในการสื่อสารสามารถซักถามแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสามารถจับใจความและสรุปข้อมูลในการสื่อสารได้ คิดวิเคราะห์และแยกแยะระหว่างข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และหรือข้อมูลจริงกับข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ และหรือข้อมูลเท็จ ใช้ท่าทางประกอบในการ สื่อสาร สามารถควบคุมตนเองในการสื่อสาร และสามารถใช้ น้ำเสียงที่ชัดเจนในการสื่อสารได้ เลือกช่องทางในการสื่อสาร หลายช่องทาง เช่น การพูดคุยกันต่อหน้า การพูดคุยกันทางโทรศัพท์ การพูดคุยกันทางอินเทอร์เน็ต การส่งอีเมล์ การส่งข้อความทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ ใช้ภาษาและถ้อยคำสุภาพ สามารถใช้วิจารณญาณ และไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิผู้อื่นในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสภาพวัฒนธรรมและสถานการณ์ต่าง ๆ

ทักษะการทำงานเป็นทีม หมายถึง ทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงถึงการทำงานเป็นทีม มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน ร่วมกันกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายไว้อย่างครบถ้วน และชัดเจน จัดสรรงานในทีม โดยให้สมาชิกที่มีทักษะและความสามารถแตกต่างกันได้มาทำงานร่วมกัน ยอมรับความแตกต่าง และคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคลก่อนมอบหมายงาน มีการมอบหมายงานที่สำคัญ ๆ ให้สมาชิก ฝ่ายต่าง ๆ ดำเนินการด้วยความไว้วางใจ แสดงความเห็นใจและให้กำลังใจกันเสมอเมื่อพบปัญหา หรือปฏิบัติงานผิดพลาด พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการแก้ปัญหา

ส่งเสริมให้สมาชิกได้มีโอกาสสร้างผลงาน และกล่าวยกย่องชมเชยในโอกาสที่เหมาะสม มีการประสานงานช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ในการปฏิบัติงานโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ ส่งเสริมให้สมาชิกมีโอกาสชี้แจง ประชาสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติ เพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงถึงกระบวนการคิดที่ใช้เหตุผลโดยมีการศึกษาข้อเท็จจริง หลักฐาน และข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจ พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล สามารถแยกแยะข้อมูลว่าสิ่งใดควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล ไม่ยึดถือความคิดเห็นของตนเอง ก่อนตัดสินใจในเรื่องใดก็จะต้องมีข้อมูลหลักฐานเพียงพอฟังความคิดเห็นหรือข้อมูลจากหลากหลายมุมมอง แม้เป็นมุมมองที่แตกต่างกันโดยไม่แสดงพฤติกรรมเชิงลบ เปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้ ถ้าผู้นั้นมีเหตุผลที่เหมาะสมถูกต้องกว่า วิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของข้อมูลที่ปรากฏในสถานการณ์ได้อย่างตรงประเด็นและชัดเจน

ทักษะความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความสามารถในลักษณะอเนกนัยนำไปสู่การค้นพบที่แปลกใหม่ เหมาะสมต่อการใช้งานจริง สามารถในการคิดหาวิธีการแก้ปัญหาในแต่ละครั้งได้มากกว่า 2 วิธี เพื่อนำไปสู่การค้นพบที่แปลกใหม่ สามารถในการคิดหาวิธีการแก้ปัญหาโดยดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่ หรือนำสิ่งอื่น มาทดแทนสิ่งที่ขาดได้อย่างหลากหลาย มีวิธีการคิดแจกแจงรายละเอียดของวิธีการแก้ปัญหา หรือขยายความคิดได้อย่างครบถ้วน และมีรายละเอียดที่สมบูรณ์ มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์นำมาใช้ประโยชน์ที่มีความแปลกใหม่และแตกต่างกว่าเดิม

ทักษะการแก้ปัญหา หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความสามารถของบุคคลในการรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขปัญหา ออกแบบวิธีการแก้ปัญหา เลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาและดำเนินการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถเข้าใจถึงต้นเหตุที่แท้จริงของปัญหาโดยมีเกณฑ์ที่ชัดเจนและครอบคุลมทุกมิติ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาเดิมซ้ำ ๆ

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครู ครูอาสาสมัคร ครูสกร.ตำบล ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ครูผู้สอนคนพิการ หรือบุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.9 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อนำไปพัฒนากระบวนจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา สามารถนำแนวทางไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาครูผู้สอนในด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. หน่วยงาน / สถานศึกษา สามารถนำแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ไปใช้พัฒนาหน่วยงาน หรือ สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวทางการจัดการศึกษา

2.1.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

2.1.2 นโยบายการปฏิรูปการศึกษา

2.1.3 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579

2.1.4 แผนการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 12)

2.1.5 รูปแบบการจัดการศึกษาของประเทศไทย

2.2 การพัฒนาทักษะของครู

2.2.1 ความหมายของทักษะ

2.2.2 แนวคิดในการพัฒนาวิชาชีพครู

2.2.3 การพัฒนาครูสู่มืออาชีพ

2.2.4 การพัฒนาครูสู่มืออาชีพ

2.2.5 บทบาทและคุณลักษณะของครูมืออาชีพ

2.2.6 แนวทางการพัฒนาครู

2.3 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2.3.1 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2.3.2 แนวคิดสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2.3.3 ทิศทางการพัฒนาการศึกษาในศตวรรษที่ 21

2.3.4 หลักการการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2.3.5 องค์ประกอบทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2.3.6 องค์ประกอบย่อยทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2.4 บริบทสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวทางการจัดการศึกษา

2.1.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2542, หน้า 7-9) ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาของประเทศไทยโดยกำหนดผู้เรียนได้รับการพัฒนาครบทุกด้านและเกิดการพัฒนาตามธรรมชาติอย่างเต็มศักยภาพตามมาตราในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ดังนี้

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 จัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ส่งเสริมความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคมรวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เน้นให้ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทักษะด้านคณิตศาสตร์ ทักษะด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องจัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ การประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะสวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬา และนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษา โดยให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ โดยสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลตามต้องการมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรมมีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

สรุปได้ว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนของการจัดการศึกษาของผู้เรียนในประเทศไทยต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายให้เหมาะสมกับช่วงวัย มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้รู้เท่าทัน

การเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน สามารถใช้เทคโนโลยีในการแสงหาความรู้ในการพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตลอดจนนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติได้

2.1.2 นโยบายการปฏิรูปการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2562, หน้า 1)ได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ วัตถุประสงค์ของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เรื่องการเตรียมคนสู่ศตวรรษที่ 21 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศนโยบายเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1. ให้ความสำคัญกับประเด็นคุณภาพและประสิทธิภาพทุกมิติ ทั้งผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ข้าราชการพลเรือน และผู้บริหารทุกระดับทุกประเภทและเป็นการศึกษาตลอดชีวิต

2. บูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างส่วนราชการหลัก องค์กรมหาชนในกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการให้มีความคล่องตัว เพื่อดำเนินการปฏิรูปการศึกษาร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ตามนโยบายประชารัฐ โดยให้มีการพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น ตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาล จนถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งสร้างโอกาสให้ประชาชนผู้ที่เรียนสำเร็จหลักสูตรสามารถมีงานทำโดยให้ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ปรับปรุงแผนปฏิบัติราชการให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และวางแผนการใช้งบประมาณเป็นรายไตรมาส รวมทั้งรายจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง จัดทำฐานข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการ ให้ครบถ้วนถูกต้อง ทันสมัย ใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการพัฒนางานทั้งระบบงานเน้นการเรียนรู้และการบริหารจัดการ ปรับปรุงโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการให้เกิดความคล่องตัว หากติดขัดในเรื่องข้อกฎหมาย ให้ผู้บริหารระดับสูงร่วมหาแนวทางแก้ไขร่วมกันใช้กลไกกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา มาบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับหน่วยจัดการศึกษา รวมทั้งจัดทำหลักสูตรการพัฒนาครูให้มีองค์ความรู้และทักษะในด้านพหุปัญญาของผู้เรียนคุณภาพ

กระทรงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ,2564,หน้า 2-5) มีดังนี้

1. การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย

1.1 เร่งสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของสังคม และป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่ และภัยอื่นๆ โดยมีการดำเนินการตามแผนและมาตรการด้านความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน ครู และบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเข้มข้น รวมทั้งดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตามประเมินผลการดำเนินการ และแสวงหาสถานศึกษาที่ดำเนินการได้ดีเยี่ยม (Best Practice) เพื่อปรับปรุง พัฒนาและขยายผลต่อไป

1.2 เร่งปลูกฝังทัศนคติ พฤติกรรม และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง โดยบูรณาการอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างโอกาสในการเรียนรู้และสร้างภูมิคุ้มกันควบคู่กับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเชิงบวกและสร้างสรรค์ พร้อมทั้งหาแนวทางวิธีการปกป้องคุ้มครองต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.3 เสริมสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

1.4 เร่งพัฒนาบทบาทและภารกิจของหน่วยงานด้านความปลอดภัยที่มีอยู่ในทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้ดำเนินการอย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ

2. การยกระดับคุณภาพการศึกษา

2.1 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษานำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อสร้างสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน

2.2 จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ค้นพบพรสวรรค์ ความสนใจ ความถนัดในอาชีพของตนเอง ด้วยการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) ทั้งในห้องเรียน สถานประกอบการ รวมทั้งการเรียนรู้ ผ่านแพลตฟอร์มและห้องดิจิทัลให้คำปรึกษาแนะนำ

2.3 พัฒนาและบูรณาการกระบวนการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลฐานสมรรถนะสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน เพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สร้างตรรกะความคิดแบบเป็นเหตุเป็นผลให้นักเรียนไทยสามารถแข่งขันได้กับนานาชาติ

2.4 พัฒนาทักษะดิจิทัลและภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) สำหรับผู้เรียนทุกช่วงวัย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมดิจิทัลในโลกยุคใหม่

2.5 พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรมให้มีความทันสมัย น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น และการเสริมสร้างวิถีชีวิตของความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

2.6 จัดการเรียนรู้ตามความสนใจรายบุคคลของผู้เรียนผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มที่หลากหลายและแพลตฟอร์มการเรียนรู้อัจฉริยะที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้สื่อการสอนคุณภาพสูงรวมทั้งมีการประเมินและพัฒนาผู้เรียน

2.7 ส่งเสริมการให้ความรู้และทักษะด้านการเงินและการออม (Financial Literacy) ให้กับผู้เรียน โดยบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคลัง กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารออมสิน สหกรณ์ ฯลฯ ผ่านกระบวนการเรียนรู้ โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ และการเผยแพร่สื่อแอนิเมชันรอบรู้เรื่องเงิน รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการลงทุนเชิงพาณิชย์เพื่อให้เกิดผลตอบแทนที่สูงขึ้น

2.8 ปรับโฉมศูนย์วิทยาศาสตร์และศูนย์การเรียนรู้ ให้มีรูปลักษณ์ที่ทันสมัย สวยงาม ร่มรื่น จูงใจ ให้เข้าไปใช้บริการ โดยมีมุมค้นหาความรู้ด้วยเทคโนโลยีทันสมัย มุมจัดกิจกรรม เชิงสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ของผู้เรียน หรือกลุ่มผู้เรียน และการร่วมกิจกรรมกับครอบครัว หรือจัดเป็นฐานการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ที่ผู้เรียนและประชาชนสามารถมาลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรม และได้รับเอกสารรับรองการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือสะสมหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank) ได้ รวมทั้งมีบริเวณพักผ่อนที่มีบริการลักษณะบ้านสวนกาแฟเพื่อการเรียนรู้ เป็นต้น

2.9 ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้มีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

2.10 พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาที่เน้นสมรรถนะและผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน

3. การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาทุกช่วงวัย

3.1 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการส่งต่อไปยังสถานศึกษาในระดับที่สูงขึ้น โดยเฉพาะระดับการศึกษาภาคบังคับ เพื่อป้องกันเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน

3.2 ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยที่มีอายุตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปทุกคน เข้าสู่ระบบการศึกษา เพื่อรับการพัฒนาอย่างรอบด้าน มีคุณภาพ ตามศักยภาพ ตามวัยและต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการร่วมงานกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.3 พัฒนาข้อมูลและทางเลือกที่หลากหลายให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ และกลุ่มเปราะบาง รวมทั้งกลุ่ม NEETs ในการเข้าถึงการศึกษา การเรียนรู้ และการฝึกอาชีพ อย่างเท่าเทียม

3.4 พัฒนาระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว (Home School) และการเรียนรู้ที่บ้านเป็นหลัก (Home–based Learning)

4. การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

4.1 พัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษา และหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น แบบโมดูล (Modular System) มีการบูรณาการวิชาสามัญและวิชาชีพในชุดวิชาชีพเดียวกัน เชื่อมโยงการจัดการอาชีวศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและระบบทวิภาคี รวมทั้งการจัดการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง (Block Course) เพื่อสะสมหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank) ร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาอย่างเข้มข้นเพื่อการมีงานทำ

4.2 ขับเคลื่อนการผลิตและพัฒนากำลังคนตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และยกระดับสมรรถนะกำลังคนตามกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน และมาตรฐานสากล รวมทั้งขับเคลื่อนความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) โดยความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถานประกอบการในการผลิตกำลังคนที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ

4.3 พัฒนาสมรรถนะอาชีพที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ โดยการ Re-skill Up-skill และ New skill เพื่อให้ทุกกลุ่มเป้าหมายมีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น พร้อมทั้งสร้างช่องทางอาชีพในรูปแบบหลากหลายให้ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งผู้สูงอายุ โดยมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.4 ส่งเสริมการพัฒนาแบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ตามสมรรถนะที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพ และการนำผลการทดสอบไปใช้คัดเลือกเข้าทำงาน ศึกษาต่อ ขอรับประกาศนียบัตรมาตรฐานสมรรถนะการใช้ดิจิทัล (Digital Literacy) การขอรับวุฒิบัตรสมรรถนะภาษาอังกฤษ (English Competency)

4.5 จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาการจัดตั้งธุรกิจ (ศูนย์ Startup) ภายใต้ศูนย์พัฒนาอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ และพัฒนาศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา เพื่อการส่งเสริม และพัฒนาผู้ประกอบการด้านอาชีพทั้งผู้เรียนอาชีวศึกษาและประชาชนทั่วไป โดยเชื่อมโยงกับ กศน. และสถานประกอบการ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่สอดคล้องกับการประกอบอาชีพในวิถีชีวิตรูปแบบใหม่

4.6 เพิ่มบทบาทการอาชีวศึกษาในการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการและกำลังแรงงานในภาคเกษตร โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) และกลุ่มยุวเกษตรกรอัจฉริยะ (Young Smart Farmer) ที่สามารถรองรับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้

4.7 ส่งเสริม และสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนทุกช่วงวัยเพื่อการมีงานทำ โดยบูรณาการความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับหน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันสังคมอื่น

4.8 พัฒนาหลักสูตรอาชีพสำหรับกลุ่มเป้าหมายผู้อยู่นอกระบบโรงเรียนและประชาชนที่สอดคล้องมาตรฐานอาชีพ เพื่อการเข้าสู่การรับรองสมรรถนะและได้รับคุณวุฒิวิชาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนรู้และมวลประสบการณ์เทียบโอนเข้าสู่การสะสมหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank) ได้

5. การส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษาและบุคลากรสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

5.1 ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการตามหลักเกณฑ์การประเมินวิทยฐานะแนวใหม่ Performance Appraisal (PA) โดยใช้ระบบการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ระบบ Digital Performance Appraisal (DPA)

5.2 ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการ พัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลตามกรอบระดับสมรรถนะดิจิทัล (Digital Competency) สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอาชีวศึกษา

5.3 พัฒนาครูให้มีความพร้อมด้านวิชาการและทักษะการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ รวมทั้งให้เป็นผู้วางแผนเส้นทางการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนได้ตามความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล

5.4 พัฒนาขีดความสามารถของข้าราชการพลเรือนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต

5.5 เร่งรัดการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบควบคู่กับการให้ความรู้ด้านการวางแผนและการสร้างวินัยด้านการเงินและการออม

6. การพัฒนาระบบราชการ และการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล

6.1 ขับเคลื่อนการพัฒนาระบบราชการ 4.0 ด้วยนวัตกรรม และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นกลไกหลัก ในการดำเนินงาน (Digitalize Process) การเชื่อมโยงและแบ่งปันข้อมูล (Sharing Data) การส่งเสริมความร่วมมือ บูรณาการกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก

6.2 ปรับปรุงประสิทธิภาพของเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถใช้งานเครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับระบบราชการ 4.0 สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ในทุกเวลา ทุกสถานที่ ทุกอุปกรณ์และทุกช่องทาง

6.3 ปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา โดยยึดหลักความจำเป็นและใช้พื้นที่เป็นฐาน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

6.4 นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในระบบการคัดเลือกข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในตำแหน่งและสายงานต่าง ๆ

6.5 ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของส่วนราชการให้เป็นไปตามกลไกการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ

7. การขับเคลื่อนกฎหมายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติเร่งรัดการดำเนินการจัดทำกฎหมายลำดับรองและแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อรองรับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติควบคู่กับการสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (2565, หน้า1-5) มีดังนี้

1. การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย

1.1 สร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของสังคม และป้องกันภัยคุกคามในชีวิตทุกรูปแบบ โดยมีการดำเนินการตามแผนและมาตรการด้านความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน ครู และบุคลากร ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเข้มข้น

1.2 ปลูกฝังทัศนคติ พฤติกรรม และองค์ความรู้ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์และไซเบอร์อย่างสร้างสรรค์

1.3 ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม สร้างความตระหนักรู้และจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

1.4 พัฒนาบทบาทและภารกิจด้านความปลอดภัยของทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน

2. การยกระดับคุณภาพการศึกษา

2.1 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้สู่สมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบเพื่อสร้างสมรรถนะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ให้กับผู้เรียน

2.2 จัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาให้กับผู้เรียน โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ในรูปแบบ Active Learning, STEM Education, Coding ฯลฯ และกระบวนการส่งต่อในระดับที่สูงขึ้น

2.3 พัฒนากระบวนการเรียนรู้และการวัดผล ประเมินผลฐานสมรรถนะ เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นแห่งอนาคต

2.4 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะด้าน Soft Power ให้กับผู้เรียน

2.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้เรียนรู้ตามความสนใจผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มที่หลากหลาย

2.6 ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss)

2.7 พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรมให้มีความทันสมัย น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยและบริบทของพื้นที่

2.8 ส่งเสริมการให้ความรู้และทักษะด้านการเงินและการออม (Financial Literacy) ให้กับผู้เรียน โดยบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.9 ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้นำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการวางแผน การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา

2.10 พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาที่เน้นสมรรถนะและผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน

3. การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาทุกช่วงวัย

3.1 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการติดตามและส่งต่อไปยังสถานศึกษาในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งแก้ปัญหาเด็กตกหล่นและออกกลางคัน

3.2 ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยที่มีอายุตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป ทุกคนเข้าสู่ระบบการศึกษาเพื่อรับการพัฒนาอย่างรอบด้าน มีคุณภาพตามศักยภาพ ตามวัย ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบและเป็นไปตามมาตรฐาน โดยบูรณาการร่วมกันกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.3 พัฒนาข้อมูลและทางเลือกที่หลากหลายให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ และกลุ่มเปราะบาง รวมทั้งกลุ่มเยาวชนอายุ 15-24 ปี ที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา การทำงาน หรือการฝึกอบรม (Not in Education, Employment or Training: NEETs)

3.4 พัฒนาระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว (Home School) และการเรียนรู้ที่บ้านเป็นหลัก (Home–based Learning) รวมทั้งการศึกษาทางเลือกอื่น ๆ

3.5 พัฒนาระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) ในหน่วยงานที่จัดการศึกษาและให้มีหน่วยงานกลางในการขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิตในภาพรวม และการเชื่อมโยงทั้งระหว่างรูปแบบประเภท และระดับการศึกษา

4. การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

4.1 พัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษา และหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น แบบโมดูล (Modular System) มีการบูรณาการวิชาสามัญและวิชาชีพในชุดวิชาชีพเดียวกัน เชื่อมโยงการจัดการอาชีวศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและระบบทวิภาคี รวมทั้งการจัดการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง (Block Course) เพื่อสะสมหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank) ร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาอย่างเข้มข้นเพื่อการมีงานทำ

4.2 ขับเคลื่อนการผลิตและพัฒนากำลังคนตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และยกระดับสมรรถนะกำลังคนตามกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน และมาตรฐานสากล รวมทั้งขับเคลื่อนความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) โดยความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถานประกอบการในการผลิตกำลังคนที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ

4.3 พัฒนาสมรรถนะอาชีพที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ โดยการ Re-skill Up-skill และ New skill เพื่อให้ทุกกลุ่มเป้าหมายมีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น พร้อมทั้งสร้างช่องทางอาชีพในรูปแบบหลากหลายให้ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งผู้สูงอายุ โดยมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.4 ส่งเสริมการพัฒนาระบบการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ตามสมรรถนะที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพ และการนำผลการทดสอบไปใช้คัดเลือกเข้าทำงาน

ศึกษาต่อ ขอรับประกาศนียบัตรมาตรฐานสมรรถนะการใช้ดิจิทัล (Digital Literacy) การขอรับวุฒิบัตรสมรรถนะภาษาอังกฤษ (English Competency)

4.5 จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาการจัดตั้งธุรกิจ (ศูนย์ Start Up) ภายใต้ศูนย์พัฒนาอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ และพัฒนาศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการด้านอาชีพทั้งผู้เรียนอาชีวศึกษาและประชาชนทั่วไป โดยเชื่อมโยงกับ กศน. และสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนที่สอดคล้องกับการประกอบอาชีพในวิถีชีวิตรูปแบบใหม่

4.6 เพิ่มบทบาทการอาชีวศึกษาในการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการและกำลังแรงงานในภาคเกษตร โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) และกลุ่มยุวเกษตรกรอัจฉริยะ (Young Smart Farmer) ที่สามารถรองรับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้

4.7 พัฒนาหลักสูตรอาชีพสำหรับกลุ่มเป้าหมายผู้อยู่นอกระบบโรงเรียนและประชาชนที่สอดคล้องมาตรฐานอาชีพเพื่อการเข้าสู่การรับรองสมรรถนะ และได้รับคุณวุฒิวิชาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

5. การส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากร

5.1 ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการประเมินวิทยฐานะ โดยใช้ระบบการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (Digital Performance Appraisal: DPA)

5.2 ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการ พัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลตามกรอบ ระดับสมรรถนะดิจิทัล (Digital Competency) สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอาชีวศึกษา

5.3 พัฒนาครูให้มีความพร้อมด้านวิชาการและทักษะการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ รวมทั้งให้เป็นผู้วางแผนเส้นทางการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนได้ตามความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล

5.4 ส่งเสริมสนับสนุนการวัดสมรรถนะครูด้านการวัดและประเมินผล เพื่อนำผลไปใช้ในการยกระดับการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลในชั้นเรียน

5.5 พัฒนาขีดความสามารถของครู และบุคลากรให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต

5.6 ส่งเสริมสนับสนุนการทดสอบสมรรถนะครู และบุคลากรด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการทำงาน

5.7 เร่งรัดการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทั้งระบบ ควบคู่กับการให้ความรู้ด้านการวางแผนและการสร้างวินัยด้านการเงินและการออม

6. การพัฒนาระบบราชการและการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล

6.1 ขับเคลื่อนการพัฒนาระบบราชการ ด้วยนวัตกรรม และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นกลไกหลักในการดำเนินงาน (Digitalize Process) การเชื่อมโยงและแบ่งปันข้อมูล (Sharing Data) การส่งเสริมความร่วมมือ บูรณาการกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก

6.2 พัฒนาประสิทธิภาพของเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถใช้งานเครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.3 พัฒนาระบบการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา โดยยึดหลักความจำเป็นและใช้พื้นที่เป็นฐาน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

6.4 เสริมสร้างคุณธรรม มาตรฐานทางจริยธรรมและปลุกจิตสำนึกต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

7. การขับเคลื่อนกฎหมายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ

สรุปได้ว่า นโยบายการปฏิรูปการศึกษามีการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามศักยภาพอย่างเหมาะสมตามความต้องการของสังคม โดยให้มีการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ผู้เรียนได้เกิดทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการความรู้เพื่อนำไปสู่กำลังคนในการพัฒนาประเทศอย่างมีคุณภาพ

2.1.3 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, หน้า 67- 68) เน้นการให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันอย่างเสรีและไร้พรมแดนในกระแสการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล ตลอดจนนำมาจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนได้รับโอกาสในการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล อันจะนำไปสู่การสร้างความผาสุกร่วมกันในสังคม และลดความเหลื่อมล้ำในสังคมให้มีความเสมอภาคและเท่าเทียมกันมากขึ้น โดยมีหลักการจัดการศึกษา ดังนี้

1. หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนทุกคนทุกช่วงวัย ตั้งแต่เด็กปฐมวัย วัยเรียน วัยทำงาน และผู้สูงวัย มีโอกาสในการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้แต่ละบุคคลได้พัฒนาตามความพร้อมและความสามารถให้บรรลุขีดสูงสุด มีความรู้ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม รวมทั้งมีสมรรถนะในการทำงาน เพื่อการประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจสอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

2. หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง เป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียน กลุ่มปกติ กลุ่มด้อยโอกาสที่มีความยากลำบากและขาดโอกาสเนื่องด้วยสภาวะทางเศรษฐกิจและภูมิสังคม ซึ่งรัฐต้องดูแลจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาสนับสนุนผู้เรียนกลุ่มนี้ให้ได้รับการศึกษาตามศักยภาพและความพร้อมอย่างเท่าเทียม กลุ่มที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งหมายรวมกลุ่มผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม อารมณ์การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ รวมทั้งบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแล รัฐต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาร่วมกับเด็กปกติในกรณีที่สามารถรียนได้ เพื่อให้เขาได้มี โอกาสเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสังคม หรือจัดให้เป็นพิเศษตามระดับความบกพร่อง นอกจากนี้ บุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษรัฐต้องจัดรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้นด้วยเหตุผลสำคัญ คือบุคคลที่มีความสามารถพิเศษเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศหากจัดการศึกษารูปแบบปกติอาจทำให้ไม่สามารถพัฒนาบุคคลดังกล่าวให้มีความรู้ความสามารถตามศักยภาพของเขาได้ รัฐจึงมีหน้าที่ลงทุนพิเศษสำหรับบุดคลเหล่านี้ และถือเป็นสิทธิของบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษที่จะได้รับบริการทางการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาศักยภาพของตน แผนการศึกษาแห่งชาติจึงต้องกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาที่ครอบคลุมการดูแล และพัฒนาบุคคลทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

3. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำรงชีวิตและการประพฤติปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมอย่างพอเพียง เท่าทันและเป็นสุข การศึกษาจึงต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้ มีทักษะที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอก โดยยึดหลักความพอประมาณ ที่เป็นความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น มีการตัดสินใจที่มีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบและมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ซึ่งเป็นการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่ดาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล โดยใช้ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านมีความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติมีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต อดทน พากเพียรและใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

4. หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม การจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพให้กับประชาชนทุกคนเป็นพันธกิจที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของสังคมทุกภาคส่วน เนื่องจากรัฐต้องใช้ทรัพยากร จำนวนมากในการจัดการศึกษาที่ต้องครอบคลุมทุกช่วงวัย ทุกระดับการศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย ด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย สนองความต้องการและความ

จำเป็นของแต่ละบุคคลและสนองยุทธศาสตร์ชาติและความจำเป็นในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รัฐจึงต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัวชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในการจัดการศึกษา โดยบุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กร จะได้รับการส่งเสริมให้เข้าร่วมจัดการศึกษา เสนอแนะ กำกับติดตาม และสนับสนุนการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ตามความพร้อมเพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มุ่งจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงการศึกษา สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยการจัดการศึกษาให้เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย ให้ได้รับการศึกษาอย่ามีประสิทธิภาพ และได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพอย่างเท่าเทียมกัน โดยอาศัยความร่วมมือและการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของกลุ่มบุคคลทุกภาคส่วน รวมถึงนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ประชาชนสามารถรับมือกับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ในปัจจุบันอย่างชาญฉลาด ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตและอยู่บนพื้นฐานความพอเพียง

2.1.4 แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรมซึ่งระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในภาคการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนของประเทศ จึงได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์และวางเป้าหมายที่สามารถตอบสนองการพัฒนาที่สำคัญในด้านต่าง ๆ คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ที่มุ่งหวังให้คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคต ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านคุณภาพและด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ผลิต พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่มุ่งหวังให้มีการผลิตครู ได้สอดคล้องกับความต้องการในการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท และมีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ สามารถใช้ศักยภาพในการสอนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์ผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ ที่มุ่งหวังให้กำลังคนได้รับการผลิตและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ และมีองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านคุณภาพ และด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์รัฐขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ที่มุ่งหวังให้การบริการการศึกษาแก่ผู้เรียนทุกกลุ่มทุกวัยในระดับที่เหมาะสมกับสภาพบริบทและสภาพพื้นที่ ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านการเข้าถึงการให้บริการและด้านความเท่าเทียม

ยุทธศาสตร์ 5 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาที่มุ่งหวังให้คนไทยได้รับ โอกาสในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านการเข้าถึงการให้บริการ ด้านความเท่าเทียม และด้านประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ 6 ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการ และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ที่มุ่งหวังให้มีการใช้ทรัพยากรทั้งด้านงบประมาณและบุคลากร ได้อย่างคุ้มค่าไม่เกิดการสูญเปล่า และมีความคล่องตัว ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านประสิทธิภาพ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้สามารถบรรลุตามเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ เป็นกลไกในการชี้ประเด็นที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปี และผลักดันให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนสู่ความเจริญเติบโตที่ทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์อย่าง เท่าเทียมกัน ซึ่งการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มีวัตถุประสงค์ เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยมีเป้าหมายหลัก 5 ประการ ประกอบด้วย (1) การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม (2) การพัฒนาคน สำหรับโลกยุคใหม่ (3) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม (4) การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน และ (5) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ได้กำหนดหมุดหมายการพัฒนา จำนวน 13 ประการ เพื่อสะท้อน ประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่า อย่างยั่งยืน” ประกอบด้วย

หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

หมุดหมายที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก

หมุดหมายที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

หมุดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกที่สำคัญของภูมิภาค

หมุดหมายที่ 6 ไทยเป็นฐานการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่สำคัญของโลก

หมุดหมายที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถ แข่งขันได้

หมุดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะ ที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน

หมุดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคน มีความคุ้มครองทางสังคม ที่เพียงพอ เหมาะสม

หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

หมุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ

หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

หมุดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

หมุดหมายภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเป็นหน่วยงานหลักดำเนินการขับเคลื่อนหมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต ซึ่งมีเป้าหมาย และกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพในทุกช่วงวัยมีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรมและมีภูมิคุ้มกัน ต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข ซึ่งในการ ดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย มีกลยุทธ์การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยในทุกมิติ โดยมีกลยุทธ์ย่อย คือ

1.1 พัฒนาเด็ก ช่วงตั้งครรภ์ถึงปฐมวัยให้มีพัฒนาการรอบด้าน มีอุปนิสัยที่ดี

1.2 พัฒนาผู้เรียนระดับพื้นฐานให้มีความตระหนักรู้ในตนเอง มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงาน

1.3 พัฒนาวัยแรงงานให้มี สมรรถนะที่จำเป็นเพื่อการประกอบอาชีพและเชื่อมโยงกับโลกของการทำงานในอนาคต และ

1.4 พัฒนา ผู้สูงอายุให้เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง โดยมีกลยุทธ์ย่อย คือ 2.1 พัฒนากำลังคน สมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต เป้าหมายและสามารถสร้างงานอนาคต

เป้าหมายที่ 2 กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต ซึ่งในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย มีกลยุทธ์ย่อย

2.1 พัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต เป้าหมายและสามารถสร้างงานอนาคต

เป้าหมายที่ 3 ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีกลยุทธ์การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีกลยุทธ์ย่อย คือ 3.1 พัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ 3.2 พัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้ สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเรียนในระบบการศึกษาปกติ สำหรับหมุดหมายที่กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนการดำเนินงานมีดังนี้ 1) หมุดหมายที่ 6 อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและบริการ Digital ซึ่งมีเป้าหมาย และกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ดังนี้ เป้าหมายที่ 1 เศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ซึ่งในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย มีกลยุทธ์การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง คือ กลยุทธ์ 1 การขับเคลื่อนสังคมและเศรษฐกิจไทยด้วยดิจิทัล กลยุทธ์ย่อย 1.1 พัฒนาบริการและแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการปรับระบบการบริหารจัดการ เป้าหมายที่ 2 การส่งออกของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศเพิ่มขึ้น ซึ่งในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย มีกลยุทธ์การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง คือ กลยุทธ์ 4 ระบบนิเวศ เพื่อสนับสนุน การพัฒนาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมและการบริหารดิจิทัล กลยุทธ์ย่อย 4.2 พัฒนา กำลังคนเพื่อรองรับการปรับตัวทางเทคโนโลยีในอนาคตของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมและบริหารต่าง ๆ รวมถึงอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมและบริหารดิจิทัลของประเทศ 2) หมุดหมายที่ 7 ไทยมี SMEs ที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขันได้ ซึ่งมีเป้าหมาย และกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ดังนี้ เป้าหมายที่ 2 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถ ยกระดับและปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ มีกลยุทธ์การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เป็นผู้ประกอบการในยุค ดิจิทัล 3) หมุดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน ซึ่งมีเป้าหมายและกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ดังนี้ เป้าหมายที่ 2 ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาคลดลง ซึ่งในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย มีกลยุทธ์การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง คือ กลยุทธ์ที่ 3 การสร้างความพร้อมด้านโครงสร้าง พื้นฐาน โลจิสติกส์ และดิจิทัลรองรับพื้นที่เศรษฐกิจหลักและเมือง กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 พัฒนาบุคลากร 17 การศึกษา การวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมให้มีคุณภาพเพียงพอและปรับตัวได้ทันต่อความต้องการของ อุตสาหกรรมและบริการเป้าหมายในพื้นที่ 4) หมุดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม ซึ่งมีเป้าหมาย และกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ดังนี้ เป้าหมายที่ 1 ครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจ และสังคม จนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน ซึ่งในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย มีกลยุทธ์การดำเนินงาน

ที่เกี่ยวข้อง คือ กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างโอกาสที่เสมอภาคแก่เด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น กลยุทธ์ย่อย 2.2 ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาทักษะอาชีพที่มีคุณภาพ 5) หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ ซึ่งมีเป้าหมาย และกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ดังนี้ เป้าหมายที่ 3 สังคมไทยปล่อยก๊าซเรือนกระจกและมลพิษลดลง

กลยุทธ์ที่ 5 การปรับพฤติกรรมทางเศรษฐกิจและการดำรง ชีพเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่อย่างยั่งยืน กลยุทธ์ย่อย 5.1 สร้างความตระหนักรู้ให้เกิดในสังคม และ 5.2 สร้างแรงจูงใจ และทัศนคติในการดำรงชีวิตของผู้บริโภคที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่การบริโภคที่ยั่งยืน 6) หมุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ ซึ่งมีเป้าหมาย และกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ดังนี้ เป้าหมายที่ 2 ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง ซึ่งใน การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายมีกลยุทธ์การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง คือ กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพประชาชนและชุมชน ในการรับมือกับภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 ส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีความรู้ ความเข้าใจตระหนักถึงความเสี่ยงและปรับตัวรับมือ ผลกระทบ จากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 7) หมุดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ประชาชน ซึ่งมีเป้าหมาย และกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ดังนี้ เป้าหมายที่ 1 การบริการภาครัฐมีคุณภาพ เข้าถึงได้ซึ่งในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย มีกลยุทธ์การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง คือ กลยุทธ์ที่ 2 การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการและโครงสร้างของภาครัฐ ให้ยืดหยุ่น เชื่อมโยง เปิดกว้างและมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ กลยุทธ์ย่อย 2.1 ทบทวนบทบาทภาครัฐและกระจายอำนาจการบริหารจัดการ และ 2.2 สร้างความโปร่งใส และธรรมาภิบาลภาครัฐ เป้าหมายที่ 2 ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว กลยุทธ์ที่ 3 การปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่ใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาประเทศ กลยุทธ์ย่อย 3.1 ปรับเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ ทั้งหมดให้เป็นดิจิทัล และ 3.2 ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานภาครัฐเป็นดิจิทัล

สรุปได้ว่า แผนพัฒนาการศึกษา มุ่งเน้นไปที่การพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพตามการเปลี่ยนแปลงในยุคกระแสโลกาภิวัตน์ โดยให้มีการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนร่วมกันจัดการเรียนรู้ให้กับทุกคนโดยเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพิ่มโอกาสให้คนได้รับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.1.5 รูปแบบการจัดการศึกษาของประเทศไทย

รูปแบบการจัดการศึกษาของประเทศไทย มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศโดยรูปแบบการจัดการศึกษาจะต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงยุคศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ โดยกระบวนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิด

ความรู้ความสามารถอย่างยั่งยืน ตลอดจนนำความรู้ความสามารถไปพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้ ดังที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ ดังนี้

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2564, หน้า 16) ได้สรุปแนวทางการจัดการศึกษาของชาติ ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อความสามารถของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติสอดคล้องกับความถนัด และความสนใจของผู้เรียน จัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยการลงมือปฏิบัติ ติดเป็นทำเป็น มีนิสัยรักการเรียนรู้ ปลูกฝังให้เกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2. มุ่งปลูกฝังและสร้างลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน โดยเน้นความรู้ ทักษะกระบวนการคิด ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และให้ความรู้เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ประวัติศาสตร์ชาติไทย การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตระหนักถึงค่านิยมอันดีงาม เพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ ตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. จัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัด โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริงจากการฝึกปฏิบัตินำทักษะกระบวนการคิดมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์การแก้ปัญหาต่างๆ นำคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันดีงามมาผสมผสานกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้

4. การส่งเสริมการจัดการะบวนการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมของรัฐในการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง เพื่อนำมาพัฒนาผู้เรียนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสมดุลด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคมตลอดจนเป็นพลเมืองดีของสังคม สามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพในอนาคตได้

5. การประเมินผลการเรียนรู้ จะต้องมีกระบวนการที่หลากหลาย โดยพิจารณาจากพัฒนาการความประพฤติ สังเกตจากพฤติกรรมของผู้เรียนควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2561, หน้า 109) กล่าวว่า รูปแบบการจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันอยู่ภายใต้การกำกับดูแลและดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ โดยจำแนกโครงสร้างออกเป็นส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค เพื่อให้การศึกษาสามารถขับเคลื่อนอย่างคล่องตัว การจัดรูปแบบการจัดการศึกษา มีทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย รวมถึงการจัดการศึกษาเฉพาะทางตามความต้องการและความชำนาญของหน่วยงานนั้น โดยให้มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพและความ

ต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความสนใจของตนเองได้ทุกที่ทุกเวลา เพื่อพัฒนาพลเมืองของประเทศทั้งก่อนวัยเรียน วัยทำงาน และผู้สองอายุ ในด้านความรู้ทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิต ส่งเสริมให้บุคคลได้เรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อมุ่งสู่สังคมฐานความรู้ที่สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

จารุณี ลุนภูงา และนภดล เจนอักษร (2560, หน้า 97) กล่าวว่า แนวคิดการจัดการศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน เป็นการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบจากศูนย์กลางหรือศูนย์รวมอำนาจไปยังพื้นที่จากระดับบนไปสู่ระดับล่าง หรือจากระดับชาติไปสู่ท้องถิ่นให้ความเป็นอิสระกับโรงเรียนในเรื่องงบประมาณ บุคลากร หลักสูตร หรือโปรแกรมศึกษา ดังนั้น การจัดการศึกษาในปัจจุบันรวมไปถึงอนาคตจึงให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาโดยท้องถิ่นเป็นหลัก

ลัดดาวัลย์ สอิ้งทอง (2564, หน้า 17) รูปแบบการจัดการศึกษาของประเทศไทย เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดการศึกษาที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและตรงต่อความต้องการของชุมชน เพื่อที่จะสามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้รับไปพัฒนาชุมชน และเกิดทักษะอาชีพตามที่ชุมชนต้องการได้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ในการพัฒนาผู้เรียนสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับชุมชน นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันอยู่ภายใต้การกำกับดูแลและดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ โดยจำแนกโครงสร้างออกเป็นส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค เพื่อให้การศึกษาสามารถขับเคลื่อนอย่างคล่องตัว การจัดรูปแบบการจัดการศึกษา จึงมีทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย รวมถึงการจัดการศึกษาเฉพาะทางตามความต้องการและความชำนาญของหน่วยงาน เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดการศึกษาที่ดำถึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางที่ตรงต่อความต้องการของชุมชน เพื่อที่จะสามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้รับไปพัฒนาชุมชน และเกิดทักษะอาชีพตามที่ชุมชนต้องการได้

2.2 การพัฒนาทักษะของครู

2.2.1 ความหมายของการพัฒนาครู

การพัฒนาครู หมายถึง การพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ ทักษะ ความชำนาญและความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดเวลา

นารีรัตน์ รักวิจิตรกุล (2560, หน้า 21) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาครูไว้ว่า การพัฒนาครูหมายถึง กระบวนการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่องตามช่วงอาชีพครูเพื่อความมั่นใจว่าครูจะมี ความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติการสอนท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้และการสอน

ธงชัย คำปวง (2561, หน้า 26) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาครูไว้ว่า การพัฒนาครูหมายถึง กระบวนการขั้นตอนที่ส่งเสริมให้ครูที่ปฏิบัติงานเกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมครูให้เป็นที่ต้องการขององค์การทั้งในด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญ มีทัศนคติอุปนิสัย วิธีการทำงานให้มากขึ้น ตลอดจนเปลี่ยนแปลงทัศนคติในทางที่ดีจนปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น อันจะส่งผลให้องค์การหรือหน่วยงานที่ปฏิบัติอยู่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สูงขึ้นในเรื่องของการปฏิบัติงาน

กิ่งแก้ว ภูทองเงิน (2561,หน้า 23) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาครูไว้ว่า การพัฒนาครูเป็นการเสริมสร้างให้ครูมีความรู้ ความสามารถ เจตคติที่เอื้อต่อประสิทธิภาพในการทำงาน และประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น โดยครูทุกคนต้องพัฒนาตนเองและผู้บังคับบัญชาต้องส่งเสริมให้ครูได้รับ การพัฒนาโดยยึดภาระงานครูเป็นหลัก ควบคู่ไปกับการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงการมีบุคลิกภาพและคุณธรรมของความเป็นครูด้วย

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาครู หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่ช่วยเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา การพัฒนาครูจึงเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา ที่จะพัฒนาศักยภาพของครูให้เป็นครูมืออาชีพในด้านการจัดการเรียนรู้

2.2.2 ความสำคัญของการพัฒนาครู

ครูเป็นบุคลากรที่มีความสำกัญที่สุดต่อการพัฒนาสังคมและชาติบ้านเมือง ทั้งนี้เพราะกรูต้องรับหน้าที่ในการพัฒนาบุคคลในสังคมให้มีความเจริญงอกงามอย่างเต็มที่ จนบุคคลเหล่านั้นสามารถที่จะใช้ความรู้ความสามารถของตนเพื่อพัฒนาชาติบ้านเมืองต่อไป ดังนั้นการพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีศักยภาพอย่างที่สุด จึงเป็นงานที่นักวิชาการศึกษา ผู้นิเทศ หรือผู้บริหารการศึกษาจะต้องกระทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

กิ่งแก้ว ภูทองเงิน (2561, หน้า 25) กล่าวว่า การพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและจริงจังมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะศักยภาพครูจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งการพัฒนาครูจะช่วยให้ครูมีสมรรถภาพในการสอน ทำให้ครูเรียนรู้งานในหน้าที่เร็วขึ้น ช่วยแบ่งเบาภาระของผู้บังคับบัญชาและกระตุ้นให้ครูปฏิบัติงาน เพื่อความเจริญก้าวหน้าและเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งด้านความรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ การพัฒนาบุคลากรจะต้องใช้การนิเทศทั้งแบบกลุ่มและเป็น รายบุคคล โดยการสอนแนะ การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม และจะต้องได้รับการประเมินผลเป็น ระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ 21

ธงชัย คำปวง (2561, หน้า 45) กล่าวว่า การพัฒนาครูมีความจำเป็นและมีความสำคัญในฐานะของผู้สร้างการจัดการเรียนรู้ เพื่อเปลี่ยนแปลงและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและด้วยสภาวะ การเปลี่ยนแปลงของโลก เทคโนโลยีสารสนเทศ และข่าวสาร ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ครูจำต้องได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม เพื่อให้เป็นครูที่มีคุณภาพและมาตรฐาน เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาครูก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ ดังนี้

1) การพัฒนาครู ช่วยพัฒนาคุณภาพและวิธีการทำงานของครู ทำให้ครูมีสมรรถภาพในการสอน มีความรู้เพิ่มขึ้น เข้าใจบทบาทหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขข้อบกพร่องให้ดีขึ้น

2) การพัฒนาครู ช่วยทำให้เกิดการประหยัดเวลาและลดความสูญเปล่าทางวิชาการเพราะครูที่ได้รับการพัฒนาจนเป็นครูที่มีคุณภาพนั้นย่อมไม่ทำสิ่งใดผิดพลาดง่าย ๆ สามารถใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ทำการสอนนักเรียนได้ผลเต็มที่และตรงตามจุดประสงค์ ส่วนนักเรียนก็มีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์ที่กำหนด

สรุปได้ว่า การพัฒนาทักษะเป็นวิชาชีพชั้นสูงมีความจำเป็นต่อสังคม ผู้เป็นครูต้องมีความรู้ความชำนาญที่ฝึกฝนมาโดยเฉพาะ ซึ่งวิชาชีพครูมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับครูทุกระดับความรู้ และผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ผู้ทำหน้าที่นิเทศ ซึ่งประกอบด้วยผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรเนื้อหา สาระวิชา การสอน การวิจัย และเทคโนโลยีต่างๆ รวมทั้งผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่โค้ช และผู้ดูแลให้คำปรึกษาผู้เรียน

2.2.3 แนวคิดในการพัฒนาวิชาชีพครู

ปัจจุบันการพัฒนาวิชาชีพครูเป็นกระบวนการการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่องตามช่วงอาชีพครูเพื่อความมั่นใจว่าครูจะมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติการสอนท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้และการสอนโดยมีหลายท่านได้ให้แนวคิดในการพัฒนาวิชาชีพครูไว้ ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, หน้า 79) ได้จัดทำข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 พ.ศ. 2552 - 2561 ในเรื่องการพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ เพื่อให้เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีระบบกระบวนการผลิต และพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงอย่างเพียงพอตามเกณฑ์และสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ สนับสนุนการพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีความมั่นคงในอาชีพมีขวัญกำลังใจ อยู่ได้อย่างยั่งยืนจึงกำหนดแนวทางการปฏิรูปดังนี้

1. การพัฒนาระบบผลิตครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีการปรับปรุงระบบการผลิตการคัดสรร ค่าตอบแทนและสวัสดิการ ให้สามารถดึงดูดคนเก่งและดี มีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เช่น มีระบบให้ทุนการศึกษาแก่ผู้เรียนดีมีใจรักมาเรียนครู ได้รับประกันบรรจุเป็นข้าราชการครูเมื่อสำเร็จการศึกษา ให้มีสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นความเป็นเลิศด้านการผลิตครู วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับวิชาชีพครู รวมทั้งมีระบบประกันและรับรองคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพครูสถาบันผลิตครู จัดหลักสูตรฝึกประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 1 ปี และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานวิชาชีพครู รวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาระดมทรัพยากรบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนท้องถิ่นเพื่อเป็นผู้สอนและพัฒนาการเรียนรู้

2. การพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาระบบและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูให้เชื่อมโยงกับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดตั้งกองทุนพัฒนาและกองทุนส่งเสริมครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาส่งเสริม การพัฒนาครู คณาจารย์ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการพัฒนาครูประจำการที่สอนไม่ตรงวิชาเอกให้สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งให้มีระบบและมาตรการจูงใจให้ครู คณาจารย์ผู้บริหารการศึกษา ได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

3. การใช้ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยให้นโยบายคืนครูให้แก่ผู้เรียนโดยลดภาระ งานอื่นที่ไม่จำเป็นและจัดให้มีบุคลากรสายสนับสนุนให้เพียงพอ เพื่อให้ครูได้ทำหน้าที่พัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มที่และมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงเกณฑ์กำหนดอัตราครู โดยพิจารณาจากภาระงานที่ชัดเจนร่วมด้วยและจัดให้มีจำนวนครูพอเพียงตามเกณฑ์และมีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน รวมถึงการแยกบัญชีเงินเดือนและเงินวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากกัน

พรรณอร อุชุภาพ (2561, หน้า 241) ได้กล่าวถึง การพัฒนาวิชาชีพครูต้องมีความรู้ความสามารถในวิชาชีพและพัฒนาตนเองอยู่สม่ำเสมอ ครูที่ดีย่อมช่วยให้สังคมดีขึ้น ครูต้องมีความรู้และความสามารถสูงในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระแสเปลี่ยนแปลงของโลก

พัชราภา ตันติชูเวช (2560, หน้า 61) ได้เสนอแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนในวิชาชีพครูให้มีความทันสมัยเพื่อตอบโจทย์ในการพัฒนาประเทศในศตวรรษที่ 21 3 ประการ ดังนี้

1. การเรียนการสอนในวิชาชีพครู ต้องผลิตครูที่รู้เท่าทันบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปในศตวรรษที่ 21 ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อนำความรู้มาพัฒนาตนเองและผู้เรียนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ และวิสัยทัศน์ในด้านการศึกษาของประเทศ

2. การเรียนการสอนในวิชาชีพครู ต้องพัฒนาเทคนิคการเรียนการสอนให้ครูรู้เท่าทันผู้เรียนยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะเป็นกลุ่มคนที่อยู่ในช่วงเวลาระหว่าง พ.ศ. 2553-2568 ที่เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีอย่างแท้จริง การเรียนการสอนในวิชาชีพครูจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้มีความทันสมัย ปรับในสอดคล้องกับผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งในด้านวัตถุประสงค์การจัดการศึกษา เนื้อหาหลักสูตร วิธีการสอน และการวัดประเมินผล ครูจะต้องนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนสำคัญในการสอน โดยเฉพาะด้านหลักสูตรควรจะต้องเน้นเนื้อหาที่สามารถประยุกต์ใช้หรือบูรณาการความรู้ทางทฤษฎีเข้ากับการดำรงชีวิตประจำวันได้ ให้ความสำคัญกับทักษะการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 เน้นการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติมากกว่าการท่องจำมุ่งเน้นรูปแบบการสอนเพื่อเข้าสู่ความรู้ทางด้านการฝึกวิชาชีพ มากกว่ามุ่งสู่การสอบเข้ามหาวิทยาลัย

3. การเรียนการสอนในวิชาชีพครู ต้องเชื่อมโยงกับปัญหาของประเทศเพื่อผลิตครูที่ทันสมัย รู้เท่าทันปัญหาของประชากรรุ่นใหม่ที่สามารถพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศผ่านระบบการศึกษา โดยมุ่งเน้นพัฒนากำลังคนให้ตรงต่อความต้องการต่อตลาดแรงงานเน้นผลิตกำลังคน เพื่อสร้างนวัตกรรม พัฒนาหลักสูตร วิธีการสอน กิจกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อจุดประกายให้ผู้เรียนรู้เท่าทันปัญหาของประเทศ และสร้างประชากรรุ่นใหม่ให้ตอบโจทย์ต่อการพัฒนาประเทศ

จอยซ์และคาลสุล (Joyce & Calhoun, 2009, p. 1) ได้กล่าวถึงรูปแบบการสอนคือรูปแบบในการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสาร แนวคิด ทักษะ คุณค่าอย่างหนึ่งไปสู่การคิดและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งครูจะต้องสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากเรื่องต่าง ๆ อย่างแท้จริง และสอนให้ผู้เรียนจดจำสิ่งต่าง ๆ จากเรื่องที่เกิดขึ้นจากที่ครูสอน จนเกิดความชำนาญความสามารถเพิ่มมากขึ้นที่จะส่งผลไปสู่อนาคต และจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่เกิดกับตนเองได้ และเกิดการเรียนรู้ต่างๆ ที่ได้จากกระบวนจัดการเรียนการสอน

ทอมลินสัน (Tomlinson, 2006, p.72) ได้กล่าวว่า รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนซึ่งจะมีส่วนช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนอย่างมีความคุณภาพและช่วยให้ครูสามารถคิดออกแบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบรรยากาศแห่งการเรียนรู้หลักสูตรการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน และการบริหารจัดการในชั้นเรียน

สรุปได้ว่า แนวคิดในการพัฒนาวิชาชีพครู คือ วิธีการสอนที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ ซึ่งเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาวิชาชีพ คือ การสืบเสาะหาความรู้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการวิจัย วิธีการสอนแบบร่วมมือที่ครูสามารถจัดให้กับผู้เรียน สนับสนุนให้ครูเป็นบุคคลที่มีคุณภาพเกิดขวัญและกำลังใจสำหรับการพัฒนาในวิชาชีพ จึงมีการกำหนดให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู โดยจัดทำมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการ ปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน กำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เพื่อให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริงสามรถนำไปพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความก้าวหน้าในทุกๆ ด้านของผู้เรียน ตลอดจนเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2.2.4 การพัฒนาครูสู่มืออาชีพ

ครูเป็นบุคคลสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนที่ไม่เพียงเป็นแค่อาชีพครู แต่จะต้องเป็นครูมืออาชีพเพื่อชี้นำผู้เรียนให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่ได้จากครูไปสร้างสรรค์ครอบครัวและสังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อนำไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ ครูจะต้องพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน สำนักงานพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลและนิติการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 7) ได้ให้ความหมายว่า ครูมืออาชีพ คือ เครื่องหมายที่ชี้ให้เห็นความเป็นวิชาชีพชั้นสูง หรือคุณลักษณะที่ดีของครูอันเป็นที่ต้องการของสังคม ที่ครูต้องมีความรักความเมตตาต่อศิษย์ เสียสละ หมั่นเพียรศึกษา ปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอเอาใจใส่ต่อศิษย์ทุกคน เป็นกำลังใจ และช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ศิษย์ เพื่อให้เป็นคนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เป็นแบบอย่างที่ดีมีจรรยาบรรณ มีจิตวิญญาณของความเป็นครู ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายมีวิสัยทัศน์กว้างไกล รักความยุติธรรม ยอมรับและเข้าใจความแตกต่างของเด็กแต่ละคนมีอุดมการณ์ ยึดมั่นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีคุณธรรมยึดเหนี่ยวจิตใจของตนเอง

ปริยาภรณ์ ตั้งอุณานันต์ (2560, หน้า 241 กล่าวถึงครูมืออาชีพ หมายถึง ครูที่มีความรู้ในด้านเนื้อหา และศาสตร์การสอน ทักษะในการปฏิบัติการสอนแบบเป็นผู้อำนวยความสะดวกสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน เข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลและมีจิตวิญญาณความเป็นครู

สรุปได้ว่า ครูมืออาชีพ หมายถึง ผู้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติหน้าที่ มีจิตวิญญาณความเป็นครู เอาใจใส่ผู้เรียน สร้างแรงบันดาลใจให้สู้เรียนรักในการเรียนรู้จัดการเรียนการสอนที่หลากหลายโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเข้าใจในบทบาท และคุณลักษณะของอาชีพครู ตระหนักถึงอุดมการณ์และคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน

2.2.5 บทบาทและคุณลักษณะของครูมืออาชีพ

ครูเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ที่จะนำความรู้ความสามารถไปพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นครูจำเป็นจะต้องพัฒนาตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งครูจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากผู้สอน เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เป็นที่ปรึกษาที่ดีแก่ผู้เรียน นักการศึกษาได้กล่าวถึงบทบาทและคุณลักษณะของครูมืออาชีพ ดังนี้

มาร์ค (Marc, 2010, pp. 20-22) ได้นำเสนอ บทบาทใหม่ของครูในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในยุคดิจิทัลมีความสำคัญ และมีคุณประโยชน์กับผู้เรียนมากยิ่งกว่าการเป็นผู้บอกความรู้ ดังนี้

1. ผู้ฝึกสอนและผู้นำทาง ในการไปถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้เรียนแต่ละคนต้องการการชี้แนะแนวทาง การช่วยเหลือหรือการสนับสนุน สำหรับการเป็นหุ้นส่วนในการเรียนรู้นั้นจะพบว่าเด็กแต่ละคนต้องการการชี้แนะแนวทางการช่วยเหลือที่แตกต่างกันออกไป โดยครูจะต้องกำกับติดตามการทำงาน และความก้าวหน้าของผู้เรียนและคอยให้การช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนต้องการคอยดึงผู้เรียนให้กลับมาอยู่ในแนวทางที่เหมาะสมด้วยวิธีการตั้งคำถาม และให้ข้อเสนอแนะ

2. ผู้กำหนดเป้าหมายและนักตั้งคำถาม การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนด้วยวิธีการตั้งคำถามนำ เพื่อผู้เรียนได้กันหาคำตอบ บทบาทการตั้งคำถามจึงเป็นบทบาทที่สำคัญ และครูจะต้องฝึกการตั้งคำถามที่ท้าทายให้ผู้เรียนอภิปรายและค้นหาคำตอบ ในลักษณะของการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน หรือการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน

3. นักออกแบบการเรียนรู้ สำหรับบทบาทนี้ครูจะต้องเป็นนักสร้างสรรค์ประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนไปในทางสร้างสรรค์ โดยเริ่มจากการทำความเข้าใจผู้เรียนก่อน แล้วออกแบบคำถามหรือปัญหารวมทั้งแนะนำกิจกรรมที่จะนำเด็กไปสู่ความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ ซึ่งการออกแบบการเรียนรู้นี้อาจจะมีความแตกต่างหลากหลายกันออกไปเป็นรายบุคคล เพื่อตอบสนองความต้องการและความสามารถที่แตกต่างกันของผู้เรียน

4. ผู้จัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ในแต่ละเนื้อหารายวิชาจะมีสภาพแวดล้อมหรือบริบทที่แตกต่างกันออกไป ครูจะต้องเป็นผู้ที่สามารถจัดสภาพแวดล้อมหรือบริบทให้สอดกล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนกำลังเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหานั้น ๆ ได้อย่างแท้จริงและรวดเร็วขึ้น

5. ผู้กวดขันหรือผู้ประกันคุณภาพ อีกหนึ่งบทบาทที่สำคัญของครูในยุคดิจิทัลก็คือการควบคุมคุณภาพอย่างพิถีพิถัน โดยการประเมินผลจะไม่เป็นเพียงการให้คะแนนชิ้นงานเมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้เท่านั้น แต่จะต้องคอยกำกับควบคุมคุณภาพของชิ้นงานจนกว่าจะมีคุณภาพในระดับสูง

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2560, หน้า 42) กล่าวว่า บทบาทของครูในอนาคตนั้น หากวิเคราะห์อย่างละเอียดแล้วอาจสรุปได้ว่า บุคลากรทางการศึกษาที่หมายถึงครูอาจารย์ทุกคนจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมกับศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีทางการศึกษาในหลากหลายรูปแบบทั้ง

ประเภทวัสดุ อุปกรณ์หรือเทคนิควิธีการต่างๆ ดังนั้นบุคลากรหรือครูต้องเป็นผู้มีศักยภาพพื้นฐานต่อการปรับใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ

1. ครูจะต้องเป็นผู้มีความชำนาญการและมีวิจารณญาณต่อการใช้สื่อเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ครูจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ทางการศึกษาที่กว้างไกลสามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีการศึกษาในการบริหารการจัดการและการพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ครูต้องมีความสามารถในการเป็นนักออกแบบระบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

สุคนธ์ สินรพานนท์ (2560, หน้า 26) กล่าวว่า ครูผู้สอนทุกคนมีความสำคัญในการสร้างผู้เรียน ซึ่งเป็นเยาวชนของชาติจึงต้องร่วมกันฝึกผู้เรียนให้เป็นผู้สร้างผลงานหรือผลิตภัณฑ์ หรืออาจใช้คำว่า การสร้างนวัตกรรม ฝึกให้มีความคิดริเริ่มในการสร้างผลงาน ครูมีความสำคัญในการจัดการเรียนการออกแบบการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญ คำนึงถึงสิ่งสำคัญในการฝึกผู้เรียน ดังนี้ 1) คุณธรรมจริยธรรม 2) การเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 3) ความสัมพันธ์มนุษยสัมพันธ์ กล่าวโดยรวมถึงบทบาทของครูในอนาคตนั้น หากวิเคราะห์อย่างละเอียดแล้วอาจกล่าวได้ว่าบุคลากรทางการศึกษาที่หมายถึงครูอาจารย์ทุกคนคงต้องมีปฏิสัมพันธ์ ทั้งทางตรงและทางอ้อมกับศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีทางการศึกษาในหลากหลายรูปแบบ ทั้งประเภทวัสดุ อุปกรณ์ หรือเทคนิควิธีการต่างๆ ดังนั้นบุคลากรหรือครูต้องเป็นผู้ที่มีศักยภาพพื้นฐานต่อการปรับใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สิทธิพล อาจอินทร์ (2562, หน้า 70) กล่าวว่า ครูในยุคศตวรรษที่ 21 จะต้องมีความรู้ความสามารถในหลากหลายด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ผู้เขียนเห็นว่า ครูในยุดศตวรรษที่ 21 ควรมีคุณลักษณะสำคัญ 10 ประการ ดังนี้

1. มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการจัดการเรียนรู้

2. มีความเชี่ยวชาญในรายวิชา หรือเนื้อหาวิชาที่สอน

3. มีความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนำมาใช้ในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการเลือกใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายมีทักษะการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อขยายองค์ความรู้ของตนเอง

4. มีความสามารถในด้านเทคโนโลยี ใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูล เนื้อหาสร้างบทเรียนสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งการบูรณาการเทคโนโลยีกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน

5. เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เป็นที่ปรึกษาที่ดีแก่ผู้เรียน

6. มีความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นนักประเมินที่ดี และยุติธรรม

7. มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีมุทิตา ความรัก ความปรารถนาดี แก่ผู้เรียน

8. เป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม

9. มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเป็นเครือข่ายให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561, หน้า 43) ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครูสมรรถนะสูงทั้งในประเทศและต่างประเทศ นำมากำหนดคุณลักษณะของครูได้ ดังนี้

1. มิติด้านความรู้ทางวิชาชีพ
2. มิติด้านทักษะวิชาชีพ
3. มิติด้านเจตคติและค่านิยม
4. มิติด้านความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ

สรุปได้ว่า ครูมืออาชีพจะต้องพัฒนาตนเองให้เกิดความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพ มีวิสัยทัศน์ในการออกแบบการเรียนรู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้กับผู้เรียน จัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นที่ปรึกษาสนับสนุนผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างรอบด้าน รวมถึงเป็นผู้นำทางด้านเทคโนโลยีนำเทคโนโลยีมาเป็นส่วนประกอบในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม นอกจากรูปแบบของสภาพการเรียนการสอนแล้ว ครูคือผู้อำนวยความสะดวกทางการเรียนให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครูอย่างแท้จริง ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมมีความรักความปรารถนาดีให้กับผู้เรียนประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนมีความสัมพันธ์อันดีให้กับผู้ปกครอง และชุมชน

2.2.6 แนวทางการพัฒนาครู

ความหมายของการพัฒนาครู การพัฒนาครู หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่อการสอนและการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาครูครอบคลุมหลายด้าน เช่น การพัฒนาทางวิชาการ การฝึกอบรมทักษะการสอน การพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีในห้องเรียน การส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมในการเรียนการสอน รวมถึงการพัฒนาทางด้านจิตวิทยาและการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน

กมลพร อ่วมเพ็ง (2560, หน้า 14) กล่าวว่า การพัฒนาครู หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและสร้างเสริมศักยภาพของบุคคล ให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรก้าวไปสู่ความสำเร็จในอนาคตองค์การ

ธงชัย คำปวง (2561, หน้า 4) กล่าวว่า การพัฒนาครู หมายถึง กระบวนการ ขั้นตอนที่ส่งเสริมให้ครูที่ปฏิบัติงานเกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมครูให้เป็นที่ต้องการของทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญ มีทัศนคติ อุปนิสัย วิธีการทำงานให้มากขึ้นตลอดจนเปลี่ยนแปลงทัศนคติในทางที่ดีจนปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นอันจะส่งผลให้องค์การหรือ

หน่วยงานที่ปฏิบัติอยู่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สูงขึ้นในเรื่องของการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า การพัฒนาครู หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ครูเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ อุปนิสัย และวิธีการทำงานอย่างต่อเนื่อง ทันสมัยต่อสังคมที่เปลี่ยนแปลงทั้งด้านวิชาการและเทคโนโลยีที่แปลกใหม่ ทำให้รู้เท่าทันปัญหาและรู้จักวิธีแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อผู้เรียนและผู้ปกครอง

ความสำคัญของการพัฒนาครู หมายถึง การตระหนักถึงบทบาทและผลกระทบที่การพัฒนาครูมีต่อระบบการศึกษา นักเรียน และสังคมโดยรวม

พรรณอร อุชุภาพ (2561, หน้า 240) กล่าวว่า การพัฒนาครูมีความสำคัญเพื่อช่วยมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รู้เท่าทันกับปัญหาตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาและป้องกันการเกิดปัญหาพร้อมที่จะช่วยพัฒนาคนให้มีคุณภาพในการพัฒนาสังคมและประเทศ ทั้งนี้เป็นวิชาชีพที่ลักษณะเฉพาะและจำเป็นแก่สังคม (Social service) ที่ต้องใช้วิธีการแห่งปัญญาในการให้บริการ (Intellectual method) มีเสรีภาพการใช้วิชาชีพตามมาตรฐานของวิชาชีพ (Professional autonomy) มีจรรยาบรรณ (Professional ethics) และมีสถาบันวิชาชีพ (Professional Institution)

สรุปได้ว่า การพัฒนาครูมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากช่วยเสริมศักยภาพครูในการทำงานให้มีคุณภาพ มีความเป็นครูมืออาชีพทันสมัยต่อสังคมที่เปลี่ยนแปลงทั้งด้านวิชาการและเทคโนโลยีที่แปลกใหม่ ทำให้รู้เท่าทันปัญหาและรู้จักวิธีแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อผู้เรียนและผู้ปกครอง

แนวทางการพัฒนาครู หมายถึง วิธีการหรือกลยุทธ์ที่ถูกออกแบบมาเพื่อสนับสนุนและเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะของครูให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการสอนและการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555, หน้า 113) ได้กล่าวถึง การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาว่าเป็นกระบวนการสร้างเสริมบุคลากรให้สามารถนำศักยภาพที่มีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์การมากที่สุด เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ตลอดจนทัศนคติของบุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ มีความพร้อมสำหรับรองรับการเปลี่ยนแปลงขององค์การได้การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง เริ่มด้วยการหาความจำเป็นหรือความต้องการในการพัฒนาโดยการวิเคราะห์องค์การ วิเคราะห์งาน และวิเคราะห์บุคลากรดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแผน และติดตามประเมินผล โดยมีวิธีหลักในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาโดยเฉพาะครู อาจารย์ ไว้ดังนี้

1. การฝึกอบรม (Training of personnel) การฝึกอบรมเป็นวิธีในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถ มีทักษะ เกิดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานโดยใช้กลวิธีที่เหมาะสมในการสร้างประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาองค์กร

2. การนิเทศการสอน (Teaching supervision) กานิเทศการสอนภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการทางานร่วมกันของผู้บริหารกับบุคลากรภายในสถานศึกษา ซึ่งจะต้องร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของครู เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้นตามจุดมุ่งหมายที่สถานศึกษาคาดหวังไว้

3. การสัมมนา (Seminar) การสัมมนา เป็นการประชุมที่สมาชิกผู้เข้าร่วมประชุมเป็นผู้มีความรู้ ความสนใจในเรื่องเดียวกันมาร่วมปรึกษาหรือ ร่วมกันคิดแก้ปัญหา เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น ประสบการณ์ ทัศนคติ มีการรับฟังแนวคิดประสบการณ์จากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้รู้แล้วเป็นสมาชิกผู้ร่วมประชุมร่วมกันให้ข้อมูล เสนอปัญหา ร่วมกันคิดวิเคราะห์ตัดสินใจหาข้อสรุปหรือแนวทางแก้ไขปัญหา

4. การประชุมปฏิบัติการ (Workshop) การประชุมเชิงปฏิบัติการหมายถึง การประชุมร่วมกันเป็นกลุ่ม ๆ เน้นการร่วมกันทำงานเพื่อฝึกการแก้ปัญหา โดยผู้เข้าประชุมทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติ (Hands-on training) การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นการประชุมเพื่อปฏิบัติภารกิจร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องผู้เข้าประชุมจะมีการเรียนรู้ร่วมกันจากวิทยากรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและลงมือปฏิบัติร่วมกัน เมื่อเสร็จสิ้นการประชุมเชิงปฏิบัติการจะต้องมีผลงานที่ได้รับจากการปฏิบัติงานร่วมกัน มีการนำเอาผลงานที่ได้จากการประชุมไปใช้ เช่น การประชุมปฏิบัติการจัดทำแผนการสอน การประชุมปฏิบัติการวิเคราะห์ข้อสอบ การประชุมปฏิบัติการจัดทำแผนกลยุทธ์ เป็นต้น

5. การศึกษาดูงาน (Field study) หรือการทัศนศึกษาเป็นการพัฒนาบุคลากรโดยการให้บุคลากรได้พบเห็นการปฏิบัติงานจริงนอกองค์กร ได้เห็น ได้ยิน ได้ซักถาม ได้สัมผัสประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากเดิม จากที่เคยปฏิบัติในองค์กร บุคลากรได้เปลี่ยนบรรยากาศได้ผ่อนคลายได้รับความบันเทิง ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ของหน่วยงานอื่นนอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างหน่วยงาน และระหว่างผู้ดูงานพัฒนามนุษยสัมพันธ์ความร่วมมือของทีมงาน

6. การศึกษาต่อและการศึกษาทางไกล เป็นการพัฒนาบุคลากรที่ส่งผลระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ต้องใช้เวลาและการลงทุน โดยการให้บุคลากรเข้าศึกษาในสถานศึกษาตามหลักสูตรของสถานศึกษานั้น ซึ่งทำได้ทั้งการศึกษาทางไกล คือการศึกษาที่เน้นชั้นเรียนหรือการศึกษาทางไกลซึ่งผู้เรียนและผู้สอนอยู่ห่างไกลกันแต่เน้นการใช้สื่อและเทคโนโลยี

สภายุ ธีระวณิชตระกูล (2556, หน้า 102-103) ได้กล่าวถึง แนวทางในการพัฒนาครูดังนี้

1. การนิเทศ เป็นการดำเนินการโดยผู้มีประสบการณ์ในการใช้วิธีการและมีกระบวนการต่าง ๆ ในการให้ความช่วยเหลือ อำนวยการ กำกับ ดูแลเพื่อให้ครูสามารถพัฒนาความสามารถ ทักษะ ความรู้ได้ตามเป้าหมายขององค์การ

2. การเป็นพี่เลี้ยง เป็นวิธีการดำเนินการร่วมกัน ของผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่าให้ความช่วยเหลือผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า ให้ได้รับการพัฒนาทั้งในเรื่องวิชาชีพและด้านการดำเนินชีวิต เพื่อให้พัฒนาไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน

3. การอบรม เป็นวิธีการให้ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน โดยมีหลักสูตรและวิธีการในการดำเนินการเฉพาะ ให้ได้มาตรฐานตามเป้าหมายที่วางไว้

4. การชี้แนะ เป็นวิธีการดำเนินการพัฒนาสมรรถภาพ การทำงานของครู โดยเน้นการทำงานที่ให้เป็นไปตามเป้าหมายของงานนั้นๆ หรือการช่วยให้ครูสามารถนำความรู้ ความเข้าใจและความสามารถที่มีอยู่ ให้ได้รับการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติที่ดีได้

พรรณอร อุชุภาพ (2561, หน้า 249) ได้กล่าวว่า การพัฒนาวิชาชีพครูมีวิธีการที่หลากหลายขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ เช่น การสรรหาผู้เข้าเรียนวิชาชีพครู การจัดการศึกษาสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู การอบรมครูประจำการ การพัฒนาของสถาบันฝึกหัดครู การนิเทศ การบริหารจัดการ การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของครู รวมทั้งแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมาแล้วช่วยให้การพัฒนาวิชาชีพครูให้มีความเข้มแข็งอันเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการพัฒนางานของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่าการพัฒนาครูสามารถมีแนวทางในการพัฒนาที่หลากหลาย ซึ่งสามารถพัฒนาครูได้โดยนิเทศติดตาม การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ การเพิ่มศักยภาพในด้านทักษะต่าง ๆ ของครูโค้ชหรือครูพี่เลี้ยง การส่งเสริมให้ครูได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

2.3. การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2.3.1 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ความท้าทายด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในการเตรียมนักเรียนให้พร้อมกับชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นเรื่องสำคัญของกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียน มีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19 ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กในศตวรรษที่ 21 มีความรู้ ความสามารถ และทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลง

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ดังที่นักวิชาได้ให้แนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

กุลิสรา จิตรชญาวณิช (2562,หน้า 2) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของผู้สอนตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนสิ้นสุดการ ประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และเกิดทักษะหรือ สมรรถนะต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

อติพร เกิดเรื่อง (2560, หน้า 61) การจัดการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 หรือยุดดิจิทัล ต้องเริ่มคิดทบทวนการจัดการศึกษาโดยต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนการทำงาน และการดำเนินชีวิต เพื่อรองรับสภาพสังคมได้อย่างเหมาะสม การจัดการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 อาจเป็นไปในทิศทาง ดังนี้

1. การเปลี่ยนรูปของการศึกษา ขับเคลื่อนการเรียนรู้ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ไม่โดดเดี่ยว โดยการสร้างความสัมพันธ์กับสังคมและองค์กรต่าง ๆ ภายนอกในรูปแบบความร่วมมือใหม่

2. การดำรงอยู่ของสถานศึกษา ยังคงมีความจำเป็นในการเจอพบปะเพื่อนฝูง การรับฟังการเรียนในห้องเรียน การจัดกลุ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ ก็ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ แต่ควรเพิ่มแนวทางในการพัฒนาสมองและสร้างสรรค์ปรับแต่งการเรียนรู้ได้ตามความต้องการมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับครูอาจารย์ ถูกกันในเรื่องความรู้ เพื่อให้เกิดการคิดเชิงวิพากษ์ และแก้ปัญหาที่ซับซ้อน โดยครูต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ให้คำชี้แนะมากขึ้นกว่าเดิม

3. การตอบสนองความก้าวหน้าของเทคโนโลยี เป็นการให้ครูได้เข้าถึงเทคโนโลยีจากอินเตอร์เน็ตมากขึ้น โดยเข้ามาช่วยให้เด็กสามารถสืบเสาะค้นคว้าหาข้อมูลที่รวดเร็ว

4. การสร้างสถานการณ์จำลอง เป็นการเสริมบทเรียนในวิชาที่ผู้เรียนสนใจเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรง สามารถนำแนวติดจากทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติโดยผ่านการจัดกิจกรรมโครงงานการประกวด โดยกำหนดกลยุทธ์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จหากประสบผลอาจสร้างแบรนด์เป็นของตนเอง ชุมชน หรือโรงเรียนได้ในอนาคต การสร้างสถานการณ์ดังกล่าวเป็นโอกาสที่ดีสำหรับทดสอบแนวคิดกับสถานการณ์จริงที่ผู้เรียนควรได้รับ

5. การจัดการเรียนการสอน ควรนำเนื้อหาที่สอนวางเอาไว้บนเครือข่ายออนไลน์เพื่อให้ตนอื่นได้เข้าถึงฟรี และอาจร่วมกับบรรดาครูด้วยการแลกเปลี่ยนความรู้ พัฒนาเนื้อหาใหม่ ๆ ขึ้นมาเป็นสถานศึกษาหนึ่งในเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่นักเรียนและสถาบันการศึกษาอื่นได้เข้ามาเรียนรู้ โดยเปลี่ยนแนวคิดที่ถือว่าเป็นทรัพย์สินที่สร้างความได้เปรียบของสถาบันให้กลายเป็นผู้นำในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านโลกออนไลน์ที่ทุกคนเข้าถึงสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่และทุกเวลา

6. การเรียนรู้โลกแห่งดิจิทัล เป็นการสร้างองค์ความรู้ผ่านลงไปในเครือข่ายออนไลน์ที่เกิดจากการสร้างเนื้อหาร่วมกัน แบ่งปันความรู้ และขยายเนื้อหาเป็นนวัตกรรมเนื้อหาการสอนแบ่งปันไปทั่วโลก แล้วฝึกฝนเด็กรุ่นใหม่ให้รู้จักค้นคว้าและทำงานร่วมกัน ผ่านเครือข่ายทั่วโลก

สรุปได้ว่า การให้การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ต้องเปลี่ยนแปลงทัศนะจากกระบวนทัศน์แบบดั้งเดิม ไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ ที่ให้โลกของนักเรียนและ โลกความเป็นจริงเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่ไปไกลกว่าการได้รับความรู้แบบง่าย ๆ ไปสู่การเน้นพัฒนาทักษะและทัศนคติ ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหาทักษะองค์การ ทัศนคติเชิงบวกความเคารพตนเอง นวัตกรรม ความสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสารทักษะและค่านิยมทางเทคโนโลยีความเชื่อมั่นตนเอง ความยืดหยุ่น การจูงใจตนเอง และความตระหนักในสภาพแวดล้อม และเหนืออื่นใด คือความสามารถใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ ถือเป็นทักษะที่สำคัญจำเป็นสำหรับการเป็นนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นสิ่งที่ท้าทายในการที่จะพัฒนาเรียนเพื่ออนาคต ให้นักเรียนมีทักษะ ทัศนคติ ค่านิยม เพื่อเผชิญกับอนาคตด้วยภาพในทางบวกที่มีทั้งความสำเร็จและมีความสุข

2.3.2 หลักการของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถกับความต้องการของสังคมในยุคปัจจุบันได้ ตลอดจนยกระดับความสามารถในการแข่งขันกับบุคคลภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยหลักการดังที่นักวิชาการได้กล่าวถึง ดังนี้

วัชรา เล่าเรียนดี และคณะ (2560, หน้า 25) กล่าวถึง หลักสำคัญในการจัดการเรียนรู้ในทศวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ทักษะการคิด และการสร้างสรรค์ นักเรียนต้องมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างกระตือรือร้นในการพัฒนาความเข้าใจสาระความรู้สำคัญ และแนวคิดสำคัญในการประยุกต์ใช้ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 อย่างมีคุณภาพ ครูในศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นต้องมีกลยุทธ์ในการตอบโต้ ตอบสนองมีส่วนร่วม เพื่อชี้แนะสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเชิงลึกในสาระความรู้ต่าง ๆ จนรู้จักพัฒนาและประยุกต์ใช้ทักษะสำคัญแห่งศตวรรษที่ 21 ได้อย่างสร้างสรรค์

แอมโบรส ซูซาน เอ (Ambrose Susan A, 2010, pp. 286-293) กระบวนการพัฒนาทางเชาว์ปัญญาทางสังคม และทางอารมณ์ เป็นเรื่องที่สำคัญที่จะต้องเรียนรู้ โดยใช้หลักการเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน โดยมีหลักการเพื่อการจัดการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด 7 ข้อ ดังนี้

1. พึงเอาใจใส่ความรู้เดิมหรือพื้นฐานความรู้ของนักเรียนนักศึกษา

2. การจัดระเบียบความรู้มีผลต่อการเรียนรู้

3. พึงเอาใจใส่แรงจูงใจต่อการเรียน และรู้จักสร้างแรงจูงใจแฝงหรือแทรกแรงจูงใจไว้ในกระบวนการสอน

4. การจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนนักศึกษาเรียนแบบรู้จริง
5. พึงเอาใจใส่การฝึกฝนและให้ผลป้อนกลับ
6. พึงเอาใจใส่พัฒนาการของนักศึกษาและบรรยากาศของการเรียนรู้
7. การพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้เรียนที่กำกับการเรียนรู้ของตนเองได้

สรุปได้ว่า หลักการการเรียนรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ครูผู้สอนมีหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนใช้การจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายนำเอาประสบการณ์มาใส่ในตัวผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ตลอดจนสามารถสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์ได้ด้วยตนเอง

2.3.3 แนวคิดสำหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญของการพัฒนาคน พัฒนาสังคม พัฒนาประเทศ มีนโยบายของการพัฒนาสังคมในอดีต ตั้งแต่สังคมเน้นทรัพยากรธรรมชาติมาเป็นสังคมแห่งความรู้ สังคมแห่งการเรียนรู้ จนถึงปัจจุบันสังคมไทย ประเทศไทยมีนโยบายการพัฒนาสังคมและประเทศให้มีความมั่นคง พอเพียง มั่งคั่ง ยั่งยืน เรียกว่า ไทยแลนด์ 4.0 เป็นยุคของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจนวัตกรรม ดังนั้นจึงต้องมีการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียน เพื่อพัฒนาครูให้มีความสามารถพัฒนาผู้เรียนบรรลุจุดหมายของหลักสูตร

สิทธิพล อาจอินทร์ (2562, หน้า 49-56) กล่าวถึง กรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่สามารถตอบสนองความต้องการที่กำลังเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันของเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เกิดผลลัพธ์กับผู้เรียนโดยการใช้ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ต่อการสร้างความรู้ความเข้าใจและกำหนดประเด็นสำคัญต่อการสร้างความเป็นสังคมโลก สามารถเรียนรู้จากการมีส่วนร่วมของการทำงานเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนในเชิง วัฒนธรรม ศาสนา และวิถีชีวิตที่อยู่ร่วมกันได้อย่างเหมาะสมในบริบททางสังคมที่ต่างกันรอบด้าน มีความเข้าใจในความเป็นมนุษย์ด้วยกัน ทั้งในด้านเชื้อชาติ และวัฒนธรรม รวมทั้งการใช้วัฒนธรรมทางภาษาที่แตกต่างกันได้อย่างลงตัว นำความรู้ความเข้าใจขั้นพื้นฐานในด้านข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับภาวะสุขภาพอนามัยและนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตลอดจนมุ่งพัฒนานวัตกรรม นำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ให้เกิดคุณประโยชน์เน้นปฏิบัติสื่อสารแนวคิดใหม่ ๆ เปิดใจกว้างและยอมรับในมุมมองหรือโลกทัศน์ใหม่ๆ ที่ส่งผลต่อระบบการทำงาน จนเกิดทักษะการเป็นผู้ประกอบการในการยกระดับและเพิ่มประสิทธิผลด้านอาชีพได้

สรุปได้ว่า แนวคิดสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน พัฒนาสังคม พัฒนาประเทศ โดยให้มีการจัดการศึกษาที่เท่าทันในศตวรรษที่ 21 โดยผู้จัดการเรียนการสอนจะต้องมีทักษะ องค์ความรู้ แนวคิดใหม่ ๆ ที่จะนำไปสู่การวิจัยและสร้างนวัตกรรมอย่าง

ชำนาญ นำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียน เกิดทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญ กระบวนการคิด วิเคราะห์ พร้อมทั้งเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่สังคมต้องการในยุคโลกาภิวัตน์

2.3.4 ทิศทางการพัฒนาการศึกษาในศตวรรษที่ 21

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542,หน้า 20) กล่าวได้ว่าเป็นการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย ที่มีความชัดเจนอย่างยิ่งเพราะสาระสำคัญที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ เป็นการกำหนดให้การจัดการศึกษาของประเทศไทยเปลี่ยนจากการจัดการศึกษาที่ยึดเนื้อหาสาระ โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการจัดการสอน ครูมีบทบาทสูงยิ่งในการจัดการเรียนการสอน มาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดังที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนตามมาตรา 22 การจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2557, หน้า 8) การจัดการศึกษาของประเทศไทยจึงเปลี่ยนมาสู่กระบวนการที่เรียกว่า ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หรือผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งการจะเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการเรียนการสอนได้นั้น บุคลากรทางการศึกษาที่มีความสำคัญที่สุดของการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ได้แก่ครู ดังนั้นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาครู เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและประสบการณ์เพื่อการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอน จึงมีการกล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนในยุคปฏิรูปการศึกษาดังแนวคิดของนักการศึกษาและหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา

นิวัฒน์ น้อยมณี และกัญภร เอี่ยมพญา (2560, หน้า 176) กล่าวว่า ทิศทางการจัดการศึกษาของชาติจะมีความมั่นคงและยั่งยืน จะต้องคำนึงถึงการพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพที่มีอยู่ในตัวของแต่ละบุคคล คำนึงถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งทักษะการดำรงชีวิต ทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ

สมศักดิ์ เอี่ยมคงศรี (2561, หน้า 28-31) ได้สรุปทิศทางของการพัฒนาการศึกษาที่สำคัญออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยการปรับวิธีการสอนเทคนิคการสอน การจัดการห้องเรียน การใช้ทรัพยากร ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เน้นปฏิสัมพันธ์และการลงมือปฏิบัติ เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ สอนแบบอาศัยคุณลักษณะเด่นของผู้เรียนในปัจจุบันซึ่งใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นพลเมืองยุคดิจิทัลที่สามารถเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้ง่าย

2. ด้านผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนยุดใหม่มีความรวดเร็วในการสื่อสาร เรียนรู้โดยผ่านการเล่น มีความเป็นตัวของตัวเองสูง มีอิสระในการเลือกในสิ่งที่ตนเองพอใจตามความต้องการของตน สามารถตัดแปลงสร้างนวัตกรรมต่อทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตได้

3. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่สำหรับศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้ต้องเตรียมผู้เรียนให้มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยี ความเชี่ยวหาญเรื่องความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่ต่างวัฒนธรรม ความเชี่ยวชาญในด้านการแบ่งปันข้อมูลให้กับชุมชนโลก ความเชี่ยวชาญในการบริหารการวิเคราะห์การสังเคราะห์ข้อมูลจำนวนมาก

4. การออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 คือ สภาพแวดล้อมในห้องเรียนยุคใหม่ต้องเป็นสภาพแวดล้อมซึ่งมีสิ่งสนับสนุน และเอื้อให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และเอื้อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม

5. ด้านการประเมินสำหรับทักษะในศตวรรษที่ 21 การประเมินต้องให้น้ำหนักในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา จึงเน้นการประเมินกระบวนการคิด และประเมินผลลัพธ์ที่มีคุณค่าด้วยวิธีการที่เหมาะสม

คาแมท (Kamat, 2012, p48) ได้เสนอทิศทางของการศึกษาศตวรรษที่ 21ว่า เพื่อให้ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิผลผู้คนในสังคมจะต้องมีทักษะการคิดสร้างสรรค์ มีทักษะเทคโนโลยี สื่อและสารสนเทศในการจัดการศึกษาจะต้องนำเอาไอซีทีมาใช้อย่างกว้างขวาง เนื่องจากเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงผู้เรียนจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 นั้นมีเสนอแนวคิดดังนี้ คือ

1. ชั้นเรียนกลับทาง เป็นรูปแบบที่จัดตรงข้ามกับรูปแบบดั้งเดิม โดยให้ผู้เรียนได้เรียนที่บ้านมีการสื่อสารกับเพื่อนและกับครูโดยการออนไลน์แล้วมาทำงานหรือทำการบ้านร่วมกันในชั้นเรียนภายใต้การแนะนำดูแลของครู

2. การเรียนแบบสุดโต่งโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และแลกเปลี่ยนความรู้โดยการฝึกงานในสถานประกอบการ

3. การเรียนรู้แบบมวลชน นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพร่วมบางทักษะกับผู้เรียนจำนวนมาก

4. การสร้างและแลกเปลี่ยนความรู้จากแหล่งต่าง ๆ

สรุปได้ว่า ทิศทางของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายวิธี โดยเฉพาะกิจกรรมกลุ่มที่เน้นความร่วมมือการทำงานเป็นทีม นำเทคโนโลยีด้านการสื่อสารมาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้ประเมินผู้เรียนจากกระบวนการคิดวิเคราะห์

2.3.5 องค์ประกอบของทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

สุริยาพร นพกรเศรษฐกุล (2561, หน้า 29 ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ความสามารถของครูที่ต้องเปลี่ยนจุดเน้นจากการสอนไปเน้นที่การเรียนทั้งของนักเรียนและของตนเองเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากครูสอนไปเป็นครูฝึกต้องเรียนรู้ทักษะใกนากรจัดการเรียนรู้โดยรวมกลุ่มกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องหรือ PLC (Professional learning community) และใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

1. ทักษะในการจัดการเรียนรู้
2. การทำงานร่วมกับคนอื่น
3. ทักษะการใช้เทคโนโลยี

สุทัศน์ เอกา (2560, หน้า 25) กล่าวว่า คุณสมบัติของครู 8 ประการ ที่จำเป็นต่อการศึกษาไทยในยุคศตวรรษที่ 21 คือ

1. ครูจำเป็นต้องสร้างให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดอย่างมีข้อมูลและมีเหตุผล
2. สอนให้คิดอย่างสร้างสรรค์ส่งเสริมให้เด็กสามารถคิดเชิงนวัตกรรมได้
3. สอนให้มีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม มองเห็นชาวพม่าลาว เขมร ญวน เป็นมิตรที่เข้ามาร่วมสร้างงานด้วยกัน
4. สร้างผู้เรียนให้เป็นทีม รู้จักการร่วมมือร่วมคิด และร่วมกัน ปรึกษาหารือ สามารถทำงานเป็นทีม โดยมีภาวะผู้นำ ผู้ตาม และผู้สนับสนุน
5. มีทักษะในการสื่อสาร โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษากลางของโลก สามารถเข้าถึงตำราภาษาอังกฤษได้เพราะจะทำให้เข้าถึงความรู้ได้อย่างคุ้มค่า
6. มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีเด็กสามารถรู้เท่าทันเทคโนโลยี
7. สร้างทักษะการงานอาชีพด้วยหลัก PLC ซึ่งจะช่วยให้บ้านเมืองรอดพ้นจากวิกฤตและสร้างความกินดีอยู่ดีให้คนในสังคม
8. มีคุณธรรม มีเมตตา และมีระเบียบ คุณครูต้องสอนให้เด็กควบคุมแรงกระตุ้นจากภายนอกให้ได้

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

1. ทักษะคิดอย่างสร้างสรรค์
2. ทักษะในการสื่อสาร
3. ทักษะการทำงานร่วมกัน
4. ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี
5. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

สุรศักดิ์ ปานเฮ (2560, หน้า 42) กล่าวว่าบทบาทของครูในอนาคตนั้นหากวิเคราะห์อย่างละเอียดแล้วอาจสรุปได้ว่าบุคลากรทางการศึกษาที่หมายถึงครูอาจารย์ทุกคนจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมกับศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีทางการศึกษาในหลากหลายรูปแบบทั้งประเภทวัสดุอุปกรณ์หรือเทคนิควิธีการต่าง ๆ ดังนั้น บุคลากรหรือครูต้องเป็นผู้มีศักยภาพพื้นฐานต่อการปรับใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยยึดเป้าหมายหลัก 3 ประการคือ

1. ครูจะต้องเป็นผู้มีความชำนาญและมีวิจารณญาณต่อการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ครูจะต้องมีวิสัยทัศน์ทางการศึกษาที่กว้างไกลสามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาในการบริหารจัดการและการพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ครูจะต้องมีความสามารถในในการเป็นนักออกแบบและระบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

1. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
2. ทักษะการใช้เทคโนโลยี
3. ทักษะการออกแบบการเรียนรู้

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2560, หน้า 26) กล่าวว่าครูผู้สอนทุกคนมีความสำคัญในการสร้างผู้เรียนซึ่งเป็นเยาวชนของชาติจึงต้องร่วมกันฝึกผู้เรียนให้เป็นผู้สร้างผลงานหรือผลิตภัณฑ์หรืออาจใช้คำว่าการสร้างนวัตกรรมฝึกให้มีความคิดริเริ่มในการสร้างผลงานครูมีความสำคัญในการจัดการเรียนการออกแบบการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญคำนึงถึงสิ่งสำคัญในการฝึกผู้เรียนดังนี้ 1) คุณธรรมจริยธรรม 2) เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 3) ความสัมพันธ์มนุษย์สัมพันธ์กล่าวโดยรวมถึงบทบาทของครูในอนาคตนั้นหากอย่างละเอียดแล้วอาจกล่าวได้ว่าบุคคลทางการศึกษาที่หมายถึงครูอาจารย์ทุกคนต้องมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและทางอ้อมกับศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีทางการศึกษาในหลากหลายรูปแบบทั้งประเภทวัสดุอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีต่าง ๆ ดังนั้นบุคลากรครูต้องเป็นผู้มีศักยภาพพื้นฐานต่อการปรับใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู ในศตวรรษที่ 21

1. คุณธรรมจริยธรรม
2. เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
3. ความสัมพันธ์มนุษย์สัมพันธ์
4. เทคโนโลยีทางการศึกษา

สิทธิพล อาจอินทร์ (2562, หน้า 70) กล่าวว่าครูในยุคศตวรรษที่ 21 จะต้องมีความรู้ความสามารถในหลากหลายด้านเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคสัตว์ศตวรรษที่ 21 ผู้เขียนเห็นว่าครูในยุคศตวรรษที่ 21 ควรมีลักษณะสำคัญ 10 ประการดังนี้

1. มีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการจัดการเรียนรู้

2. มีความเชียวชาญในรายวิชาเนื้อหาวิชาที่สอน

3. มีความคิดสร้างสรรค์สำหรับนำมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้การรวมทั้งการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

4. มีทักษะการแสวงหาความรู้ใหม่ๆอย่างต่อเนื่องเพื่อขยายองค์ความรู้ของตนเอง

5. มีความสามารถในด้านเทคโนโลยีใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลเนื้อหาสร้างบทเรียนสื่อการเรียนรู้รวมทั้งการบูรณาการเทคโนโลยีกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน

6. เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้เป็นที่ปรึกษาที่ดีแก่ผู้เรียน

7. มีความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นนักประเมินที่ดีและยุติธรรม

8. มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีมุทิตา ความรักความปรารถนาดีแก่ผู้เรียน

9. เป็นแบบอย่างที่มีด้านคุณธรรมจริยธรรม

10. มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเป็นเครือข่ายให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเพื่อพัฒนาการเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

1. ทักษะในการคิดสร้างสรรค์

2. ทักษะการแสวงหาความรู้

3. ทักษะด้านเทคโนโลยีใช้เทคโนโลยี

4. ทักษะการคิดที่ดีเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม

5. ทักษะด้านวิชาชีพ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561 หน้า 43) ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครูสมรรถนะสูงทั้งในประเทศและต่างประเทศนำมากำหนดคุณลักษณะของครูได้ดังนี้ 1 มิติด้านความรู้ทางวิชาชีพ 2 มิติทักษะวิชาชีพ 3 มิติด้านจิตและค่านิยม 4 มิติด้านความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1. มิติด้านความรู้ทางวิชาชีพ

2. มิติทักษะวิชาชีพ

3. มิติด้านจิตและค่านิยม

4. มิติด้านความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ

พิณสุดา สิริธรังศรี (2557, หน้า11-16) การยกระดับครูไทยในศตวรรษที่ 21 ลักษณะของครูควรมีดังนี้

1. เป็นผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครูและผู้ให้

2. มีความรู้การจัดการเรียนรู้มี

3. ทักษะการสื่อสาร

4. อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

5. ตื่นรู้ ทันเหตุการณ์ทันสมัย

6. สร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน

7. ใฝ่คว้าและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1. ทักษะการสื่อสาร

2. ทักษะการแสวงหาความรู้

3. ทักษะเทคโนโลยี สารสนเทศ

สุภาพร ศรศิลป์ (2559, หน้า 35) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะของความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ประกอบด้วย ทักษะที่ใช้ความหลากหลายของเทคนิคการใช้ความคิด การระดม ความคิด การสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ ที่คุ้มค่า วิเคราะห์และประเมินผลความคิดของตนเอง เพื่อปรับปรุง และเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ของตนอยู่ตลอดเวลา การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ การสื่อสารความคิดใหม่ ๆ ร่วมกันเปิดกว้าง และตอบสนองมุมมองใหม่ ๆ มีการเสนอแนะในการทำงาน ร่วมกัน แสดงให้เห็นถึงความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ในนการทำงาน และเข้าใจข้อจำกัดในโลกยุค ปัจจุบัน

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

1. ทักษะของความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

2. ทักษะการสื่อสาร

3. ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

ฐิติภูมิ สุวรรณไตรย์ (2564, หน้า 73) ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) การมีความคิดสร้างสรรค์หมายถึง กระบวนการคิดของสมองที่สามารถใช้วิธีการพัฒนา การเลือกและการผสมผสานแนวทางที่แปลกใหม่และสร้างสรรค์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการ สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง ความสามารถในการใช้องค์ความรู้มาคิดเป็นลำดับ ขั้นตอน พิจารณา วิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินผลในเนื้อหาหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อการวางแผน หรือแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด 3) การมีทักษะในการสื่อสาร หมายถึงความสามารถด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนที่ใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน 4) การทำงานเป็นทีม หมายถึงความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ มีการแบ่งหน้าที่กันทำงาน โดยทุกคนมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน 5) การมีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล หมายถึง ทักษะการสืบค้นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และทันสมัย โดยไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่นหรือกระทำผิดกฎหมาย เพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในสถานศึกษา

6) การมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีหมายถึง การมีทักษะ กระบวนการในการใช้คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สื่อสารและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ชนิดต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู ในศตวรรษที่ 21

1. ความคิดสร้างสรรค์
2. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ
3. การมีทักษะในการสื่อสาร
4. การทำงานเป็นทีม
5. การมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ชุติมา ราชปัญญา (2562) การพัฒนาครู หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรได้เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ ทักษะความชำนาญและความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ให้ก้าวทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการเทคโนโลยี ค่านิยมและวัฒนธรรมทางสังคม สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายขององค์การ

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

1. ทักษะความรู้ ความเข้าใจ
2. ทักษะวิชาชีพ
3. ทักษะการใช้เทคโนโลยี

จุรีภรณ์ คำโสภา (2562, หน้า 28) ครูในศตวรรษที่ 21 ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ ทักษะการจัดการเรียนรู้และเทคนิคการสอน ทักษะการใช้เทคโนโลยี ทักษะการแสวงหาความรู้ใหม่และการพัฒนาตนเอง ทักษะการวัดและประเมินผล ทักษะการพัฒนาหลักสูตรรายวิชา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการใช้สื่อการสอน ทักษะการบรูณาการสอน ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการปรับตัวและยืดหยุ่น ทักษะการคิดสร้างสรรค์ มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรม และทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ใน PLC

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

1. ทักษะการจัดการเรียนรู้
2. ทักษะการใช้เทคโนโลยี
3. ทักษะการแสวงหาความรู้
4. ทักษะการวัดและประเมินผล
5. ทักษะการพัฒนาหลักสูตรรายวิชา
6. ทักษะการสื่อสาร
7. ทักษะการใช้สื่อการสอน
8. ทักษะการบรูณาการสอน

9. ทักษะการตั้งคำถาม

10. ทักษะการปรับตัวและยืดหยุ่น

11. ทักษะการคิดสร้างสรรค์

ธนาพล บัวคำโคตร (2563, หน้า 49) แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นไปตาม นโยบายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้โดยกำหนดได้ 4 ทักษะ ดังนี้ 1) การคิดวิเคราะห์หมายถึง การระบุปัญหา การจำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบ ข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบ โดยการระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูลเพื่อให้เพียงพอในการตัดสินใจได้ 2) การสื่อสาร หมายถึง การสื่อสารเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน มีทักษะในการสื่อสารข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และสามารถใช้เทคโนโลยีการสื่อสารในการ สื่อสารได้เป็นอย่างดี 3) การร่วมมือ หมายถึง ครูมีตระหนักและให้ความสำคัญในการทำงาน ทำงานเป็นทีม แก้ไขปัญหา มีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่น และมีความสามารถจูงใจและโน้มน้าวทีมงาน เพื่อให้ทางานให้สำเร็จตามความมุ่งหมายที่ต้องการ 4) ความคิดสร้างสรรค์หมายถึง ครูมีความคิดริเริ่มที่ใหม่ ๆ ในการปรับปรุงพัฒนางาน แสวงหาวิธีการใหม่ในการทำงานอยู่ตลอดเวลา มีความคิดที่หลากหลายในการปฏิบัติงานและมุมมองที่กว้างไกลพัฒนางาน

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

1. การคิดวิเคราะห์

2. การสื่อสาร

3. การร่วมมือ

4. ความคิดสร้างสรรค์

รณยุทธ นิลโคตร (2561, หน้า 31) การศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษใหม่ จะช่วยเตรียมความพร้อมให้คนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสารและร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิผลไปตลอดชีวิต เนื่องจากเป็นยุคที่เปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการเตรียมคนไปเผชิญการเปลี่ยนแปลง ซึ่งคนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะที่สูงในการเรียนรู้และปรับตัว เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านรูปแบบเศรษฐกิจการพึ่งพาอาศัยในที่เพิ่มมากขึ้นและภูมิทัศน์ในการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

1. ทักษะการคิด

2. ทักษะเรียนรู้

3. ทักษะแก้ปัญหา

4. ทักษะสื่อสาร

5. ทักษะร่วมมือในการทำงาน

นิตยา ดุลณีย์ (2563,หน้า 24) ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ทักษะการเป็นครูคืออะไรบ้าง ทักษะรู้จักลูกศิษย์ ทำความเข้าใจลูกศิษย์ รู้ว่าลูกศิษย์มี พื้นความรู้ต่างกันมากอย่างไร คนไหนพื้นความรู้น้อย คนไหนพื้นความรู้สูง คนไหนมีความรู้ผิด ๆ อะไรมา ประเมินอย่างไร ต้องฝึกทักษะการออกแบบการเรียนรู้เป็น Project Based Learning ทักษะการชวนลูกศิษย์คุยกันเพื่อทำ Reflection หรือ AAR เรื่องนี้สำคัญมากถ้าทำไม่เป็นอาจเกิดผล ร้ายอาจทำให้เด็กที่ไม่เก่งยิ่งเกิดบาดแผลคิดวาตัวเองไม่ฉลาดเป็นบาดแผลทางใจของเด็ก ทักษะใน การเรียนรู้สร้างความรู้ใหม่จากการทำหน้าที่ครูนี่คือหัวใจ และทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ใน PLC ทักษะนี้พูดง่ายแต่ทำจริงๆไม่ง่ายแต่ฝึกได้

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

1. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
2. ทักษะการออกแบบการเรียนรู้
3. ทักษะการแสวงหาความรู้
4. ทักษะความรู้ด้านวิชาชีพ

สุกัญญา ป้ายนอก (2564, หน้า 15) การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การผสมผสานของชุดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน ความรู้พื้นฐานด้านสารสนเทศและเทคโนโลยี ฯลฯ เข้ากับมาตรฐานทางวิชาการเป็นการเรียนรู้ที่ต้องเตรียมนักเรียนให้มีทักษะสำคัญสำหรับการดำรงชีพให้มีความสุขบนโลกที่มีการ เปลี่ยนแปลงและพลิกผันอย่างรวดเร็วตลอดเวลา

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

1. ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์
2. ทักษะการแก้ปัญหา
3. ทักษะการทำงานร่วมกัน
4. ทักษะด้านสารสนเทศและเทคโนโลยี

ปฐมาภรณ์ ปะการะโพธิ์ (2564, หน้า 19)ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เน้นการยึดนักเรียนเป็น ศูนย์กลางหลักสูตรและประเมินผลมีความครอบคลุม และที่สำคัญต้องคำนึงบริบทที่เป็นจริง ประกอบด้วยทักษะ ดังนี้ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ไขปัญหา และการสื่อสารและการมีส่วนร่วม

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

1. ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม
2. การคิดเชิงวิพากษ์
3. การแก้ไขปัญหา
4. การสื่อสาร
5. การมีส่วนร่วม

พระสมุห์นริศ นรินฺโท (แซ่น้า) (2561, หน้า 11-12)การศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษใหม่จะช่วยเตรียมความพร้อมให้คนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสาร และร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิผลไปตลอดชีวิต เนื่องจากเป็นยุคที่เปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการเตรียมคนไปเผชิญการการเปลี่ยนแปลง ซึ่งคนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะที่สูงในการเรียนรู้และปรับตัว เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านรูปแบบเศรษฐกิจการพึ่งพาอาศัยในที่เพิ่มมากขึ้น และภูมิทัศน์ในการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู ในศตวรรษที่ 21

1. ทักษะการคิด
2. ทักษะเรียนรู้
3. ทักษะแก้ปัญหา
4. ทักษะสื่อสาร
5. ทักษะร่วมมือในการทำงาน

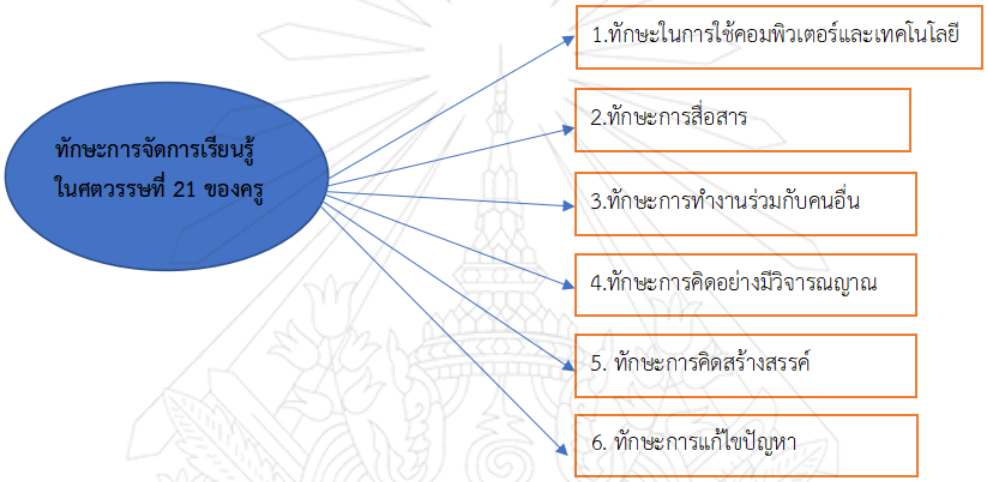
การสังเคราะห์องค์ประกอบทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

จากทัศนะของนักวิชาการต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ตารางสังเคราะห์ตัวแปร

ความหมายของทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู	1.สุริยาพร นพกรเศรษฐกุล (2561)	2.สุทัศน์ เอกา (2560)	3.สุรศักดิ์ ปานเย (2560)	4.สุคนธ์ สินธพานนท์ (2560)	5.สิทธิพล อาจิน (2562)	6.สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561)	7.พิณสุดา สิริธรังศรี (2557)	8.สุภาพร ศรศิลป์(2561)	9. ฐิติภูมิ สุวรรณไตรย์ (2564)	10.ชุติมา ราชปัญญา (2562)	11. จุรีภรณ์ คำโสภา (2562)	12. ธนาพล บัวคำโตร(2563)	13. รณยุทธ นิลโตร (2561)	14. นิตยา ดุลณีย์ (2563)	15. สุกัญญา ป้ายนอก (2564)	16. ปฐมาภรณ์ ปะการะโพธิ์ (2564)	17. พระสมุทร์นรินศ นรินโท (แซ่น้ำ) (2561)	**ความถี่**
1. การปรับตัว											✓							2
2. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ		✓	✓						✓			✓	✓	✓				6
3. การคิดสร้างสรรค์		✓						✓	✓		✓	✓				✓	✓	7
4. การแก้ไขปัญหา													✓		✓	✓	✓	4
5. การทำงานร่วมกัน	✓	✓						✓	✓				✓		✓	✓	✓	8
6. ทักษะในการสื่อสาร		✓		✓			✓	✓	✓		✓	✓	✓			✓	✓	10
7. ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓			✓			11
8. ทักษะการออกแบบการเรียนรู้			✓		✓									✓				3
9. คุณธรรมจริยธรรม				✓	✓	✓												3
10. เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม				✓														1
11. ทักษะการแสวงหาความรู้					✓		✓				✓			✓				4
12. ทักษะด้านวิชาชีพ					✓	✓												2
13. มิติด้านความรู้ทางวิชาชีพ						✓				✓				✓				3
14. มิติด้านความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ						✓												1
15. ทักษะความรู้ ความเข้าใจ										✓								1
16. ทักษะการจัดการเรียนรู้	✓										✓		✓				✓	4
17. ทักษะการวัดและประเมินผล											✓							1
18. ทักษะการพัฒนาหลักสูตรรายวิชา											✓							1
19. ทักษะการใช้สื่อการสอน											✓							1
20.ทักษะการตั้งคำถาม											✓							1
21.ทักษะการบรูณาการสอน											✓							1
22. การคิดเชิงวิพากษ์															✓	✓		2
รวม	3	5	3	4	5	4	3	3	5	3	11	4	5	4	4	5	5	76

จากตารางที่ 2.1 เห็นได้ว่า ผลของการสังเคราะห์ความหมายของทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู ที่เป็นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (theoretical framework) ที่ได้จากการสังเคราะห์มี 22 องค์ประกอบ แต่สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ใช้เกณฑ์พิจารณาจากองค์ประกอบที่มีความถี่สูงในที่นี้คือความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป ได้องค์ประกอบจำนวน 6 องค์ประกอบ เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย 1) ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี 2) ทักษะการสื่อสาร 3) ทักษะการทำงานร่วมกับคนอื่น 4) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ 6) ทักษะการแก้ไขปัญหา องค์ประกอบหลักข้างต้นแสดงเป็นโมเดลได้ดังนี้

ภาพที่ 2.1 ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู

2.3.6 นิยามศัพท์องค์ประกอบของทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

ความหมายของทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี

สุวัลภา จงพีรเดชานนท์ (2562, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารนั้น (Information and Communications Technology: ICT) คือเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศและการสื่อสารในกระบวนการจัดหา จัดเก็บ การสร้าง ประมวลผล รับ-ส่งข้อมูล เผยแพร่สารสนเทศในรูปแบบสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อผสม หรือเสียง ภาพ ภาพเคลื่อนไหว ข้อความหรือตัวอักษรและตัวเลข เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงสารสนเทศ ความถูกต้องแม่นยำ และรวดเร็วตามความต้องการได้ทันต่อการนำไปใช้ประโยชน์ เทคโนโลยีเหล่านี้จะหมายถึง คอมพิวเตอร์ซึ่งประกอบด้วยฮาร์ดแวร์ (Hardware) ซอฟต์แวร์ (Software) และส่วนข้อมูล (Data) และเทคโนโลยีเพื่อใช้สำหรับติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร โดยใช้ระบบการสื่อสารโทรคมนาคม ระบบสื่อสารข้อมูลดาวเทียมหรือเครื่องมือสื่อสารทั้งมีสายและไร้สาย

สุธน ศรีศักดิ์บางเตย (2562, หน้า 11) เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือ ไอที (Information technology หรือ IT) หมายถึง เทคโนโลยีสำหรับการประมวลผลสารสนเทศ ซึ่งครอบคลุมถึงการแปลง การประมวลผล การรับ-ส่ง การจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศในการประยุกต์การบริการและพื้นฐานทางเทคโนโลยี สามารถแบ่งกลุ่มย่อยเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ข้อมูลแบบมัลติมีเดีย, คอมพิวเตอร์, การสื่อสารและซึ่งในแต่ละกลุ่มนี้ ยังสามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ๆ ได้อีกมากมาย องค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนนี้ ยังต้องอาศัยการทำงานร่วมกัน ยกตัวอย่างเช่น เครื่องเซิร์ฟเวอร์ (คอมพิวเตอร์) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบบเครือข่าย (การสื่อสาร) โดยมีการส่งข้อมูลต่าง ๆ ไปยังเครื่องลูก (ข้อมูลแบบมัลติมีเดีย) เทคโนโลยีสารสนเทศบางครั้งเรียกเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (information and communications technology: การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร)

ลัดดาวรรณ ศรีนวลจันทร์ (2561, หน้า 14) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือ ไอซีที หมายถึง เทคโนโลยีที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มาประมวลผลข้อมูลด้านต่าง ๆ ให้เป็นข้อมูลสารสนเทศที่น่าเชื่อถือ ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วนคือ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่มีส่วนประกอบที่สำคัญ คือ ซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ เพื่อการวิเคราะห์ สังเคราะห์การประมวลผลและการจัดเก็บข้อมูล เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ประโยชน์และเทคโนโลยีการสื่อสาร คือการนำระบบการคมนาคมและการ สื่อสารรูปแบบต่าง ๆ มาใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและติดต่อกันอย่างรวดเร็ว

ณัฐิกานต์ ปังศรีวงศ (2563, หน้า 23) เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับ สารสนเทศ ทำให้สารสนเทศมีประโยชน์ และใช้งานได้กว้างขวางมากขึ้น เทคโนโลยีสารสนเทศรวมไป ถึงการใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ที่จะรวบรวม จัดเก็บ ใช้งาน ส่งต่อหรือสื่อสารระหว่างกัน

อัมรา กัลป์ปะ (2561, หน้า 18) ระบบสารสนเทศ หมายถึง การนำข้อมูลมาจัดกระทำให้เป็นหมวดหมู่ มีระเบียบ แบบแผนเพื่อสะดวกต่อการสืบค้น การจัดการที่ประกอบไปด้วยคน ข้อมูล เครื่องมือโปรแกรม และเครือข่ายที่ทำงานร่วมกันเพื่อรวบรวม จัดเก็บข้อมูล ควบคุมการทำงาน ทำการประมวลผลข้อมูล เพื่อสร้างสารสนเทศให้ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานในสถานศึกษา สนองความต้องการของผู้ใช้ โดยมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบมีความเป็นมาตรฐานสากล

สรุป ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี หมายถึง ทักษะในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แทปเลต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกัน หรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน หรือระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

ความหมายของทักษะการสื่อสาร

นวลลออ ทวิชศรี (2563, หน้า 128) การสื่อสาร (communications) มาจากรากศัพท์ภาษาลาตินว่า communis หมายถึง ความเหมือนกันหรือร่วมกัน การสื่อสาร (communication) จึงหมายถึงกระบวนการ ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ประสบการณ์ความรู้สึก ความคิดเห็น ทัศนคติซึ่งกัน และกันระหว่างบุคคลอย่างน้อยสองคน ได้แก่ ผู้ส่งและผู้รับข่าวสาร รวมถึงการถ่ายทอดความต้องการจากผู้ส่งสารผ่านสื่อที่อาจเป็นการพูด การเขียน การใช้สัญลักษณ์อื่นใด การแสดงหรือกิจกรรมที่ส่งไป ยังผู้รับสาร ซึ่งอาจจะใช้กระบวนการสื่อสารที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสม หรือตามความจำเป็นของตนเองและคู่สื่อสาร โดยมีวัตถุประสงค์ให้เกิดการรับรู้ร่วมกันและมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อกัน บริบททางการสื่อสารที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผล โดยเฉพาะองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินสัมพันธภาพ และทักษะการสื่อสารที่จำเป็นสำหรับการสื่อสารเชิงบำบัด

พงษ์เพชร คำแก้ว (2562 ,หน้า 27-28) ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการรับและส่งสาร ซึ่งเป็นกระบวนการส่งต่อถ่ายทอดข้อมูลด้วยวิธีการพูด หรือเขียน และการรับข้อมูลด้วยวิธีการฟัง หรืออ่านทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน ตรงกันในเรื่องของความรู้ ทัศนคติ ความรู้สึก ความคิดและความเข้าใจ ในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติตนเพื่อให้เกิดความเป็นอยู่ที่ดี และในงานวิจัยนี้ใช้เพื่อพัฒนานักเรียน ประถมศึกษาตอนปลายซึ่งผู้วิจัยเห็นว่านักเรียนวัยนี้เป็นวัยที่ต้องเตรียมความพร้อมเพื่อที่จะได้รับศึกษาในระดับที่สูงขึ้นดังนั้นทักษะที่นักเรียนจะได้ใช้มากและเพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองสืบหาความรู้ด้วยตนเองก็คือทักษะการอ่าน เนื่องจากปัจจุบันมีความรู้มากมายให้ศึกษาค้นคว้าในรูปแบบของหนังสือหรือบทความที่สื่อสารผ่านตัวหนังสือ และทักษะการเขียนซึงเป็นทักษะที่นักเรียนจะต้องแสดงออกในการส่งสารให้กับผู้รับสารในกรณีที่ไม่สามารถพบเจอกันได้ หรือออยู่ห่างไกลกันไม่สามารถที่จะสื่อสารผ่านการพูดคุยได้ และในปัจจุบันการทดสอบระดับชาติก็ให้ความสำคัญกับทักษะการอ่านและการเขียนเป็นอย่างมากอีกด้วย

ภุชงค์กร จินดาพล (2564, หน้า 38) การสื่อสาร หมายถึง กระบวนการในการรับสารและส่งสารที่ประกอบไปด้วยสัญลักษณ์และเครื่องหมายต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากกระบวนการทางความคิด และความรู้สึกไปสู่สัญลักษณ์ในการเขียน การพูด การแสดง กิริยาอาการ การเคลื่อนไหว และน้ำเสียง โดยการสื่อสาร นั้นจะต้องเกิดขึ้นกับคน 2 คนขึ้นไป ที่สามารถแสดงออกร่วมกันได้ในทุกโอกาสอย่างเข้าใจและมีความหมาย

วรรณภา นิ่มอ่อน (256, หน้า 14-15) กระบวนการตัดสินใจของแหล่งสารและผู้รับสารต่างมีอิทธิพลต่อ กระบวนการสื่อสาร สิ่งที่ผู้ส่งสารคิด หรือตัดสินใจก่อนที่จะส่งสารนั้น เป็นส่วนหนึ่งที่จะกำหนดว่าแหล่งสารจะส่งสารจริง ๆ อย่างไร ส่วนความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการสื่อสารก็ขึ้นอยู่กับการที่ผู้รับสารคิด หรือตัดสินใจเกี่ยวกับสารที่ตนได้รับอย่างไร ทั้งนี้การสื่อสารเชิงกลยุทธ์

นั้น นอกจากจะเป็นการเลือกวิธีการสื่อสารให้เหมาะสมตามสถานการณ์แล้วยังมีแนวคิดอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ซึ่งมีความจำเป็นที่ ต้องมีการเลือกใช้รูปแบบ วิธีการในการสื่อสารให้เหมาะสมตามสถานการณ์นั้น ๆ

สาริญา และสุม (2560, หน้า 32) ทักษะการสื่อสาร สรุปได้ว่า เป็นความสามารถในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยมีผู้รับสารและผู้ส่งสาร เพื่อส่งและรับข่าวสารข้อมูลจากการวิเคราะห์

สรุป ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการใช้คำพูดและภาษาท่าทางเพื่อแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนอย่าง เหมาะสมกับสภาพวัฒนธรรมและสถานการณ์ต่าง ๆ โดยสามารถที่จะแสดงความคิดเห็น ความปรารถนา ความต้องการ การขอร้อง การเตือน และการขอความช่วยเหลือ การสื่อสารนั้นสามารถทำได้หลายช่องทาง เช่น การพูดคุยกันต่อหน้า การพูดคุยกันทางโทรศัพท์ การพูดคุยกันทางอินเทอร์เน็ต การส่งจดหมายติดต่อถึงกัน การส่งอีเมล์ การส่งข้อความทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ การมีทักษะในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้คนในครอบครัวมีความเข้าใจกัน เป็นการช่วยป้องกันและลดความขัดแย้งในครอบครัวลงได้ หรือแม้แต่ปัญหาเรื่องเพศ พ่อ แม่ ลูก หรือสามี ภรรยา ก็สามารถสื่อสารพูดคุยกันได้ เมื่อครอบครัวมีความเข้าใจกันก็สามารถแก้ปัญหาในเรื่องเพศได้ การมีทักษะการสื่อสารที่ดี จำเป็นต้องเรียนรู้ทักษะในด้านการเป็นผู้พูดที่ดีและการเป็นผู้ฟังที่ดี

ความหมายของทักษะการทำงานร่วมกับคนอื่น

นาฎยา สุวรรณศิลป์ (2561, หน้า 20-21) การทำงานเป็นทีม หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาร่วมกันทำงานหรือปฏิบัติงาน ตามหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยที่แต่ละคนมาทำงานร่วมกันนั้น จะมีวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายร่วมกัน ให้ความร่วมมือร่วมใจ มีการวางแผน มีการประสานงานที่ดีมีการตัดสินใจ มีการติดต่อสื่อสาร สนับสนุนกันและสามารถประสมกลมกลืนอย่างมีประสิทธิภาพในการทำงาน เพื่อให้งานที่ตนรับผิดชอบนั้น บรรลุจุดมุ่งหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกันอย่างตั้งใจ

พรสุดา ประเสริฐนู (2564,หน้า 13) การสร้างทีมงานช่วยทำให้องค์การ สามารถรวมพลังในการปฏิบัติงาน ทำให้งานที่ยากลำบากเพียงใดก็สามารถประสบผลสำเร็จได้ไม่ยากนัก เมื่อผลการปฏิบัติงานดีขึ้นทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ ส่งผลให้องค์การเจริญก้าวหน้า ทัดเทียม คู่แข่ง หรือพร้อมที่จะนำหน้าคู่แข่ง ผลประโยชน์จึงตกอยู่กับทั้งองค์การและสมาชิกของทีมงาน

วิชมัย ญาณกร (2564 ,หน้า 43) การทำงานเป็นทีม หมายถึง การทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ในการทำงานของทีม มีส่วนร่วมในการดำเนินงานและวางแผนการทำงาน ยอมรับความแตกต่างของสมาชิกในทีมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ และดึงศักยภาพของแต่ละคนในทีมออกมาเพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมาย

พิชชาภา เกาะเต้น (2563 ,หน้า 22) การทำงานเป็นทีม หมายถึง กระบวนการทำงานในองค์การโดยมีสมาชิกตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มาปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงสมาชิกทุกคนมีบทบาทในการช่วย ดำเนินงาน การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน การตัดสินใจ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น สนับสนุน ช่วยเหลือกัน ใช้ทักษะประสบการณ์ทำงานอย่างเต็มความสามารถ และมีความรับผิดชอบต่อผลของ งานที่ได้รับมอบหมายร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และพัฒนาองค์การให้ประสบความสำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพ

วรทรรศน์ สาระคุณ (2563, หน้า 14) ทีมงานจึงมีความหมาย คือกลุ่มบุคคลที่มารวมกันและทำงานร่วมกันเพื่อ ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์รวมทั้งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันและมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกันอีกด้วย

สรุป ทักษะการทำงานร่วมกับคนอื่น หมายถึง การร่วมกันทำงานของสมาชิกที่มากกว่า 1 คน โดยที่สมาชิกทุกคนนั้นจะต้องมีเป้าหมายเดียวกันจะทำอะไรแล้วทุกคนต้องยอมรับร่วมกัน มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน การทำงานเป็นทีมมีความสำคัญในทุกองค์กรการทำงานเป็นทีมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงานการทำงานเป็นทีมมีบทบาทสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือของกลุ่มสมาชิกเป็นอย่างดี

ความหมายของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

วชิรวิทย์ เอี่ยมวิลัย (2563, หน้า 24) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การคิด อย่างสมเหตุสมผลประกอบการพิจารณา เพื่อตัดสินใจอย่างรอบคอบ เพื่อนำไปใช้ประกอบการ ตัดสินใจหรือแก้ปัญหาอย่างถูกต้องเหมาะสมได้ด้วยตัวเอง ประกอบไปด้วย 4 ขั้น คือ การกำหนด ปัญหา การวิเคราะห์ข้อมูล การตัดสินใจหลากหลายทางเลือก และการสรุป เพื่อนำไปใช้ในการ แก้ปัญหาอย่างเหมาะสม

วิเชียร ภคพามงคลชัย (2559, หน้า 45) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง ทักษะการคิดอย่างรอบคอบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลในการสร้างความคิดรวบยอดอย่างมีเหตุผลเพื่อใช้ในการตัดสินใจเชื่อหรือเลือกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง โดยอาศัยการประมวลความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สั่งสมมา

ณัฐนันท์ บุญเพ็ญ (2563, หน้า 45) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง กระบวนการคิดที่ผ่านกระบวนการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการคิดอย่างมีเป้าหมาย ตัดสินและกำกับได้ด้วยตนเอง เป็นผลมาจากการตีความ การวิเคราะห์การประเมินข้อโต้แย้ง การสรุปอ้างอิง การอธิบายและการควบคุมตนเอง เพื่อให้เกิดผลของการคิดที่รอบคอบสมเหตุสมผลเป็นกระบวนการที่ ช่วยในการพิจารณาหาข้อผิดพลาดในการคิดโดยเฉพาะ

พิชาภา ด้วงสงค์ (2565, หน้า 69-70) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล ผู้เรียนสามารถชี้นำตนเองด้วยการระบุปัญหาที่กระตุ้นให้เกิดการคิดค้นหาคำตอบ ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล 70 รวมถึงวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือและความสมบูรณ์ของข้อมูลอย่างรอบคอบ ตรวจสอบ ความคิดของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อนำาไปสู่การลงข้อสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล

ฟาริดา กุลโรจนสิริ (2560, หน้า 31) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การคิดที่ต้องให้เหตุผล โดยมีการศึกษาข้อเท็จจริง หลักฐานและข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการติดสินใจ อย่างมพินิจพิจารณา โดยไตร่ตรองสิ่งต่าง ๆ อย่างรอบคอบ แล้วนำมาพิจารณาวิเคราะห์อย่างสมเหตุสมผลก่อนตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเพื่อแก้ปัญหา หรือตัดสินใจในการกระทำต่าง ๆ อย่างถูกต้องเหมาะสม

สรุป ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง ระบวนการคิดที่ใช้เหตุใช้ผลพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบโดยการศึกษาข้อมูล หลักฐาน แยกแยะข้อมูลว่าข้อมูลใดคือข้อเท็จจริง ข้อมูลใดคือความคิดเห็น ตลอดจนพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล แล้วตั้งสมมติฐานเพื่อหาสาเหตุของปัญหาและสามารถหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้

ความหมายของทักษะการคิดสร้างสรรค์

วัชราภรณ์ แสนนา (2565, หน้า 28) ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถทางสมองที่คิดในลักษณะอเนกนัยในนำไปสู่ การคิดค้นพบสิ่งแปลกใหม่ด้วยการคิดดัดแปลงปรุงแต่งผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่รวมทั้งการประดิษฐ์คิดคนทฤษฎีหลักการได้สำเร็จความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้มิใช่เพียงแค่คิดในสิ่งที่เป็นไปได้หรือสิ่งที่เป็นเหตุเป็นผลเพียงอย่างเดียวเท่านั้นแต่หากต้องใช้ความคิดจินตนาการที่เป็นสิ่งสำคัญที่จะให้เกิดความแปลกใหม่ แต่ต้องควบคู่กันไปกับความพยายามที่จะสร้างความเพ้อฝันหรือจินตนาการให้เป็นไปได้จึงทำให้เกิดผลผลิตที่ยังประโยชน์ต่อสังคม

ชยพัทธ์ นาคกุลบุตร (2564, หน้า 59) ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการคิดที่หลากหลาย มีการนำความรู้จากประสบการณ์ของตนเชื่อมโยงกับประสบการใหม่ ๆ จากนั้นเกิดเป็นการคิดสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์

ยุทธพล พงค์พุทธชาต (2563, หน้า 13) ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง กระบวนการ ทางความคิดที่มีความหลากหลาย อาจจะเป็นการคิดค้นพบ หรือการคิดดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่เดิม ให้มีความแปลกใหม่ หลากหลายแง่มุม มีความหมาย และมีคุณภาพ สามารถต่อยอดและใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้

อรยา แจ่มใจ (2563, หน้า 22) ความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ หมายถึง ความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาที่หลากหลายผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อนำไปสู่การสร้างความคิดและนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ในทางวิทยาศาสตร์

ชัญญ์ฐกัญญ์ สือจันทรา (2564, หน้า 27) ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดทางอารมณ์ การคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และดัดแปลงแก้ไขสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วให้ดีกว่าเดิมอย่างเป็นระบบ หรือการคิดค้น สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ไม่เหมือนกับของเดิมและไม่ซ้ำกับของบุคคลอื่น จนเกิดเป็นสิ่งแปลกใหม่และเกิด แนวทางในการแก้ไขที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

สรุป ทักษะการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การที่มนุษย์เรามีความสามารถในการคิดปะติดปะต่อความหมายของสิ่งต่าง ๆ ที่รับผ่านประสาทสัมผัส ให้เป็นสิ่งใหม่ได้โดยธรรมชาติ ด้วยวิธีการเชื่อมโยงข้อมูลภายในสมองของเรา จากมิติของมุมมองที่เรามองโลก ผ่านเรื่องราวและความเชื่อที่มีความหลากหลายเมื่อสมองเราได้รับข้อมูลเหล่านั้นมาก็จะเกิดกระบวนการวิเคราะห์และสังเคราะห์นำมาใช้ประโยชน์ที่มีความแปลกใหม่และแตกต่าง กว่าเดิม

ความหมายของทักษะการแก้ไขปัญหา

พิสิษฐ์ สมใจ (2564, หน้า 19)จากการศึกษา และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีของผู้วิจัยสามารถสรุปกระบวนการแก้ไขปัญหา ได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ระบุปัญหา คือ ขั้นที่ผู้เรียนพบกับปัญหา คิดเกี่ยวกับปัญหานั้นโดยระบุได้ว่าเป็น ปัญหาที่เคยพบหรือไม่ ขั้นที่ 2 ระบุถึงสาเหตุของปัญหา คือ ขั้นที่ผู้เรียนคิดถึงสิ่งที่ทำให้เกิดปัญหา หรือ เหตุการณ์ที่ทำให้เกิดปัญหา ขั้นที่ 3 ค้นหาวิธีแก้ปัญหา คือ ขั้นที่ผู้เรียนค้นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาจากแนวคิด ความรู้ และทฤษฎีต่าง ๆ โดยไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นแนวคิด หรือทฤษฎีเดียวเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการแก้ปัญหา คือ ขั้นที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติการแก้ปัญหาที่พบด้วยวิธีที่ หลากหลายตามแนวคิด ทฤษฎีที่ได้เรียนรู้ หรือแนวคิดของตนเอง ขั้นที่ 5 ประเมินผลจากการแก้ปัญหา คือ ขั้นที่ผู้เรียนทำการสำรวจทบทวนถึงผลที่เกิด จากการแก้ปัญหา รวมถึงวิธีการที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา

ญาติมา โสภานิช (2562, หน้า 18) สามารถสรุปได้ว่า ทักษะการแก้ปัญหา หมายถึง การนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการแก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอนเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย

จิระประภา คำภาเกะ (2563, หน้า 49)จากการศึกษาความหมายของการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์อาจสรุปได้ว่า การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์เป็นกระบวนการหรือวิธีการที่จะให้ได้มาซึ่งคำตอบของปัญหา โดยอาศัยการวางแผน รวบรวมข้อมูล กำหนดสารสนเทศเพิ่มเติม แสดงความคิดเห็น เสนอแนะ แนวทางการแก้ปัญหาที่หลากหลาย ประยุกต์ความรู้ ขั้นตอน กระบวนการแก้ปัญหาและยุทธวิธี แก้ปัญหานำมาผสมผสานกับข้อมูลที่กำหนดให้ในสถานการณ์ปัญหาเป็นแนวทางหรือวิธีการในการหา คำตอบของสถานการณ์ปัญหานั้น ๆ

มนตรา พึ่งไพศาล (2561, หน้า 35) ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา ซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล เพื่อนำมาสู่การบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

ปรัชฌภรณ์ ทวีสุข (2561, หน้า 56) การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการแสวงหาการแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากเดิมแล้วค้นหาทางเลือกที่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหานั้น ๆ และมีวิธีการนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างละเอียดชัดเจน เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาต่อไป

สรุป ทักษะการแก้ไขปัญหา หมายถึง การคิดของบุคคลในการระบุปัญหา นิยามปัญหา รวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา ออกแบบวิธีการแก้ปัญหา เลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาและดำเนินการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพถึงต้นเหตุที่แท้จริงของปัญหา โดยมีเกณฑ์ที่ชัดเจนและครอบคุลมทุกมิติ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาเดิมซ้ำ ๆ

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวแปรนิยามคำศัพท์เฉพาะประเด็นคำถามของทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตัวแปร	นิยามศัพท์เฉพาะ	ประเด็นคำถาม
1. ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี	ทักษะในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แทปเลต โปรแกรม คอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกันหรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานหรือระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ	1. ครูมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐานได้ 2. ครูสามารถสืบค้นและใช้อินเตอร์เน็ตได้ 3. ครูสามารถใช้โปรแกรมต่างๆ (เช่น Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint) ได้ 4. ครูสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิในการปฏิบัติงานได้ 5. ครูสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดทำรายงานและนำเสนอผลงานที่ได้รับมอบหมายได้ 6. ครูสามารถใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารและการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานได้ดี
2. ทักษะการสื่อสาร	ความสามารถในการใช้คำพูดและภาษาท่าทางเพื่อแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนอย่าง เหมาะสมกับสภาพวัฒนธรรมและสถานการณ์ต่าง ๆ โดยสามารถที่จะแสดงความคิดเห็น ความปรารถนา ความต้องการ การขอร้อง	1. ครูสามารถสื่อสารกับผู้บังคับบัญชานำเสนอความคิดเห็น หรือกิจกรรม ที่จะช่วยในการพัฒนาการปฏิบัติงานได้ 2. ครูสามารถใช้เทคนิคในการสื่อสารให้ผู้รับสารสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างดี

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ตัวแปร	นิยามศัพท์เฉพาะ	ประเด็นคำถาม
	การเตือน และการขอความช่วยเหลือ การสื่อสารนั้นสามารถทำได้หลายช่องทาง เช่น การพูดคุยกันต่อหน้า การพูดคุยกันทางโทรศัพท์ การพูดคุยกันทางอินเทอร์เน็ต การส่งอีเมล์ การส่งข้อความทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ การมีทักษะในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้เรียน การมีทักษะการสื่อสารที่ดี จำเป็นต้องเรียนรู้ทักษะในด้านการเป็นผู้พูดที่ดีและการเป็นผู้ฟังที่ดี	3. ครูสามารถวางแผนในการสื่อสาร กำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร และประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้ 4. ครูสามารถค้นคว้าข้อมูลและอ้างอิงข้อมูล ในการสื่อสาร สามารถซักถาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสามารถจับใจความและสรุปข้อมูลในการสื่อสารได้ 5. ครูสามารถคิดวิเคราะห์และแยกแยะระหว่างข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และหรือข้อมูลจริงกับข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ และหรือข้อมูลเท็จ 6. ครูสามารถใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสารสามารถควบคุมตนเองในการสื่อสารและสามารถใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนในการสื่อสารได้ 7. ครูสามารถเลือกช่องทางในการสื่อสาร สามารถ ใช้ภาษาและถ้อยคำสุภาพ สามารถใช้วิจารณญาณ และไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้ 8. ครูสามารถรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิผู้อื่นในการสื่อสาร ได้
3. ทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม	การร่วมกันทำงานของสมาชิกที่มากกว่า 1 คน โดยที่สมาชิกทุกคนนั้นจะต้องมีเป้าหมายเดียวกันจะทำอะไรแล้วทุกคนต้องยอมรับร่วมกัน มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน การทำงานเป็นทีมมีความสำคัญในทุกองค์กรการทำงานเป็นทีมสิ่งจำเป็น	1. การทำงานเป็นทีมมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายไว้อย่างครบถ้วนและชัดเจน 2. การจัดสรรงานในทีมจะให้สมาชิกที่มีทักษะและความสามารถแตกต่างกันในแต่ละด้านมาทำงานร่วมกัน

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ตัวแปร	นิยามศัพท์เฉพาะ	ประเด็นคำถาม
	สำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงานการทำงานเป็นทีมมีบทบาทสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือของกลุ่มสมาชิกเป็นอย่างดี	3. สมาชิกในทีมยอมรับความแตกต่างและคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคลก่อนมอบหมายงาน 4. การทำงานเป็นทีมมีการมอบหมายงาน ที่สำคัญ ๆ ให้สมาชิกฝ่ายต่าง ๆ ดำเนินการด้วยความไว้วางใจ 5. สมาชิกในทีมแสดงความเห็นใจ และให้กำลังใจกันเสมอ เมื่อพบปัญหาหรือปฏิบัติงานผิดพลาด พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการแก้ปัญหา 6. การทำงานเป็นทีมส่งเสริมให้สมาชิกได้มีโอกาสสร้างผลงาน และกล่าวยกย่องชมเชยในโอกาสที่เหมาะสม 7. การทำงานเป็นทีมมีการประสานงานช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ในการปฏิบัติงานโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ 8. การทำงานเป็นทีมส่งเสริมให้สมาชิกมีโอกาสชี้แจงประชาสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	กระบวนการคิดที่ใช้เหตุใช้ผลพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบโดยการศึกษาข้อมูล หลักฐาน แยกแยะข้อมูลว่าข้อมูลใดคือข้อเท็จจริง ข้อมูลใดคือความคิดเห็น ตลอดจนพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล แล้วตั้งสมมติฐานเพื่อหาสาเหตุของปัญหาและสามารถหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้	1. ครูสามารถตอบคำถามและสามารถอธิบายเหตุผลได้ 2. ครูสามารถรับฟังความคิดเห็นหรือข้อมูลจากหลากหลายมุมมอง แม้เป็นมุมมองที่แตกต่างกันโดยไม่แสดงพฤติกรรมเชิงลบ 3. ครูสามารถอธิบายสิ่งที่ตนเองเข้าใจพร้อมยกตัวอย่างที่สอดคล้อง

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ตัวแปร	นิยามศัพท์เฉพาะ	ประเด็นคำถาม
		4. ครูสามารถให้เหตุผลด้วยการวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของข้อมูลที่ปรากฏในสถานการณ์ได้ด้วยตนเอง 5. ครูสามารถวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของข้อมูลที่ปรากฏในสถานการณ์ได้อย่างตรงประเด็นและชัดเจน
5.ทักษะความคิดสร้างสรรค์	การที่มนุษย์เรามีความสามารถในการคิด ปะติดปะต่อความหมายของสิ่งต่างๆ ที่รับผ่านประสาทสัมผัส ให้เป็นสิ่งใหม่ได้โดยธรรมชาติ ด้วยวิธีการเชื่อมโยงข้อมูลภายในสมองของเราจากมิติของมุมมองที่เรามองโลก ผ่านเรื่องราวและความเชื่อที่มีความหลากหลายเมื่อสมองเราได้รับข้อมูลเหล่านั้นมาก็จะเกิดกระบวนการวิเคราะห์และสังเคราะห์นำมาใช้ประโยชน์ที่มีความแปลกใหม่และแตกต่างกว่าเดิม	1. ครูสามารถพัฒนาชิ้นงาน หรือวิธีการเพื่อแก้ ปัญหาด้วยความ คิดที่แปลกใหม่ เหมาะสมต่อการ ใช้งานจริง 2. ครูสามารถมีการคิดหาวิธีการ แก้ปัญหาได้มากกว่า 2 วิธี 3. ครูมีความสามารถในการคิดหาวิธีการแก้ปัญหาโดยดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่หรือนำสิ่งอื่นมาทดแทนสิ่งที่ขาดได้อย่างหลากหลาย 4. ครูสามารถมีวิธีการคิดแจกแจง รายละเอียดของวิธีการแก้ปัญหา หรือขยายความคิดได้อย่างครบถ้วน และมีรายละเอียดที่สมบูรณ์
6. ทักษะการแก้ปัญหา	การคิดของบุคคลในการระบุปัญหา นิยามปัญหา รวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา ออกแบบวิธีการแก้ปัญหา เลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาและดำเนินการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพถึงต้นเหตุที่แท้จริงของปัญหา โดยมีเกณฑ์ที่ชัดเจนและครอบคุลมทุกมิติ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาเดิมซ้ำๆ	1. ครูสามารถระบุปัญหาและเงื่อนไขของการแก้ปัญหาได้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้ 2. ครูสามารถรวบรวมข้อมูลที่ สอดคล้องกับแนวทาง การแก้ปัญหา ได้ 3. ครูสามารถออกแบบวิธีการได้สอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาโดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ 4. ครูมีการวางแผนในการทำงานและดำเนินการแก้ปัญหาตามขั้นตอน การทำงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม 5. ครูสามารถนำเสนอรายละเอียด ขั้นตอนการแก้ปัญหาได้ชัดเจน สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

2.4 บริบทสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประวัติความเป็นมา

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นหน่วยงานสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศจัดตั้งเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2522 โดยรวมทรัพย์สินและบุคลากรจากโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ 20 ห้องสมุดประชาชน โรงเรียนอาชีวะประจำที่และงานโสตฯ เข้าด้วยกัน โดยมีที่ทำการชั่วคราว ณ วัดหน้าพระบรมธาตุ ต่อมากรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดสรรงบประมาณ (เงินกู้) จำนวน 12.6 ล้านบาท ให้ดำเนินการก่อสร้างที่ทำการ ณ ทุ่งสงวนเลี้ยงสัตว์ หมู่ที่ 3 ตำบลนาสาร อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช เนื้อที่จำนวน 82 ไร่ และเปิดทำการเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2525 ตั้งแต่วันที่ 4 มีนาคม 2551 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครศรีธรรมราช เปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครศรีธรรมราช เรียกโดยย่อว่า สำนักงาน สกร.จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ตั้งอยู่เลขที่ 165 หมู่ที่ 3 ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

การบริหารจัดการ สำนักงาน สกร.จังหวัดนครศรีธรรมราช บริหารงานตามบริบทของพื้นที่ คือ ป่า เขา นา เล โดยแบ่งการบริหารจัดการ ออกเป็น 5 กลุ่มโซน คือ

- โซนจตุรมิตร ประกอบด้วย อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอพระพรหม อำเภอลานสกา และอำเภอร่อนพิบูลย์

- โซนภูผาวาริน ประกอบด้วย อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอทุ่งสง อำเภอบางขัน อำเภอจุฬาภรณ์

- โซนคีรีวาริน ประกอบด้วย อำเภอสิชล อำเภอท่าศาลา อำเภอพรหมคีรี อำเภอนบพิตำ และอำเภอขนอม

- โซนต้นนที ประกอบด้วย อำเภอช้างกลาง อำเภอฉวาง อำเภอพิปูน อำเภอนาบอน และอำเภอถ้ำพรรณรา

- โซนลุ่มน้ำปากพนัง ประกอบด้วย อำเภอปากพนัง อำเภอหัวไทร อำเภอชะอวด อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

- สำนักงาน สกร.จังหวัดนครศรีธรรมราช มีสถานศึกษาในสังกัดและกำกับ รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ดังนี้

- สกร. อำเภอ จำนวน 23 แห่ง เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ
- สกร. ตำบล จำนวน 169 แห่ง เป็นฐานจัดการเรียนรู้
    - ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี จำนวน 2 แห่ง
    - ห้องสมุดประชาชนจังหวัด จำนวน 1 แห่ง
    - ห้องสมุดประชาชนอำเภอ จำนวน 22 แห่ง

- บ้านหนังสือชุมชน จำนวน 214 แห่ง

- โรงเรียนผู้ใหญ่เป็นสถานศึกษาในกำกับ 2 แห่ง ร่วมจัดการเรียนรู้โดยมีบุคลากรในสังกัด 417 คน มีนักศึกษา จำนวน 15,531 คน

จำนวนบุคลากร

จำนวนบุคลากรของสำนักงาน สกร.จังหวัดนครศรีธรรมราช (ข้อมูล ณ วันที่ 17 กรกฎาคม 2563) รายละเอียด ดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงาน

จำนวนบุคลากร จำนวนทั้งสิ้น 449 คน

จำนวนสถานศึกษา และหน่วยงานในสังกัด จำนวนทั้งสิ้น 603 แห่ง

ขนาดหน่วยงานและสถานศึกษา

สำนักงาน ก.ค.ศ. กำหนดขนาดของสำนักงาน สกร.จังหวัด และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน สกร.จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งเป็นขนาดใหญ่พิเศษ 8 สถานศึกษา ขนาดใหญ่ 7 สถานศึกษาขนาดกลาง 6 สถานศึกษา และขนาดเล็ก 2 สถานศึกษา

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

ณัฐิกานต์ ปังศรีวงศ์ และคณะ (2562, หน้า 5-8) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตลาดหนองหวาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาและความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการบริหารจัดการ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการจัดระบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาความรู้และทักษะของครูผู้สอนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนการสอน ควรจัดให้มีศูนย์ซ่อมบำรุงในกลุ่มเครือข่าย ควรมีการจัดตั้งห้องสื่อเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และส่งเสริมการใช้สื่อของนักเรียนและครูการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2) การทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เรื่อง การใช้ Google Site พบว่า หลังการอบรมครูมีความรู้เพิ่มขึ้น และครูมีความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการอบรมแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) การประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ครูโรงเรียนตลาดหนองหวาย มีความต้องการให้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่ครู เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี

ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง 4) การติดตามและประเมินผลการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการสังเกต พบว่า ครูมีการใช้กูเกิลในการจัดการเรียนการสอน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีบทบาทและมีประสิทธิภาพ 5) ความพึงพอใจต่อการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตลาดหนองหวายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3.79

กัญญาพัชญ์ กานตัฎวนันต์ และวีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ (2562, หน้า 10-17) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระบบสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านมาตรฐานและการประเมิน และด้านการพัฒนาวิชาชีพครูส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ด้านภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครูด้านการพัฒนาหลักสูตรด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านจิตวิทยาสำหรับครู ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการบริหารจัดการในห้องเรียน ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา และด้านความเป็นครู 2) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการฉัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ประกอบด้วย เป้าหมาย วัตถุประสงค์เนื้อหา กระบวนการและการประเมิน และ 3) รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความถูกต้อง ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ธนา ธุศรีวรรณ (2562, หน้า 216-219) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการชี้แนะเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา พบว่า รูปแบบการขี้แนะเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูระดับมัธยมศึกษามี 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3 ขั้นตอนการชี้แนะ 4) ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ผู้บริหาร ทักษะผู้ชี้แนะ ครูผู้รับการชี้แนะ และสภาพแวดล้อมด้าน ไอซีที

วาสนา กีรติจำเริญ และอิสรา พลนงค์ (2562, หน้า 31-43) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (7E) ร่วมกับผังมโนทัศน์ ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4.49 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 4.5 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาหลังการจัดการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ (7E) ร่วมกับผังมโน

ทัศน์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้ตามแบบสืบเสาะหาความรู้ (7E) ร่วมกับผังมโนทัศน์หลังเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ปนัดดา พลแสน และคณะ (256 1, หน้า 172-183) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และกาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 พบว่า 1) บทบาทส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกค้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ผู้อำนวยความสะดวก ผู้นิเทศ ผู้กำกับติดตามและประเมินผล ผู้สนับสนุนการจัดระบบการจัดการเรียนรู้และผู้จัดระบบการจัดการเรียนรู้ 2) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การกระตุ้นทางปัญญา การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และการสร้างแรงบันดาลใจ 3) ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี 4) บทบาทส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) บทบาทส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ไม่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ส่วนภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านร่วมกันส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ได้ร้อยละ 40.5

ปวินญาพัฒน์ วรพันธ์ (2561, หน้า 216-219) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบโมเดลทักษะทางสังคมที่ประกอบด้วยองค์ประกอบองค์ประกอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ องค์ประกอบที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 6 การบังคับตน และแบบสำรวจทักษะทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่เหมาะสมมาก 2) ทักษะทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่า นักเรียนมีทักษะทางสังคมในทุก

องค์ประกอบอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยนักเรียนมีทักษะทางสังคมในองค์ประกอบที่ 5 การรับมือกับปัญหา มากเป็นลำดับที่ 1 และอันดับสุดท้าย คือ องค์ประกอบที่ 1 การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง 3) แนวทางการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีดังนี้ (1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตรูควรจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ กระบวนการแก้ปัญหา วิธีสอนโดยใช้การอภิปรายวิธีสอนโดยใช้กรณีศึกษา วิธีการสอนโดยใช้เกมเป็นฐาน และวิธีสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาเพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะทางสังคมครบทั้งองค์ประกอบ (2) การจัดสภาพแวดล้อมครูควรจัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม เน้นการฝึกปฏิบัติ การให้อิสระความคิดทางวิชาการแก่นักเรียน การเสริมแรงทางบวกและการสร้างความยุติธรรมในชั้นเรียน (3) สื่อการเรียนรู้ ครูควรใช้สื่อที่เป็นรูปธรรม สามารถมองเห็น จับต้องและเคลื่อนย้ายโดยง่ายที่เหมาะสมกับบริบทแวดล้อมทางสังคม เนื้อหาและวัยของผู้เรียน และ (4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมควรวัดพฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนเป็นหลัก โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง

อภิภา ปรัชญพฤทธิ์ (2561, หน้า 112-122) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการผลิตครูเพื่อรองรับการศึกษา 4.0 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับครูในการศึกษายุด 4.0 ประกอบด้วย 1) สมรรถนะแกนกลางของการศึกษายุด 4.0 10 ด้าน ได้แก่ การคิดแบบมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การสร้างนวัตกรรม ความเป็นผู้ประกอบการการเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ การมีทักษะทำงานร่วมกันกับผู้อื่น การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม การมีภาวะผู้นำและการมีจิตสาธารณะ 2) สมรรถนะวิชาชีพครูด้าน ได้แก่ความเป็นครูและจรรยาบรรณวิชาชีพครู การพัฒนาหลักสูตร ความรู้สึกในเนื้อหาวิชาการและวิธีการสอน การประเมินผลและการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียนและการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ผลการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของการผลิตครูปัจจุบันในประเทศไทย พบว่าการผลิตครูในประเทศไทยค่อนข้างมีจุดอ่อนมากกว่าจุดแข็งในขณะที่ผลการวิเคราะห์การผลิตตรูในประเทศฟินแลนด์และสิงคโปร์ซึ่งประสบความสำเร็จในการผลิตครู พบว่า มีลักษณะเด่นคือมีความเป็นวิชาชีพนิยมสูง มีกลไกการดึงดูดผู้สมัครเข้าศึกษาที่มีผลการเรียนดีและตั้งใจเป็นครู และมีวิธีการคัดเลือกที่เข้มข้นและมีหลายขั้นตอน หลักสูตรเน้นการวิจัยมีสาระครอบคลุมแก่นความรู้ของวิชาชีพครู การจัดประสบการณ์วิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีการเชื่อมโยงการเรียนรู้ภาคปฏิบัติกับภาคทฤษฎี ให้ความสำคัญกับการคัดเลือกครูที่เลี้ยงและการสอนงานเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและผสมผสานการใช้เทคโนโลยีมีการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

มณฑาทิพย์ นามนุ (2561, หน้า 86-92) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลวิจัยพบว่าทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 อยู่ในระดับ

มากทั้งในภาพรวมและรายด้าน และผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่คารศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 จำแนกเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .05

อริสา นพคุณ และคณะ (2561, หน้า 232-244) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา ผลวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2560, หน้า 16-27) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ครูและนักเรียนในยุคการศึกษาไทย 4.0 พบว่า ครูในยุคการศึกษาไทย 4.0 ต้องเป็นครูมืออาชีพ โดยมีความรู้ในศาสตร์ด้านเนื้อหาความรู้ในวิชาที่สอน และศาสตร์ด้านการสอน มีความสามารถในการปฏิบัติการสอน ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนได้ดี มีความสามารถในด้านไอซีทีเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมความเป็นครูสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และเป็นผู้ที่พัฒนาความรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอจึงจะสามารถพัฒนาผู้เรียนในยุคการศึกษา 4.0 ให้เป็นบุคคลากรของประเทศที่มีศักยภาพเพียงพอในการสร้างนวัตกรรมจนได้เป็นสินค้าที่มีคุณภาพส่งขายไปยังต่างประเทศเพื่อสร้างรายได้ให้กับประเทศ การที่จะทำเช่นนี้ได้ผู้เรียนหรือนักเรียนจะต้องมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์ การคิดผลิตภาพ การคิดนวัตกรรม ซึ่งเป็นการติดที่สร้างผลผลิตที่มีความใหม่ ไม่ซ้ำแบบใครและมีความเป็นเชิงบวกนอกจากนี้ยังต้องมีการคิดรับผิดชอบ ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำในทุกขั้นตอนตลอดจนรับผิดชอบต่อผลผลิตที่สร้างขึ้นโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมด้วย

วรลักษณ์ คำหว่าง และนงลักษณ์ ใจฉลาด (2560, หน้า 120-123) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า 1) ประเด็นทักษะการจัดเรียนรู้และนวัตกรรมมีแนวทาง ดังนี้ ด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมควรสนับสนุนการสร้างสรรค์และเผยแพร่นวัตกรรมการสอน ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา ควรเน้นทักษะการคิดเพื่อสร้างรูปแบบ อบรม/สร้างเครื่องมือเน้นทักษะกระบวนการคิด 2) ประเด็นทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี มีแนวทาง ดังนี้ ด้านเทคโนโลยีควรสัมมนา/อบรม/จัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการเชื่อมต่อระบบเครือข่าย ด้านสื่อควรจัดสรรงบประมาณ กำหนดแนวทางการพัฒนา ฝึกฝนทักษะในการผลิตสื่อ 3) ประเด็นทักษะชีวิตและอาชีพ มีแนวทาง ดังนี้ ด้านการเป็นผู้สร้างและผู้ผลิตควรตระหนักในบทบาทครู ฝึกฝนการพัฒนาตนเอง ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเองควรสร้างเสริมประสบการณ์ เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ ทักษะความสามารถเพื่อพัฒนาทักษะและเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ลูเธอร์บาซ และ บราวน์ (Luterbach & Brown, 2011, pp. 14-32) ได้ศึกษาเกี่ยวกับนักการศึกษาครูควรจะทำอะไรให้ครูฝึกสอน และครูให้พวกเขาเตรียมนักเรียนให้ประสบความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 ใช้ระยะเวลาในการศึกษาเป็นปี โดยเทคนิคเดลฟาย (delphi) เก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีการศึกษา ครู โรงเรียน นักศึกษาปริญญาเอกสาขาเทคโนโลยีการศึกษาเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 การเตรียมของครู การเปลี่ยนระบบการศึกษา การใช้การสอนของทักษะทางเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีทางการศึกษาจำนวน 6 ท่าน มีส่วนร่วม 6 ครั้ง มี 6 คำถาม นักวิจัยอภิปรายในแต่ละความสอดคล้องกับเอกสารที่เกี่ยวข้องในการเน้นให้เข้าใจอย่างเหมาะสม และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติพบว่า ทักษะที่ควรมีในผู้เรียนยุคศตวรรษที่ 21 คือ การรู้หนังสือ ทักษะไอซีที การแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ทักษะทางสังคมความรับผิดชอบ ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ ในขั้นตอนการเตรียมนักศึกษาครูในยุคศตวรรษที่ 21 ครูควรมีลักษณะดังนี้มีพื้นฐานในจิตวิทยาและการพัฒนามนุษย์ มีความรู้ทางเนื้อหาวิชา มีความรู้ในการประเมิน มีประสิทธิภาพในการสื่อสาร มีความรู้ในขั้นตอนการสอนและส่งเสริมการทำงานกลุ่ม เข้าใจประโยชน์เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ สามารถใช้ทักษะไอซีที

เบล ตูเซต คานดิตเตอร์ และคุยกู ออซเลอร์ (Sibel Tuzet Kanditter & Duygu Ozler, 2015, pp. 436-452) ได้ทำการศึกษาเรื่อง จากครูสู่ผู้ฝึกทักษะโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) คุณภาพทักษะและระบบการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่มีคุณภาพนั้นว่ามีคุณลักษณะเหมือนกับครูผู้สอนที่ประสบความสำเร็จหรือไม่ 2) ศึกษาถึงประสบการณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพ ทักษะและความรู้ของการรับรู้ของครูผู้สอนที่มีคุณภาพและ 3) ศึกษาการรับรู้เหล่านั้นว่ามีความสัมพันธ์ต่อครูผู้สอนอย่างไร สำหรับข้อมูลได้ถูกเก็บรวมรวมโดยการสำรวจ ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์ สอบถามเกี่ยวกับคุณภาพทักษะและความรู้ของครูผู้สอนที่มีคุณภาพ

กูชิน และนาเดียร์ (Gulcin Negehan Sarica & Nadica Cavus, 2009, p. 439) ได้ศึกษาเรื่องการเรียนรู้แนวใหม่สำหรับการเรียนรู้กาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษาพบว่า การสื่อสารนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งในปัจจุบันการใช้เครื่องมือสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตเริ่มถูกนำมาใช้ในการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแนวใหม่นั้นต้องมีเรื่องเกี่ยวกับเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการฝึกทักษะการพัง การพูด การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีความสำคัญที่ทุกคนต้องเรียนรู้และใช้สื่อสารกันมากขึ้นทุกวันทั่วโลกผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีขึ้นง่ายขึ้นและมีความน่าสนใจกว่าแต่ก่อน เนื่องจากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งถ้าผู้เรียนได้รับการฝึกฝนระหว่างเรียน ก็มีโอกาสที่จะมีความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยี มีนักวิทย์หลายท่านได้กล่าวถึงการเรียนภาษาอังกฤษและใช้เป็นรูปแบบใหม่ในการเรียนการสอนในโรงเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความภาษามากขึ้น สำหรับ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อทบทวนการใช้เทคโนโลยีในการประยุกต์ใช้กับกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและเครื่องมือการสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ตที่ถูกนำมาใช้โดยครูผู้สอนและผู้เรียน การศึกษาครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโคยการอ่านทบทวนจากวรรณกรรมและเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นหลักอย่างไรก็ตามการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยผ่านระบบเว็บไซต์และความพยายามที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องมือการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตนั้นทำให้ห้องเรียนดูมีความน่าสนใจแก่การเรียนรู้มากขึ้น

บทที่ 3
วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู ในศตวรรษที่21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช และวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือ เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยคุณภาพ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3 คือ เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.1 ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

การศึกษาทักษะและความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 298 คน (สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช, 2566)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 165 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของเครซี่และมอร์แกน (Krejicie & Morgan)

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นมาตรประมาณค่าของลิเดิร์ท (Likert Scale) ในการวัดระดับทักษะและความต้องการในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช จาก 1- 5 น้อยที่สุดถึงมากที่สุด เพื่อสอบถามครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช แบบสอบถามมีจำนวนข้อ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในการปฏิบัติหน้าที่ ประสบการณ์การสอน และขนาดของสถานศึกษา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

2.1 สอบถามทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.2 สอบถามความต้องการในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

3.1.3 ขั้นตอนการสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้ารายละเอียดต่าง ๆ จากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ ทฤษฎีและงานวิจัยการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือ และเอกสารการวิจัยการพัฒนาทักษะและความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตรประมาณค่า ชนิด 5 ระดับ ของลิเดิร์ท (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง มีทักษะ/ความต้องการมากที่สุด
4 หมายถึง มีทักษะ/ความต้องการมาก
3 หมายถึง มีทักษะ/ความต้องการปานกลาง
2 หมายถึง มีทักษะ/ความต้องการน้อย
1 หมายถึง มีทักษะ/ความต้องการน้อยที่สุด

การแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ยทักษะและความต้องการในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 จะใช้เกณฑ์การประเมินเป็นระดับ 5 ตามการอธิบายระดับคะแนนเฉลี่ยของเบสท์ (Best) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีทักษะ/ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีทักษะ/ความต้องการอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีทักษะ/ความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีทักษะ/ความต้องการอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีทักษะ/ความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ช่วยตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นหลังจาการตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาแล้วมาวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้สู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 5 คน พิจารณาความเหมาะสม สอดคล้องของเนื้อหาและ วัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective หรือ IOC) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง ในแต่ละข้อคำถามของแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยการกำหนดให้ค่าดัชนีความสอดกล้องในแต่ละข้อคำถามดังนี้

คะแนน +1 ถือว่า แน่ใจว่าสอดคล้องกับนิยามศัพท์

คะแนน 0 ถือว่า ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับนิยามศัพท์

คะแนน -1 ถือว่า ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

โดยดัชนีค่าความสอดคล้องในเกณฑ์การตัดสินใจด้วยคะแนนตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ในแต่ละข้อคำถามซึ่งคำนวณได้จากสูตร IOC ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

นำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหา IOC โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) ของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง แล้วเลือกค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับบุคลากรที่ไม่ใช่ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 30 คน นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามมาคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Alpha Coefficient: α) นำแบบสอบถามที่ทดลองมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ อยู่ที่ 0.962 สำหรับค่าความเชื่อมั่นรายด้านมีค่าระหว่าง 0.849- 0.949 ดังตาราง 3.1

ตารางที่ 3.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้านและทั้งฉบับ

ด้าน	ความเชื่อมั่น
1. ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี	0.849
2. ทักษะการสื่อสาร	0.949
3. ทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม	0.946
4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	0.932
5. ทักษะความคิดสร้างสรรค์	0.866
6. ทักษะการแก้ปัญหา	0.896
ทั้งฉบับ	**0.962**

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาความเชื่อมั่นตามเกณฑ์ที่กำหนดไปจัดทำแบบสอบถามทางอิเล็กทรอนิกส์ในโปรแกรม Google Form ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย

3.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อสำนักส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามแบบออนไลน์ Google form โดยผู้วิจัยได้สร้าง QR CODE และ Link ในการเข้าตอบแบบสอบถามการวิจัย และกำหนดวันทำแบบสอบถามระหว่างวันที่ 19 มีนาคม 2567 ถึง วันที่ 29 มีนาคม 2567 หากผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้ทำแบบสอบถามตามกำหนด ผู้วิจัยได้ติดตามอีกครั้งทางโทรศัพท์เป็นรายกรณีเพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามที่ระยะเวลากำหนด

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเอง และตรวจสอบความสมบูรณ์ขอแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ครูอาสาสมัครครู กศน.ตำบล ครู ศรช. ครูผู้สอนคนพิการ จำนวน 165 คน ได้ตอบแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 165 คน เป็นร้อยละ 100

3.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยที่ได้นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความเรียบร้อยความถูกต้อง และความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ หาจำนวนร้อยละค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 162)

ค่าเฉลี่ย 4.00 - 5.00 หมายถึง มีทักษะ/ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีทักษะ/ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีทักษะ/ความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีทักษะ/ความต้องการอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีทักษะ/ความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.1.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติขั้นพื้นฐานและทดสอบสมมติฐานโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการตรวจคุณภาพเครื่องมือกำหนดสถิติในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามมาคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Alpha Coefficient: α) นำแบบสอบถามที่ทดลองมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ อยู่ที่ 0.962 สำหรับค่าความเชื่อมั่นรายด้านมีค่าระหว่าง 0.849-0.949

2. วิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องด้วยดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC) และพิจารณาเลือกข้อรายการที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.66 ถึง 1.00

3.2 ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาทักษะการลัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ครู กศน.ตำบล สักงกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ คนที่ 1 ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพัทลุง

นายสุรพล สงณรงค์, คนที่ 2 นางแสนสุข อำนวยการ ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอพระพรหม, คนที่ 3 นางสาวชมพู ชุตินันทกุล ตำแหน่งข้าราชการครูชำนาญการพิเศษ ศูนย์การเรียนรู้อำเภอปากพนัง, คนที่ 4 นายเฉลิม ขาวล้วน ตำแหน่งข้าราชการครูชำนาญการ ศูนย์การเรียนรู้อำเภอจุฬาภรณ์, คนที่ 5 นางสาวมลินี ศรีสุวรรณ์ พนักงานราชการ ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล รวมทั้งหมด จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช และความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช และนำด้านที่มีความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดมาสร้างแบบสัมภาษณ์ แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.2 ร่างแบบสัมภาษณ์ เพื่อเสนอประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ในประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยแบบสัมภาษณ์มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่กำหนดไว้ สำหรับนำมาเสนอแนวทางทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.4 นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์

2.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.6 นำแบบสัมภาษณ์เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกับแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์

2.7 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลหลักต่อไป

3.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการนัดหมายผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 คน โดยมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้ 1) เป็นผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี 3) วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป ประกอบด้วย

1) นายสุรพล สงณรงค์ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพัทลุง

2) นางแสนสุข อำนวยการ ผู้อำนวยการ สกร. อำเภอพระพรหม

3) นางสาวชมพู ชุตินันทกุล ครูชำนาญการพิเศษ ศูนย์การเรียนรู้อำเภอปากพนัง

4) นายเฉลิม ขาวล้วน ครูชำนาญการ ศูนย์การเรียนรู้อำเภอจุฬาภรณ์

5) นางสาวมลินี ศรีสุวรรณ์ ครู กศน.ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากพนัง

2. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการตรวจสอบความคิดเห็นจากการให้ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก

3.2.4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จัดข้อมูลให้มีกระบวนการที่สมบูรณ์เพื่อนำมาเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช” 2 มีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช 3)เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราชกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ครูอาสาสมัคร ครู กศน.ตำบล ครู ศรช. ครูผู้สอนคนพิการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช รวมทั้งสิ้น 165 คน ซึ่งเครื่องมือที่ ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ผ่าน Google Form โดยผู้ตอบ แบบสอบถามสามารถเข้าตอบแบบสอบถามผ่านลิงค์ URL หรือ สแกนผ่าน QR CODE ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด ดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ โดยมีลำดับ ขั้นตอน ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะในการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการพัฒนาทักษะในการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.4 ผลการศึกษาแนวทางทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกิดความเข้าใจตรงกันในแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะในการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 165 คน ปรากฏในรายละเอียดในตาราง

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ชาย	64	38.79
หญิง	101	61.21
รวม	**165**	**100.00**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 165 คน เป็นเพศชาย จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 38.79 และ เป็นเพศหญิง จำนวน 101 คน คิด เป็นร้อยละ 61.21 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 30 ปี	22	13.33
31 – 40 ปี	49	29.70
41 – 50 ปี	59	35.76
51 ปี ขึ้นไป	35	21.21
รวม	**165**	**100.00**

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเป็นผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 165 คน จำแนกตามอายุ เป็นดังนี้ อายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 29.70 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 35.76 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 35.76 และอายุ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 21.21 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	126	76.36
ปริญญาโท	39	23.64
รวม	**165**	**100.00**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเป็นผู้บริหารและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 165 คน จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นดังนี้ ปริญญาตรี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 76.36 และปริญญาโท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 23.64 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
ผู้อำนวยการ	5	3.03
ข้าราชการครู	12	7.27
ครูอาสาสมัคร	19	11.52
ครูกศน.ตำบล	104	63.03
ครู ศรช.	23	13.94
ครูผู้สอนคนพิการ	2	1.21
รวม	**165**	**100.00**

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเป็นผู้บริหารและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 165 คน จำแนกตามตำแหน่งปัจจุบันเป็นดังนี้ ผู้อำนวยการ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.03 ข้าราชการครู จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 7.27 ครูอาสาสมัคร จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 11.52 ครู กศน.ตำบล จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 63.03 ครู ศรช. จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 13.94 ตามลำดับ และครูผู้สอนคนพิการ. จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.21 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ประสบการณ์ทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 5 ปี	35	21.21
6-15 ปี	53	32.12
16-25 ปี	55	33.34
26 ปีขึ้นไป	22	13.33
รวม	**165**	**100.00**

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเป็นผู้บริหารและครูผู้สอน ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 165 คน จำแนกตามประสบการณ์ทำงานเป็นดังนี้ประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 5 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 21.21 ประสบการณ์ทำงาน 6-15 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 32.12 ประสบการณ์ในการทำงาน 16-25 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 33.34 และประสบการณ์ในการทำงาน 26 ปีขึ้นไปจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดเล็ก	23	13.94
ขนาดกลาง	23	13.94
ขนาดใหญ่	101	61.21
ขนาดใหญ่พิเศษ	18	10.91
รวม	**165**	**100.00**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเป็นผู้บริหารและครูผู้สอน ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 165 คน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาเป็นดังนี้ ขนาดเล็ก จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 13.94 ขนาดกลาง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 13.94 ขนาดใหญ่ จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 61.21 และขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 10.91

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูศูนย์ส่งเสริมในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการ เรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมและรายด้าน

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม

ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี	4.36	0.55	มาก
2. ทักษะการสื่อสาร	4.39	0.56	มาก
3. ทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม	4.36	0.55	มาก
4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	4.40	0.59	มาก
5. ทักษะการคิดสร้างสรรค์	4.26	0.52	มาก
6. ทักษะการแก้ไขปัญหา	4.35	0.54	มาก
รวม	**4.36**	**0.55**	**มาก**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ครูผู้สอนมีทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=4.39, S.D.=0.55)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$=4.40, S.D.=0.59) รองลงมาคือ ทักษะการสื่อสาร ($\overline{X}$= 4.39, S.D.=0.56) และทักษะการคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$=4.26, S.D.=0.52)

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี

ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ครูมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐานได้	4.30	0.64	มาก
2. ครูสามารถสืบค้นและใช้อินเตอร์เน็ตได้	4.67	0.53	มากที่สุด
3. ครูสามารถใช้โปรแกรมต่าง ๆ (เช่น Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint) ได้	4.31	0.46	มาก
4. ครูสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิในการปฏิบัติงานได้	4.27	0.45	มาก
5. ครูสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดทำรายงานและนำเสนอผลงานที่ได้รับมอบหมายได้	4.24	0.43	มาก
6. ครูสามารถใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารและการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานได้ดี	4.47	0.5	มาก
7. ครูสามารถใช้ใช้คอมพิวเตอร์จัดระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ	4.26	0.52	มาก
รวม	**4.36**	**0.55**	**มาก**

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ครูผู้สอนมีทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี อยู่ในระดับ มาก ($\overline{X}$= 4.36, S.D.=0.55)

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 2 ครูสามารถสืบค้นและใช้อินเตอร์เน็ตได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$=4.67, S.D.=0.53) รองลงมาคือ ข้อที่ 3 ครูสามารถใช้โปรแกรมต่างๆ (เช่น Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint) ได้ ($\overline{X}$=4.31, S.D.=0.46) และข้อที่ 7 ครูสามารถใช้ใช้คอมพิวเตอร์จัดระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$=4.26, S.D.=0.52)

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการสื่อสาร

ด้านทักษะการสื่อสาร	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ครูสามารถสื่อสารกับผู้บังคับบัญชานำเสนอความคิดเห็น หรือกิจกรรมที่จะช่วยในการพัฒนาการปฏิบัติงานได้	4.39	0.56	มาก
2. ครูสามารถใช้เทคนิคในการสื่อสารให้ผู้รับสารสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย	4.39	0.56	มาก
3. ครูสามารถวางแผนในการสื่อสาร กำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร และประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้	4.39	0.56	มาก
4. ครูสามารถค้นคว้าข้อมูลและอ้างอิงข้อมูลในการสื่อสาร สามารถซักถามแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสามารถจับใจความและสรุปข้อมูลในการสื่อสารได้	4.39	0.56	มาก
5. ครูสามารถคิดวิเคราะห์และแยกแยะระหว่างข้อมูลที่น่าเชื่อถือและ หรือข้อมูลจริงกับข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ และหรือข้อมูลเท็จ	4.44	0.49	มาก
6. ครูสามารถใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสาร สามารถควบคุมตนเองในการสื่อสารและสามารถใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนในการสื่อสารได้	4.33	0.54	มาก
7. ครูสามารถเลือกช่องทางในการสื่อสารหลายช่องทาง เช่น การพูดคุยกันต่อหน้า การพูดคุยกันทางโทรศัพท์ การพูดคุยกันทางอินเทอร์เน็ต การส่งอีเมล์ การส่งข้อความทางโทรศัพท์เคลื่อนที่	4.35	0.61	มาก
8. ครูสามารถใช้ภาษาและถ้อยคำสุภาพ สามารถใช้วิจารณญาณและไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้	4.44	0.49	มาก
9. ครูสามารถรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิผู้อื่นในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสภาพวัฒนธรรมและสถานการณ์ต่าง ๆ	4.39	0.56	มาก
รวม	**4.39**	**0.56**	**มาก**

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ครูผู้สอนมีทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=4.39, S.D.=0.56)

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 5 ที่ว่าครูสามารถคิดวิเคราะห์และแยกแยะระหว่างข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และหรือข้อมูลจริงกับข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ และหรือข้อมูลเท็จ และข้อที่ 8 ที่ว่าครูสามารถใช้ภาษาและถ้อยคำสุภาพ สามารถใช้วิจารณญาณ และไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ($\overline{X}$=4.44, S.D.=0.49) รองลงมาคือ ข้อที่ 1 ที่ว่าครูสามารถสื่อสารกับผู้บังคับบัญชา นำเสนอความคิดเห็น หรือกิจกรรม ที่จะช่วยในการพัฒนาการปฏิบัติงานได้ ข้อ 2 ที่ว่าครูสามารถใช้เทคนิคในการสื่อสารให้ผู้รับสารสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย ข้อ 3 ที่ว่าครูสามารถวางแผนในการสื่อสาร กำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร และประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ในการสื่อสารได้ 4 ที่ว่าครูสามารถค้นคว้าข้อมูลและอ้างอิงข้อมูลในการสื่อสาร สามารถซักถามแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสามารถจับใจความและสรุปข้อมูลในการสื่อสารได้ และข้อที่ 9 ที่ว่าครูสามารถรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิผู้อื่นในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสภาพวัฒนธรรมและสถานการณ์ต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\overline{X}$=4.39, S.D.=0.56) ส่วนข้อที่ 6 ที่ว่าครูสามารถใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสาร สามารถควบคุมตนเองในการสื่อสาร และสามารถใช้ น้ำเสียงที่ชัดเจนในการสื่อสารได้ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ที่ ($\overline{X}$=4.33, S.D.=0.54)

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม

ทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ครูมีการทำงานเป็นทีม มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน	4.43	0.49	มาก
2. ครูมีการวางแผนการทำงานร่วมกัน ร่วมกันกำหนดบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายไว้อย่างครบถ้วน และชัดเจน	4.42	0.50	มาก
3. ครูมีการจัดสรรงานในทีมโดยให้สมาชิกที่มีทักษะและความสามารถแตกต่างกันได้มาทำงานร่วมกัน	4.33	0.54	มาก
4. ครูและสมาชิกในทีมยอมรับความแตกต่าง และคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคลก่อนมอบหมายงาน	4.36	0.55	มาก
5. การทำงานเป็นทีมมีการมอบหมายงานที่สำคัญ ๆ ให้สมาชิก ฝ่ายต่างๆ ดำเนินการด้วยความไว้วางใจ	4.35	0.6	มาก
6. สมาชิกในทีมแสดงความเห็นใจ และให้กำลังใจกันเสมอเมื่อพบปัญหาหรือปฏิบัติงานผิดพลาด พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการแก้ปัญหา	4.29	0.58	มาก
7. การทำงานเป็นทีมส่งเสริมให้สมาชิกได้มีโอกาสสร้างผลงาน และกล่าวยกย่องชมเชยในโอกาสที่เหมาะสม	4.36	0.55	มาก
8. การทำงานเป็นทีมมีการประสานงานช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการปฏิบัติงานโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ	4.32	0.59	มาก
9. การทำงานเป็นทีมส่งเสริมให้สมาชิกมีโอกาสชี้แจง ประชาสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติ เพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน	4.35	0.60	มาก
รวม	**4.36**	**0.55**	**มาก**

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ครูผู้สอนมีทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.36, S.D.=0.55)

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 1 ที่ว่า ครูมีการทำงานเป็นทีม มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$=4.43, S.D.=0.49) รองลงมาคือ ข้อที่ 2 ที่ว่า ครูมีการวางแผนการทำงานร่วมกัน ร่วมกันกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายไว้อย่างครบถ้วน และชัดเจน ($\bar{X}$=4.42, S.D.= 0.52) ส่วนข้อที่ 6 ที่ว่า สมาชิกในทีมแสดงความเห็นใจ และให้กำลังใจกันเสมอเมื่อพบปัญหา หรือปฏิบัติงานผิดพลาด พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการแก้ปัญหา ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$=4.29, S.D.=0.58)

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ครูใช้เหตุผลโดยมีการศึกษาข้อเท็จจริงหลักฐาน และข้อมูลต่างๆ เพื่อประกอบการติดสินใจ	4.46	0.57	มาก
2. ครูสามารถพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล สามารถแยกแยะข้อมูลว่าสิ่งใดควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ	4.42	0.56	มาก
3. ครูรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล ไม่ยึดถือความคิดเห็นของตนเอง ก่อนตัดสินใจในเรื่องใดก็จะต้องมีข้อมูลหลักฐานเพียงพอ	4.42	0.56	มาก
4. ครูสามารถรับฟังความคิดเห็นหรือข้อมูลจากหลากหลายมุมมอง แม้เป็นมุมมองที่แตกต่างกันโดยไม่แสดงพฤติกรรมเชิงลบ	4.38	0.62	มาก
5. ครูสามารถเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้ ถ้าผู้นั้นมีเหตุผลที่เหมาะสมถูกต้องกว่า	4.39	0.62	มาก
6. ครูสามารถวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของข้อมูลที่ปรากฏในสถานการณ์ได้อย่างตรงประเด็นและชัดเจน	4.35	0.61	มาก
รวม	**4.40**	**0.59**	**มาก**

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ครูผู้สอนมีทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = 4.40, S.D.=0.59)

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 1 ที่ว่าครูใช้เหตุผลโดยมีการศึกษาข้อเท็จจริง หลักฐาน และข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการติดสินใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$=4.46, S.D.=0.57) รองลงมาคือ ข้อที่ 2 ที่ว่า ครูสามารถพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล สามารถแยกแยะข้อมูลว่าสิ่งใดควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ และครูรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล ไม่ยึดถือความคิดเห็นของตนเอง ก่อนตัดสินใจในเรื่องใดก็จะต้องมีข้อมูลหลักฐานเพียงพอ ($\bar{X}$=4.42, S.D.=0.56) ส่วนข้อที่ 6 ที่ว่าครูสามารถวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของข้อมูลที่ปรากฏในสถานการณ์ได้อย่างตรงประเด็นและชัดเจน ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$=4.35, S.D.=0.61)

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์

ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ครูสามารถพัฒนาชิ้นงาน หรือวิธีการเพื่อแก้ปัญหาด้วยความคิดที่แปลกใหม่ เหมาะสมต่อการใช้งานจริง	4.30	0.58	มาก
2. ครูมีความสามารถในการคิดหาวิธีการ แก้ปัญหาในแต่ละครั้งได้มากกว่า 2 วิธี เพื่อนำไปสู่การค้นพบที่แปลกใหม่	4.24	0.56	มาก
3. ครูมีความสามารถในการคิดหาวิธีการ แก้ปัญหาโดยดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่ หรือนำสิ่งอื่น มาทดแทนสิ่งที่ขาดได้อย่างหลากหลาย	4.24	0.56	มาก
4. ครูมีวิธีการคิดแจกแจงรายละเอียดของวิธีการแก้ปัญหา หรือขยายความคิดได้อย่างครบถ้วน และมีรายละเอียดที่สมบูรณ์	4.23	0.50	มาก
5. ครูมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์นำมาใช้ประโยชน์ที่มีความแปลกใหม่และแตกต่างกว่าเดิม	4.33	0.54	มาก
รวม	**4.26**	**0.52**	**มาก**

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ครูผู้สอนมีทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=4.26, S.D.=0.52)

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 5 ที่ว่าครูมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์นำมาใช้ประโยชน์ที่มีความแปลกใหม่และแตกต่างกว่าเดิม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$=4.33, S.D.=0.54) รองลงมาคือ ข้อที่ 4 ที่ว่าครูสามารถพัฒนาชิ้นงาน หรือวิธีการเพื่อแก้ปัญหาด้วยความคิดที่แปลกใหม่ เหมาะสมต่อการใช้งานจริง ($\overline{X}$=4.30, S.D.=0.58) ส่วนข้อที่ 4 ที่ว่าครูมีวิธีการคิดแจกแจงรายละเอียดของวิธีการแก้ปัญหา หรือขยายความคิดได้อย่างครบถ้วน และมีรายละเอียดที่สมบูรณ์ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$=4.23, S.D.=0.50)

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการแก้ปัญหา

ด้านทักษะการแก้ปัญหา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ครูสามารถรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาได้	4.41	0.56	มาก
2. ครูสามารถออกแบบวิธีการได้สอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาโดยสามารถแสดงรายละเอียดได้	4.39	0.48	มาก
3. ครูมีการวางแผนในการทำงานและดำเนินการแก้ปัญหาตามขั้นตอนการทำงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	4.39	0.48	มาก
4. ครูสามารถนำเสนอรายละเอียด ขั้นตอนการแก้ปัญหาได้ชัดเจน สื่อสารให้ ผู้อื่นเข้าใจได้อย่าง ครบถ้วน สมบูรณ์	4.38	0.48	มาก
5. สามารถเข้าใจถึงต้นเหตุที่แท้จริงของปัญหา โดยมีเกณฑ์ที่ชัดเจนและครอบคุลมทุกมิติ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาเดิมซ้ำๆ	4.16	0.46	มาก
รวม	**4.23**	**0.54**	**มาก**

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.35, S.D.=0.54)

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 1 ที่ว่าครูสามารถรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$=4.41, S.D.=0.56) รองลงมาคือ ข้อที่ 2 ที่ว่าครูสามารถออกแบบวิธีการได้สอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาโดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ และข้อที่ 3 ที่ว่าครูมีการวางแผนในการทำงานและดำเนินการแก้ปัญหาตามขั้นตอนการทำงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ($\bar{X}$=4.39, S.D.=0.48) ส่วนข้อที่ 5 ที่ว่าสามารถเข้าใจถึงต้นเหตุที่แท้จริงของปัญหาโดยมีเกณฑ์ที่ชัดเจนและครอบคุลมทุกมิติ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาเดิมซ้ำๆ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$=4.16, S.D.=0.54)

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะในการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม

ความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี	4.36	0.55	มาก
2. ทักษะการสื่อสาร	4.39	0.56	มาก
3. ทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม	4.36	0.55	มาก
4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	4.40	0.59	มาก
5. ทักษะการคิดสร้างสรรค์	4.26	0.52	มาก
6. ทักษะการแก้ไขปัญหา	4.35	0.54	มาก
รวม	**4.36**	**0.55**	**มาก**

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการ เรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูศูนย์ส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการ เรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$=4.39, S.D.=0.55)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$=4.40, S.D.=0.59) รองลงมาคือ ทักษะการสื่อสาร ($\bar{X}$=4.36, S.D.=0.56) และ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$=4.26, S.D.=0.52)

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี

ด้านทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ครูมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐานได้	4.30	0.64	มาก
2. ครูสามารถสืบค้นและใช้อินเตอร์เน็ตได้	4.67	0.53	มากที่สุด
3. ครูสามารถใช้โปรแกรมต่าง ๆ (เช่น Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint) ได้	4.31	0.46	มาก
4. ครูสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิในการปฏิบัติงานได้	4.27	0.45	มาก
5. ครูสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดทำรายงานและนำเสนอผลงานที่ได้รับมอบหมายได้	4.24	0.43	มาก
6. ครูสามารถใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารและการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานได้ดี	4.47	0.5	มาก
7. ครูสามารถใช้ใช้คอมพิวเตอร์จัดระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ	4.26	0.52	มาก
รวม	**4.36**	**0.55**	**มาก**

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$=4.36, S.D.=0.55)

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 2 ครูสามารถสืบค้นและใช้อินเตอร์เน็ตได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$=4.67, S.D.=0.53) รองลงมาคือ ข้อที่ 3 ครูสามารถใช้โปรแกรมต่างๆ (เช่น Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint) ได้ ($\bar{X}$=4.31, S.D.=0.46) และข้อที่ 7 ครูสามารถใช้ใช้คอมพิวเตอร์จัดระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$=4.26, S.D.=0.52)

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการสื่อสาร

ด้านทักษะการสื่อสาร	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ครูสามารถสื่อสารกับผู้บังคับบัญชา นำเสนอความคิดเห็น หรือกิจกรรม ที่จะช่วยในการพัฒนาการปฏิบัติงานได้	4.39	0.56	มาก
2. ครูสามารถใช้เทคนิคในการสื่อสารให้ผู้รับสารสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย	4.39	0.56	มาก
3. ครูสามารถวางแผนในการสื่อสาร กำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร และประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ในการสื่อสารได้	4.39	0.56	มาก
4. ครูสามารถค้นคว้าข้อมูลและอ้างอิงข้อมูลในการสื่อสาร สามารถซักถามแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสามารถจับใจความและสรุปข้อมูลในการสื่อสารได้	4.39	0.56	มาก
5. ครูสามารถคิดวิเคราะห์และแยกแยะระหว่างข้อมูลที่น่าเชื่อถือและ หรือข้อมูลจริงกับข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ และหรือข้อมูลเท็จ	4.44	0.49	มาก
6. ครูสามารถใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสาร สามารถควบคุมตนเองในการสื่อสาร และสามารถใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนในการสื่อสารได้	4.33	0.54	มาก
7. ครูสามารถเลือกช่องทางในการสื่อสาร หลายช่องทาง เช่น การพูดคุยกันต่อหน้า การพูดคุยกันทางโทรศัพท์ การพูดคุยกันทางอินเทอร์เน็ต การส่งอีเมล์ การส่งข้อความทางโทรศัพท์เคลื่อนที่	4.35	0.61	มาก
8. ครูสามารถใช้ภาษาและถ้อยคำสุภาพ สามารถใช้วิจารณญาณและไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้	4.44	0.49	มาก
9. ครูสามารถรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิผู้อื่นในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสภาพวัฒนธรรมและสถานการณ์ต่าง ๆ	4.39	0.56	มาก
รวม	**4.39**	**0.56**	**มาก**

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการสื่อสาร อยู่ในระดับ มาก ($\overline{X}$=4.39, S.D.=0.56)

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 5 ที่ว่าครูสามารถคิดวิเคราะห์และแยกแยะระหว่างข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และหรือข้อมูลจริงกับข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ และหรือข้อมูลเท็จ และข้อที่ 8 ที่ว่าครูสามารถใช้ภาษาและถ้อยคำสุภาพ สามารถใช้วิจารณญาณ และไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ($\overline{X}$=4.44, S.D.=0.49) รองลงมาคือ ข้อที่ 1 ที่ว่าครูสามารถสื่อสารกับผู้บังคับบัญชา นำเสนอความคิดเห็น หรือกิจกรรม ที่จะช่วยในการพัฒนาการปฏิบัติงานได้ ข้อ 2 ที่ว่าครูสามารถใช้เทคนิคในการสื่อสารให้ผู้รับสารสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย ข้อ 3 ที่ว่าครูสามารถวางแผนในการสื่อสาร กำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร และประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ในการสื่อสารได้ 4 ที่ว่าครูสามารถค้นคว้าข้อมูลและอ้างอิงข้อมูลในการสื่อสาร สามารถซักถามแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสามารถจับใจความและสรุปข้อมูลในการสื่อสารได้ และข้อที่ 9 ที่ว่า ครูสามารถรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิผู้อื่นในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสภาพวัฒนธรรมและสถานการณ์ต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\overline{X}$=4.39, S.D.=0.56) ส่วนข้อที่ 6 ที่ว่า ครูสามารถใช้ท่าทางประกอบในการ สื่อสาร สามารถควบคุมตนเองในการสื่อสาร และสามารถใช้ น้ำเสียงที่ชัดเจนในการสื่อสารได้ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ที่ ($\overline{X}$=4.33, S.D.=0.54)

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม

ด้านทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ครูมีการทำงานเป็นทีม มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน	4.43	0.49	มาก
2. ครูมีการวางแผนการทำงานร่วมกัน ร่วมกันกำหนดบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายไว้อย่างครบถ้วน และชัดเจน	4.42	0.50	มาก
3. ครูมีการจัดสรรงานในทีม โดยให้สมาชิกที่มีทักษะและความสามารถแตกต่างกันได้มาทำงานร่วมกัน	4.33	0.54	มาก
4. ครูและสมาชิกในทีมยอมรับความแตกต่าง และคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคลก่อนมอบหมายงาน	4.36	0.55	มาก
5. การทำงานเป็นทีมมีการมอบหมายงานที่สำคัญ ๆ ให้สมาชิก ฝ่ายต่างๆ ดำเนินการด้วยความไว้วางใจ	4.35	0.60	มาก
6. สมาชิกในทีมแสดงความเห็นใจ และให้กำลังใจกันเสมอเมื่อพบปัญหา หรือปฏิบัติงานผิดพลาด พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการแก้ปัญหา	4.29	0.58	มาก
7. การทำงานเป็นทีมส่งเสริมให้สมาชิกได้มีโอกาสสร้างผลงาน และกล่าวยกย่องชมเชยในโอกาสที่เหมาะสม	4.36	0.55	มาก
8. การทำงานเป็นทีมมีการประสานงานช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการปฏิบัติงานโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ	4.32	0.59	มาก
9. การทำงานเป็นทีมส่งเสริมให้สมาชิกมีโอกาสชี้แจง ประชาสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติ เพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน	4.35	0.60	มาก
รวม	**4.36**	**0.55**	**มาก**

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับ มาก ($\overline{X}$=4.36, S.D.=0.55)

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 1. ที่ว่า ครูมีการทำงานเป็นทีม มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$=4.43, S.D.=0.49) รองลงมาคือ ข้อที่ 2 ที่ว่าครูมีการวางแผนการทำงานร่วมกัน ร่วมกันกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายไว้อย่างครบถ้วน และชัดเจน ($\overline{X}$=4.42, S.D.=0.52) ส่วนข้อที่ 6 ที่ว่าสมาชิกในทีมแสดงความเห็นใจ และให้กำลังใจกันเสมอเมื่อพบปัญหา หรือปฏิบัติงานผิดพลาด พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการแก้ปัญหา ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$=4.29, S.D.=0.58)

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ครูใช้เหตุผลโดยมีการศึกษาข้อเท็จจริงหลักฐาน และข้อมูลต่างๆ เพื่อประกอบการติดสินใจ	4.46	0.57	มาก
2. ครูสามารถพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล สามารถแยกแยะข้อมูลว่าสิ่งใดควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ	4.42	0.56	มาก
3. ครูรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล ไม่ยึดถือความคิดเห็นของตนเอง ก่อนตัดสินใจในเรื่องใดก็จะต้องมีข้อมูลหลักฐานเพียงพอ	4.42	0.56	มาก
4. ครูสามารถรับฟังความคิดเห็นหรือข้อมูลจากหลากหลายมุมมอง แม้เป็นมุมมองที่แตกต่างกันโดยไม่แสดงพฤติกรรมเชิงลบ	4.38	0.62	มาก
5. ครูสามารถเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้ ถ้าผู้นั้นมีเหตุผลที่เหมาะสมถูกต้องกว่า	4.39	0.62	มาก
6. ครูสามารถวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของข้อมูลที่ปรากฏในสถานการณ์ได้อย่างตรงประเด็นและชัดเจน	4.35	0.61	มาก
รวม	**4.40**	**0.59**	**มาก**

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$=4.40, S.D.=0.59)

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 1 ที่ว่า ครูใช้เหตุผลโดยมีการศึกษาข้อเท็จจริงหลักฐาน และข้อมูลต่างๆ เพื่อประกอบการติดสินใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$=4.46, S.D.=0.57) รองลงมาคือ ข้อที่ 2 ที่ว่า ครูสามารถพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล สามารถแยกแยะข้อมูลว่าสิ่งใดควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ และครูรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล ไม่ยึดถือความคิดเห็นของตนเองก่อนตัดสินใจในเรื่องใดก็จะต้องมีข้อมูลหลักฐานเพียงพอ ($\bar{X}$=4.42, S.D.=0.56) ส่วนข้อที่ 6 ที่ว่า ครูสามารถวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของข้อมูลที่ปรากฏในสถานการณ์ได้อย่างตรงประเด็นและชัดเจน ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$=4.35, S.D.=0.61)

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์

ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ครูสามารถพัฒนาชิ้นงาน หรือวิธีการเพื่อแก้ปัญหาด้วยความคิดที่แปลกใหม่ เหมาะสมต่อการใช้งานจริง	4.30	0.58	มาก
2. ครูมีความสามารถในการคิดหาวิธีการ แก้ปัญหาในแต่ละครั้งได้มากกว่า 2 วิธี เพื่อนำไปสู่การค้นพบที่แปลกใหม่	4.24	0.56	มาก
3. ครูมีความสามารถในการคิดหาวิธีการ แก้ปัญหาโดยดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่ หรือนำสิ่งอื่นมาทดแทนสิ่งที่ขาดได้อย่างหลากหลาย	4.24	0.56	มาก
4. ครูมีวิธีการคิดแจกแจงรายละเอียดของวิธีการแก้ปัญหา หรือขยายความคิดได้อย่างครบถ้วน และมีรายละเอียดที่สมบูรณ์	4.23	0.50	มาก
5. ครูมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์นำมาใช้ประโยชน์ที่มีความแปลกใหม่และแตกต่างกว่าเดิม	4.33	0.54	มาก
รวม	**4.26**	**0.52**	**มาก**

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$=4.26, S.D.=0.52)

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 5 ที่ว่าครูมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์นำมาใช้ประโยชน์ที่มีความแปลกใหม่และแตกต่างกว่าเดิมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$=4.33, S.D.=0.54) รองลงมาคือข้อที่ 4 ที่ว่าครูสามารถพัฒนาชิ้นงาน หรือวิธีการเพื่อแก้ปัญหาด้วยความคิดที่แปลกใหม่ เหมาะสมต่อการใช้งานจริง ($\bar{X}$=4.30, S.D.=0.58) ส่วนข้อที่ 4 ที่ว่าครูมีวิธีการคิดแจกแจงรายละเอียดของวิธีการแก้ปัญหา หรือขยายความคิดได้อย่างครบถ้วน และมีรายละเอียดที่สมบูรณ์ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$=4.23, S.D.=0.50)

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการแก้ปัญหา

ทักษะการแก้ปัญหา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ครูสามารถรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาได้	4.41	0.56	มาก
2. ครูสามารถออกแบบวิธีการได้สอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาโดยสามารถแสดงรายละเอียดได้	4.39	0.48	มาก
3. ครูมีการวางแผนในการทำงานและดำเนินการแก้ปัญหาตามขั้นตอนการทำงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	4.39	0.48	มาก
4. ครูสามารถนำเสนอรายละเอียด ขั้นตอนการแก้ปัญหาได้ชัดเจน สื่อสารให้ ผู้อื่นเข้าใจได้อย่าง ครบถ้วน สมบูรณ์	4.38	0.48	มาก
5. สามารถเข้าใจถึงต้นเหตุที่แท้จริงของปัญหา โดยมีเกณฑ์ที่ชัดเจนและครอบคุลมทุกมิติ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาเดิมซ้ำๆ	4.16	0.46	มาก
รวม	**4.35**	**0.54**	**มาก**

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทักษะการแก้ปัญหาอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$=4.35, S.D.=0.54)

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 1 ที่ว่าครูสามารถรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$=4.41, S.D.=0.56) รองลงมาคือ ข้อที่ 2 ที่ว่าครูสามารถออกแบบวิธีการได้สอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาโดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ และ ข้อที่ 3 ที่ว่าครูมีการวางแผนในการทำงานและดำเนินการแก้ปัญหาตามขั้นตอนการทำงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ($\bar{X}$=4.39, S.D.=0.48) ส่วนข้อที่ 5 ที่ว่าสามารถเข้าใจถึงต้นเหตุที่แท้จริงของปัญหาโดยมีเกณฑ์ที่ชัดเจนและครอบคุลมทุกมิติ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาเดิมซ้ำ ๆ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$=4.16, S.D.=0.54)

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 5 ท่าน โดยมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้ 1) เป็นผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี 3) วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป โดยการใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สรุปวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้ง 6 ทักษะ โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็น ดังต่อไปนี้

แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งออกเป็น 6 ทักษะ ได้แก่

1. ทักษะเทคโนโลยีและสารสนเทศ
2. ทักษะการสื่อสาร
3. ทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม
4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
5. ทักษะการคิดสร้างสรรค์
6. ทักษะการแก้ไขปัญหา

ซึ่งมีรายละเอียดบทความการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. แนวทางในการพัฒนาทักษะเทคโนโลยีและสารสนเทศ ให้สอดคล้องกับต้องการของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

"การฝึกอบรมให้ครูเป็นผู้เชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศในการสอน เช่น การใช้โปรแกรมแสดงภาพเคลื่อนไหว การใช้แพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนและการเรียน" (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1: สัมภาษณ์: 16 เมษายน 2567)

“การพัฒนาทักษะในการปรับใช้เทคโนโลยีและสื่อสารข้อมูลให้เหมาะสมกับบทบาทของครูในการสอนและการทำงานร่วมกับนักเรียน ซึ่งอาจรวมถึงการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการสอนออนไลน์หรือการจัดการข้อมูล” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2: สัมภาษณ์: 19 เมษายน 2567)

“การส่งเสริมการพัฒนาทักษะในการสร้างเนื้อหาการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการสร้างเนื้อหา เช่น การใช้งานเครื่องมือสร้างสื่อการสอนออนไลน์ หรือการใช้โปรแกรมสร้างแบบทดสอบออนไลน์” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3: สัมภาษณ์: 18 เมษายน 2567)

“การสนับสนุนให้ครูมีโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะเทคโนโลยีและสารสนเทศในระดับสูง โดยการให้บริการอบรมหรือเป็นที่ปรึกษาในการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4: สัมภาษณ์: 17 เมษายน 2567)

“การสร้างพื้นที่สนับสนุนและแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศในการสอนระหว่างครู เพื่อสร้างชุมชนที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเรียนรู้จากกันอย่างต่อเนื่อง” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5: สัมภาษณ์: 17 เมษายน 2567)

2. แนวทางในการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ให้สอดคล้องกับความต้องการของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

“การเสริมสร้างทักษะการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนในสถานการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การใช้ภาษาที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย เพื่อสร้างความเข้าใจและสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1: สัมภาษณ์: 16 เมษายน 2567)

“ การพัฒนาทักษะในการสื่อสารผ่านสื่อการสอนที่สร้างสรรค์ เช่น การใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการสอนที่น่าสนใจ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและการเข้าใจของนักเรียน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2: สัมภาษณ์: 19 เมษายน 2567)

“การสนับสนุนให้ครูมีโอกาสในการอบรมและพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการและความหลากหลายของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3: สัมภาษณ์: 18 เมษายน 2567)

“การสร้างพื้นที่สนับสนุนและกระตุ้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเทคนิคการสื่อสารระหว่างครู โดยการจัดกิจกรรมสัมมนาหรือการอบรมที่เน้นการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4: สัมภาษณ์: 20 เมษายน 2567)

“การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสื่อสารในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ระหว่างครู โดยการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์หรือโปรแกรมการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการสอนและการเรียนรู้” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5: สัมภาษณ์: 20 เมษายน 2567)

3. แนวทางในการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม ให้สอดคล้องกับความต้องการของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

“ การเสริมสร้างการทำงานเป็นทีมของครูผ่านการสร้างโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรม Team Building คือ กระบวนการหรือกิจกรรมที่ถูกออกแบบขึ้นเพื่อสร้างความเข้มแข็งและความเชื่อมั่นในทีม โดยใช้กิจกรรมที่เน้นการทำงานร่วมกัน เช่น กิจกรรมที่เน้นการแก้ไขปัญหาร่วมกัน การสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจระหว่างสมาชิกในทีม การพัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน การสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานและเต็มไปด้วยความสนุกสนานเพื่อสร้างความผูกพันและความสำเร็จในการทำงานร่วมกันในทีม เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1: สัมภาษณ์: 16 เมษายน 2567)

“ การส่งเสริมการพัฒนาทักษะในการสื่อสารและการเชื่อมโยงระหว่างครูในการทำงานทีม โดยการเสนอโอกาสให้เรียนรู้เทคนิคและเครื่องมือในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2: สัมภาษณ์: 19 เมษายน 2567)

“การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการทำงานร่วมกันและการแบ่งปันความรู้ระหว่างครู เช่น การสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งปันประสบการณ์และความรู้ผ่านการสร้างพื้นที่เพื่อการแลกเปลี่ยน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3: สัมภาษณ์: 16 เมษายน 2567)

“การใช้เทคโนโลยีสื่อสารเพื่อสนับสนุนการทำงานร่วมกัน โดยการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์หรือเครื่องมือสื่อสารเพื่อสร้างชุมชนการเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4: สัมภาษณ์: 17 เมษายน 2567)

“การส่งเสริมการใช้วิธีการทำงานร่วมกันและการแก้ไขปัญหาในทีม โดยการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่เน้นการทำงานร่วมกันและการแก้ไขปัญหาเชิงกลยุทธ์ในทีม ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5: สัมภาษณ์: 17 เมษายน 2567)

4. แนวทางในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณให้สอดคล้องกับความต้องการของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

“การส่งเสริมการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการแก้ไขปัญหาและการคิดตามหลักการ เช่น การให้โจทย์ปัญหาที่ต้องการการวิเคราะห์และการคิดอย่างเชื่อถือได้” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1: สัมภาษณ์: 16 เมษายน 2567)

“การสนับสนุนให้ครูมีโอกาสในการอบรมและเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคและเครื่องมือในการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เช่น การใช้เทคโนโลยีในการวิเคราะห์ข้อมูลหรือการใช้เครื่องมือทางคณิตศาสตร์” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2: สัมภาษณ์: 19 เมษายน 2567)

“การสร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนการคิดอย่างมีวิจารณญาณในองค์กร โดยส่งเสริมการใช้หลักการและขั้นตอนวิเคราะห์เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานและการเรียนรู้ ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3: สัมภาษณ์: 18 เมษายน 2567)

“การสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นกลางให้ครูมีโอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านการสนทนาและการแบ่งปันข้อมูล ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4: สัมภาษณ์: 17 เมษายน 2567)

“การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารในการสนับสนุนการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยให้ครูมีโอกาสในการเรียนรู้และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณในงานสอนและการปฏิบัติงานทั่วไป” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5: สัมภาษณ์: 17 เมษายน 2567)

5. แนวทางในการพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับความต้องการของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

“การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของครูผ่านการให้โอกาสในการออกแบบและพัฒนาวัสดุการเรียนรู้ที่น่าสนใจและสร้างสรรค์ เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนที่น่าสนใจสำหรับนักเรียน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1: สัมภาษณ์: 16 เมษายน 2567)

“การสนับสนุนให้ครูมีโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือสร้างสรรค์ เช่น การใช้โปรแกรมและแอพพลิเคชั่นที่สนับสนุนการสร้างสรรค์เนื้อหาการเรียนรู้” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2: สัมภาษณ์: 19 เมษายน 2567)

“การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยให้ความสำคัญกับการสนับสนุนและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของครูผ่านการให้พื้นที่ในการสร้างไอเดียและโครงการใหม่ ๆ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3: สัมภาษณ์: 18 เมษายน 2567)

“การสร้างกลไกการให้ความรู้และทักษะในการคิดสร้างสรรค์ให้ครูผ่านการจัดอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับเทคนิคและกระบวนการสร้างสรรค์” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4: สัมภาษณ์: 17 เมษายน 2567)

“การส่งเสริมการใช้การเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของครู เช่น การให้โจทย์โครงการหรือปัญหาที่ต้องการคิดสร้างสรรค์เพื่อแก้ไขในสถานการณ์จริง” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5: สัมภาษณ์: 17 เมษายน 2567)

6. แนวทางในการพัฒนาทักษะการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

“การส่งเสริมทักษะการแก้ไขปัญหาของครูผ่านการให้โอกาสในการเรียนรู้เทคนิคและเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาอย่างเชื่อถือได้” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1: สัมภาษณ์: 16 เมษายน 2567)

“การสนับสนุนให้ครูมีโอกาสในการอบรมและพัฒนาทักษะในการแก้ไขปัญหาที่เน้นการใช้กระบวนการวิเคราะห์และการคิดเชิงวิเคราะห์ในการแก้ไขสถานการณ์ที่ซับซ้อน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2: สัมภาษณ์: 19 เมษายน 2567)

“การสร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการแก้ไขปัญหาในองค์กร โดยให้ความสำคัญกับการสนับสนุนและพัฒนาทักษะในการคิดเชิงวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาของครูผ่านการสร้างพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3: สัมภาษณ์: 18 เมษายน 2567)

“การสร้างกลไกการให้ความรู้และทักษะในการแก้ไขปัญหาให้ครูผ่านการจัดอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับเทคนิคและกระบวนการในการแก้ไขปัญหา” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4: สัมภาษณ์: 17 เมษายน 2567)

“การส่งเสริมการใช้การเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่กระตุ้นการแก้ไขปัญหาของครู เช่น การให้โจทย์ปัญหาที่ต้องการการคิดวิเคราะห์และการแก้ไขในสถานการณ์จริง” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5: สัมภาษณ์: 17 เมษายน 2567)

ตารางที่ 4.21 สรุปผลการศึกษาแนวทางทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้ง 6 ทักษะ ดังนี้

การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้	แนวทางการพัฒนา
ทักษะเทคโนโลยีและสารสนเทศ	
- ครูสามารถสืบค้นและใช้อินเตอร์เน็ตได้ - ครูสามารถใช้โปรแกรมต่าง ๆ (เช่น Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint) ได้ - ครูมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐานได้	- การฝึกอบรมให้ครูเป็นผู้เชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศในการสอน - การพัฒนาทักษะในการปรับใช้เทคโนโลยีและสื่อสารข้อมูลให้เหมาะสมกับบทบาทของครู - การส่งเสริมการพัฒนาทักษะในการสร้างเนื้อหาการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการสร้างเนื้อหา - การสนับสนุนให้ครูมีโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะเทคโนโลยีและสารสนเทศในระดับสูง - การสร้างพื้นที่สนับสนุนและแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศในการสอนระหว่างครู
ทักษะการสื่อสาร	
- ครูสามารถคิดวิเคราะห์และแยกแยะระหว่างข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และ หรือข้อมูลจริงกับข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ และหรือข้อมูลเท็จ - ครูสามารถใช้ภาษาและถ้อยคำสุภาพ สามารถใช้วิจารณญาณ และไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้ - ครูสามารถสื่อสารกับผู้บังคับบัญชา นำเสนอความคิดเห็น หรือกิจกรรม ที่จะช่วยในการพัฒนาการปฏิบัติงานได้	- การเสริมสร้างทักษะการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนในสถานการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย - การพัฒนาทักษะในการสื่อสารผ่านสื่อการสอนที่สร้างสรรค์ - การสนับสนุนให้ครูมีโอกาสในการอบรมและพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง - การสร้างพื้นที่สนับสนุนและกระตุ้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเทคนิคการสื่อสารระหว่างครู - การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสื่อสารในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ระหว่างครู โดยการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์หรือโปรแกรมการสื่อสาร

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้	แนวทางการพัฒนา
ทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม	
- ครูมีการทำงานเป็นทีม มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน - ครูมีการวางแผนการทำงานร่วมกัน ร่วมกันกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายไว้อย่างครบถ้วน และชัดเจน - ครูและสมาชิกในทีมยอมรับความแตกต่างและคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคลก่อนมอบหมายงาน	- การเสริมสร้างการทำงานเป็นทีมของครูผ่านการสร้างโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรม ตามค่านิยมขององค์กร คือ Team Wins - การส่งเสริมการพัฒนาทักษะในการสื่อสารและการเชื่อมโยงระหว่างครูในการทำงานทีม โดยการเสนอโอกาสให้เรียนรู้เทคนิคและเครื่องมือในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ - การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการทำงานร่วมกันและการแบ่งปันความรู้ระหว่างครู - การใช้เทคโนโลยีสื่อสารเพื่อสนับสนุนการทำงานร่วมกัน โดยการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์หรือเครื่องมือสื่อสารเพื่อสร้างชุมชนการเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน - การส่งเสริมการใช้วิธีการทำงานร่วมกันและการแก้ไขปัญหาในทีม โดยการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่เน้นการทำงานร่วมกันและการแก้ไขปัญหาเชิงกลยุทธ์ในทีม
ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	
- ครูใช้เหตุผลโดยมีการศึกษาข้อเท็จจริงหลักฐานและข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการติดสินใจ - ครูสามารถพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล	- การส่งเสริมการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการแก้ไขปัญหาและการคิดตามหลักการ - การสนับสนุนให้ครูมีโอกาสในการอบรมและเรียนรู้

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้	แนวทางการพัฒนา
ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	
- สามารถแยกแยะข้อมูลว่าสิ่งใดควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ - ครูรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล ไม่ยึดถือความคิดเห็นของตนเอง ก่อนตัดสินใจในเรื่องใดก็จะต้องมีข้อมูลหลักฐานเพียงพอ	- เกี่ยวกับเทคนิคและเครื่องมือในการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ - การสร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนการคิดอย่างมีวิจารณญาณในองค์กร โดยส่งเสริมการใช้หลักการและขั้นตอนวิเคราะห์เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานและการเรียนรู้ - การสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นกลางให้ครูมีโอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านการสนทนาและการแบ่งปันข้อมูล - การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารในการสนับสนุนการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยให้ครูมีโอกาสในการเรียนรู้และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณในงานสอนและการปฏิบัติงานทั่วไป
ทักษะการคิดสร้างสรรค์	
- ครูมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์นำมาใช้ประโยชน์ที่มีความแปลกใหม่และแตกต่างกว่าเดิม - ครูสามารถพัฒนาชิ้นงาน หรือวิธีการเพื่อแก้ปัญหาด้วยความคิดที่แปลกใหม่ เหมาะสมต่อการใช้งานจริง - ครูมีความสามารถในการคิดหาวิธีการ แก้ปัญหาในแต่ละครั้งได้มากกว่า 2 วิธี เพื่อนำไปสู่การค้นพบที่แปลกใหม่	- การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของครูผ่านการให้โอกาสในการออกแบบและพัฒนาวัสดุการเรียนรู้ที่น่าสนใจและสร้างสรรค์ เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนที่น่าสนใจสำหรับนักเรียน - การสนับสนุนให้ครูมีโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือสร้างสรรค์ - การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยให้ความสำคัญกับการสนับสนุนและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของครูผ่านการให้พื้นที่ในการสร้างไอเดียและโครงการใหม่ ๆ

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้	แนวทางการพัฒนา
ทักษะการคิดสร้างสรรค์	
	- การสร้างกลไกการให้ความรู้และทักษะในการคิดสร้างสรรค์ให้ครูผ่านการจัดอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับเทคนิคและกระบวนการสร้างสรรค์ - การส่งเสริมการใช้การเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของครู
ทักษะการแก้ไขปัญหา	
- ครูสามารถรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาได้ - ครูสามารถออกแบบวิธีการได้สอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาโดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ - ครูมีการวางแผนในการทำงานและดำเนินการแก้ปัญหาตามขั้นตอนการทำงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	- การส่งเสริมทักษะการแก้ไขปัญหาของครูผ่านการให้โอกาสในการเรียนรู้เทคนิคและเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาอย่างเชื่อถือได้ - การสนับสนุนให้ครูมีโอกาสในการอบรมและพัฒนาทักษะในการแก้ไขปัญหาที่เน้นการใช้กระบวนการวิเคราะห์และการคิดเชิงวิเคราะห์ในการแก้ไขสถานการณ์ที่ซับซ้อน - การสร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการแก้ไขปัญหาในองค์กร โดยให้ความสำคัญกับการสนับสนุนและพัฒนาทักษะในการคิดเชิงวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาของครูผ่านการสร้างพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ - การสร้างกลไกการให้ความรู้และทักษะในการแก้ไขปัญหาให้ครูผ่านการจัดอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับเทคนิคและกระบวนการในการแก้ไขปัญหา - การส่งเสริมการใช้การเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่กระตุ้นการแก้ไขปัญหาของครู

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช มีขั้นตอนการวิจัย 2 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 สำรวจทักษะและความต้องการในการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้การสำรวจด้วยแบบสอบถาม และขั้นตอนที่ 2 การร่างแนวทางการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 165 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratifed Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถาม (Questionnaire) มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.957 สำหรับการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติแบบบรรยาย ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า

1. ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ครูผู้สอนมีทักษะการจัดการเรียนรู้ โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับ มาก

2. ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความต้องการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ทักษะการสื่อสาร ทักษะในการ

ใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี ทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม ทักษะการแก้ไขปัญหา และทักษะการคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ

3. แนวทางในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามความต้องการพัฒนาทักษะสูงสุดแต่ละทักษะ โดยผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา จากการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า

3.1 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ควรสนับสนุนให้ครูมีโอกาสในการอบรมและเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคและเครื่องมือในการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนการคิดอย่างมีวิจารณญาณในองค์กร โดยส่งเสริมการใช้หลักการและขั้นตอนวิเคราะห์เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานและการเรียนรู้ สร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นกลางให้ครูมีโอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านการสนทนาและการแบ่งปันข้อมูล และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารในการสนับสนุนการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยให้ครูมีโอกาสในการเรียนรู้และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณในงานสอนและการปฏิบัติงานทั่วไป

3.2 ทักษะการสื่อสาร ควรสนับสนุนให้ครูมีโอกาสในการอบรมและพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง สร้างพื้นที่สนับสนุนและกระตุ้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเทคนิคการสื่อสารระหว่างครู และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสื่อสารในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ระหว่างครู โดยการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์หรือโปรแกรมการสื่อสาร

3.3 ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี ควรฝึกอบรมให้ครูเป็นผู้เชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศในการสอน ส่งเสริมการพัฒนาทักษะในการสร้างเนื้อหาการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการสร้างเนื้อหา และการสร้างพื้นที่สนับสนุนและแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศในการสอนระหว่างครู

3.4 ทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม ควรเสริมสร้างการทำงานเป็นทีมของครูผ่านการสร้างโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรม Team Building สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการทำงานร่วมกันและการแบ่งปันความรู้ระหว่างครู การใช้เทคโนโลยีสื่อสารเพื่อสนับสนุนการทำงานร่วมกัน โดยการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์หรือเครื่องมือสื่อสารเพื่อสร้างชุมชนการเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน และการส่งเสริมการใช้วิธีการทำงานร่วมกันโดยการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่เน้นการทำงานร่วมกันและการแก้ไขปัญหาเชิงกลยุทธ์ในทีม

3.5 ทักษะการแก้ไขปัญหา ควรส่งเสริมทักษะการแก้ไขปัญหาของครูผ่านการให้โอกาสในการเรียนรู้เทคนิคและเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาอย่างเชื่อถือได้ สนับสนุนและพัฒนาทักษะในการคิดเชิงวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาของครูผ่านการสร้างพื้นที่ใน

การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ และส่งเสริมการใช้การเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่กระตุ้นการแก้ไขปัญหาของครู

3.6 ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ควรส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของครูผ่านการให้โอกาสในการออกแบบและพัฒนาวัสดุการเรียนรู้ที่น่าสนใจและสร้างสรรค์ เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนที่น่าสนใจสำหรับนักเรียน การสนับสนุนให้ครูมีโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือสร้างสรรค์ ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของครูผ่านการให้พื้นที่ในการสร้างไอเดียและโครงการใหม่ ๆ สร้างกลไกการให้ความรู้และทักษะในการคิดสร้างสรรค์ให้ครูผ่านการจัดอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับเทคนิคและกระบวนการสร้างสรรค์ และส่งเสริมการใช้การเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของครู

5.2 การอภิปรายผล

1. การศึกษาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช มีทักษะการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราชมีการส่งเสริมพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา ทำให้ทักษะการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปนัดดา พลแสน และคณะ (2561, หน้า 172-183) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และกาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 พบว่า ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

2. การศึกษาความต้องการในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความต้องการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด จะเห็นได้ว่า แม้ว่าครูจะมองว่าตนเองมีทักษะด้านนี้มากแต่ก็ต้องการพัฒนาทักษะด้านนี้มากเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราชรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล ไม่ยึดถือความคิดเห็นของตนเอง พร้อมที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับบทความของของทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2560, หน้า 16-27) เรื่อง

ครูและนักเรียนในยุคการศึกษาไทย 4.0 ที่กล่าวว่า ครูในยุคการศึกษาไทย 4.0 ต้องเป็นครูมืออาชีพ มีความสามารถในการปฏิบัติการสอน ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนได้ดี เป็นผู้ที่พัฒนาความรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอจึงจะสามารถพัฒนาผู้เรียนในยุคการศึกษา 4.0 ให้เป็นบุคคลากรของประเทศที่มีศักยภาพเพียงพอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธานินทร์ ปัญญาวัฒนากุล และสมศักดิ์ เอี่ยมคงสี (2560, หน้า 71-79) เรื่อง การพัฒนาครูด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนขนาดเล็กของอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ความต้องการในการพัฒนาครูด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนขนาดเล็กของอำเภอบางคล้า จังหวัด ฉะเชิงเทรา มีความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับความต้องการพัฒนาจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) การพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ด้วยวิธีโครงการเป็นฐาน 2) การพัฒนาความสามารถในการพัฒนาเกณฑ์เพื่อการประเมินผลงานที่มีลักษณะจำเพาะชิ้นงาน และ 3) การพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเข้าถึงข้อมูลอย่างรวดเร็ว

3. แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า 1) การส่งเสริมการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการแก้ไขปัญหาและการคิดตามหลักการ 2) การสนับสนุนให้ครูมีโอกาสในการอบรมและเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคและเครื่องมือในการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) การสร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนการคิดอย่างมีวิจารณญาณในองค์กร โดยส่งเสริมการใช้หลักการและขั้นตอนวิเคราะห์เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานและการเรียนรู้ 4) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นกลางให้ครูมีโอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านการสนทนาและการแบ่งปันข้อมูล 5) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารในการสนับสนุนการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยให้ครูมีโอกาสในการเรียนรู้และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณในงานสอนและการปฏิบัติงานทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอติพร เกิดเรือง (2560, หน้า 61) กล่าวว่า การจัดการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 หรือยุคดิจิทัล ต้องเริ่มคิดทบทวนการจัดการศึกษาโดยต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนการทำงานและการดำเนินชีวิต เพื่อรองรับสภาพสังคมได้อย่างเหมาะสมกับการจัดการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรลักษณ์ คำหว่าง และนงลักษณ์ ใจฉลาด (2560, หน้า 120-123) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ผลวิจัยพบว่า 1) ประเด็นทักษะการจัดเรียนรู้และนวัตกรรม มีแนวทาง ดังนี้ ด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมควรสนับสนุนการสร้างสรรค์และเผยแพร่นวัตกรรมการสอน ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา ควรเน้นทักษะการคิดเพื่อสร้างรูปแบบ อบรม/สร้างเครื่องมือเน้นทักษะกระบวนการคิด 2) ประเด็นทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี มีแนวทาง ดังนี้ ด้านเทคโนโลยีควรสัมมนา/อบรม/จัดกิจกรรมการ

เรียนรู้ผ่านการเชื่อมต่อระบบเครือข่าย ด้านสื่อควรจัดสรรงบประมาณ กำหนดแนวทางการพัฒนาฝึกฝนทักษะในการผลิตสื่อ 3) ประเด็นทักษะชีวิตและอาชีพ มีแนวทาง ดังนี้ ด้านการเป็นผู้สร้างและผู้ผลิตควรตระหนักในบทบาทครู ฝึกฝนการพัฒนาตนเอง ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเองควรสร้างเสริมประสบการณ์ เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถเพื่อพัฒนาทักษะและเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิเคราะห์ไปศึกษาความต้องการจำเป็นไปเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาส่งเสริมครูและบุคลากรในสถานศึกษา ในการวางนโยบายการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรในสถานศึกษา หรือจัดโครงการพัฒนาบุคลากรให้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา เพื่อยกระดับความสามารถของครู และยกระดับคุณภาพการศึกษาต่อไป

2) ระดับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ สามารถนำผลการวิเคราะห์ไปเป็นแนวทางการแก้ปัญหาการพัฒนาบุคลากรตามความต้องการจำเป็นให้บุคลากรมีความเป็นมืออาชีพ มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานและเป้าหมายของงานส่งเสริมการเรียนรู้และหน่วยงานต้นสังกัด

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาวิจัยความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

2) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ทักษะความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของครู

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1.1 หนังสือ

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3)* พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *คู่มือการประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูมีวิทยฐานและเลื่อนวิทยฐาน.* กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.ค.ศ. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *คำชี้แจงประกอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพกรมศาสนา.

กุลิสรา จิตรชญาวณิช. (2562). *การจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ .ศ. 2562. (2562, 20 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 18 -20.

จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรรณอร อุชุภาพ. (2561). *การศึกษาและวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566. (2566, 19 มีนาคม). ราชกิจจานุเบกษา. หน้า 60-63.

พรรณอร อุชุภาพ. (2561). *การศึกษาและวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พัชราภา ตันติชูเวช. (2560). *บทบาทครูในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิณสุดา สิริธรังศรี. (2557). *การยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มาตาการพิมพ์.

วัชรี เล่าเรียนดี. (2554). *รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด* (พิมพ์ครั้งที่ 7). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา. (2561). *แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักศึกษาการศึกษานอกระบบในกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). *แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ

สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน. (2549-2551). (2549). *แผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต*. กรุงเทพฯ: รังสีการพิมพ์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สถิรพร เชาวน์ชัย. (2561). *การวิจัยทางการบริหารการศึกษา.* พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร. เอกสารประอบการสอน.

แอมโบรส ซูซาน เอ และคณะ. (2010), *การเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 - how learning, works*. กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิลด์พับลิชชิ่งเฮาส์.

1.2 ดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และ/หรือสารนิพนธ์

กิ่งแก้ว ภูทองเงิน. (2561). *รูปแบบการพัฒนาครูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับประถมศึกษา.* ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กมลพร อ่วมเพ็ง. (2560). *แนวทางการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ตามแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิระประภา คำภาเกะ. (2563). *การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์เรื่อง ปริซึมและทรงกระบอกโดยใช้เทคนิคเพื่อคู่คิดร่วมกับเกมคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปกร.

จุรีภรณ์ คำโสภา. (2562). *การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะของครูฟิสิกส์ในศตวรรษที่ 21 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชุติมา ราชปัญญา. (2562). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน (TBL) สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชัญญ์ฐกัญญ์ สือจันทรา.(2564). *ความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมหาวิทยาลัยศิลปกร.* วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน, มหาวิทยาลัยศิลปกร.

ชยพัทธ์ นาคกุลบุตร. (2564). *การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์โดยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบสะเต็มศึกษา.* วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ญาติมา โสภานิช. (2562). *การพัฒนาวิธีการประเมินทักษะการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ณัฐนันท์ บุญเพ็ญ. (2563). *ผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสืบสวนสอบสวนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีความสามารถในการเรียนนการวิชาวิทยาศาสตร์ต่างกัน.* วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปกร.

ณัฐิกานต์ ปังศรีวงศ์. (2563). *การพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตามตลาดหนองหวาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2.* การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

ฐิติภูมิ สุวรรณไตรย์. (2564). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ธนา ธุศรีวรรณ. (2562). *การพัฒนารูปแบบการชี้แนะเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา*. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยามหาสารคาม.

ธนาพล บัวคำโคตร. (2563). *แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33.* วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ธงชัย คำปวง. (2561). *การพัฒนาครูแบบองค์รวมโดยการเทียบเคียงสมรรถนะ*. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

นาฎยา สุวรรณศิลป์. (2561). *การทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของทีมงาน กรณีศึกษากลุ่มโรงพยาจุฬารัตน์*. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, วิชาเอกการจัดการทั่วไป, คณะบริหาธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

นิตยา ดุลณีย์. (2563). *แนวทางการเสริมสร้างความคิดเชิงสร้างสรรค์สำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21*, วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นวลลออ ทวิชศรี, พันตำรวจโท. (2563). *การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันและกรณีศึกษาตามหลักการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความสามารถสื่อสารในการปฏิบัติการพยาบาลสำหรับนักศึกษาพยาบาล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา, ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปฐมาภรณ์ ปะการะโพธิ์. (2564). *การพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปรัชฌภรณ์ ทวีสุข. (2561). *การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ, มหาวิทยาลัยศิลปกร.

ปวินญาพัฒน์ วรพันธ์. (2561). *แนวทางการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา แผน ก แบบ ก 2, ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พงษ์เพชร คำแก้ว. (2562). *ผลของโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพและทักษะการสื่อสารของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โดยประยุกต์การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติร่วมกับการประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครอง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา, ภาควิชาหลักสูตรและการสอน, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิชาภา ด้วงสงค์. (2565). *การพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง สารรอบตัวโดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับผังกราฟิก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พิชชา เกาะเต้น. (2563). *ผลกระทบของการทำงานเป็นทีมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การที่ส่งผลต่อความผูกพัน และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โตโยต้านครธน จำกัด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรการบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปกร.

พรสุดา ประเสริฐนู. (2564). *การพัฒนาแนวทางการสร้างทีมงานสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พระสมุห์นริศ นรินฺโท (แซ่น้า).(2561). *การพัฒนาครูเพื่อคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 TEACHER DEVELOPMENT FOR QUALITY OF LEARNERS IN THE 21st CENTURY*. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พิสิษฐ์ สมใจ. (2564). *การศึกษากระบวนการคิดแก้ปัญหา เรื่องการหายใจและการใช้ลม สำหรับการปฏิบัติทักษะเครื่องลมทองเหลืองเสียงต่ำ*. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคีตวิจัยและพัฒนา, มหาวิทยาลัยศิลปกร.

ฟารีดา กุลโรจนสิริ. (2560). *ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางคณิตศาสตร์ ผ่านการเรียนรู้ด้วยวิธีการแบบเปิด เรื่องความสัมพันธ์และฟังก์ชันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.* วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และคอมพิวเตอร์, มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ภุชงค์กร จินดาพล. (2564). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานต้อนรับส่วนหน้าโรงแรมระดับ 3 ดาว จังหวัดพังงา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและบริการแบบบูรณาการ, คณะการจัดการท่องเที่ยว, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ภานุพงศ์ ใจเยือกเย็น. (2560). *แนวทางการพัฒนาครูไทยที่สอนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครูสาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร, ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาสาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

มนตรา พึ่งไพศาล. (2561). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์และการเปลี่ยนแปลงของลีลาการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสะเต็มศึกษาร่วมกับวัฏจักรการเรียนรู้ของคอร์ป*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ยุทธพล พงศ์พุทธชาด. (2563). *ผลของความสามารถด้านการคิดสร้างสรรค์จากการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการสอนแบบซินเนคติคส์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีแบบการเรียนรู้ที่ต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปกร.

รณยุทธ นิลโคตร. (2561). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างทักษะอาชีพและชีวิตของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำานักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ลัดดาวัลย์ สอิ้งทอง. (2564). *แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การการศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ลัดดาวรรณ ศรีนวลจันทร์. (2561). *แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนวัดลานนาบุญ*, การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปกร.

วิเชียร ภคพามงคลชัย. (2559). *การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง เศรษฐศาสตร์มหภาคด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการสอนสังคมศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปกร.

วิชมัย ญาณกร,ร้อยโท. (2564). *การพัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นทีมของนักเรียนนายสิบทหารบก เหล่าทหารช่าง โดยใช้กรณีศึกษาร่วมกับเทคนิคจิ๊กซอว์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยศิลปกร.

วัชราภรณ์ แสนนา. (2565). *การพัฒนาแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วชิรวิทย์ เอี่ยมวิลัย. (2563). *การพัฒนาบอร์ดเกมตามแนวทางการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินวิโรฒ.

วรรณภา นิ่มอ่อน. (2564). *กลยุทธ์การสื่อสารและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิดยุคดิจิทัล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิเทศนศาสตร์และนวัตกรรมกรจัดการ, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วรทรรศน์ สาระคุณ. (2563). *ลักณะการทำงานเป็นทีมต่างเจนเนอเรชั่นส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานชายของธนาคารพานิชย์แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุกัญญา ป้ายนอก. (2564). *การพัฒนาแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20.* วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุธน ศรีศักดิ์บางเตย, ว่าที่ร้อยตรี. (2562). *แนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนพระแท่นดงรักวิทยาคาร*. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2556). ห้องเรียนกลับทาง: ห้องเรียนมิติใหม่ในศตวรรษที่ 21. ใน *เอกสารประกอบการประชุมผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2.* แพร่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2

สุริยาพร นพกรเศรษฐกุล. (2561). *ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สาริญา และสุม. (2560). *ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาทักษะการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สุวัลภา จงพีรเดชานนท์. (2562). *อนาคตภาพการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า*. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปกร.

อัญชลี ปสันตา. (2562). *แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในศตวรรษที่ 21*. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์แบบ 2.1, ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร

อรยา แจ่มใจ. (2563). *การศึกษากระบวนการถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะตีมศึกษาในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดประเมิน และวิจัยการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรโรฒ.

อัมรา กัลปะ. (2561). *การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนวัดหวายเหนียว “ปุญสิริวิทยา”*. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปกร.

1.3 บทความในวารสาร

กัญญาพัชญ์ กานต์ภูวนันต์ และคณะ. (2562). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 47*(1), 10-17.

กัญภร เอี่ยมพญา. (2564). จิตวิญญาณครูในศตวรรษที่ 21. วารสารครุศาสตร์*ปริทรรศน์ฯ, 8*(2), 398.

ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์. (2560). ครูและนักเรียนในยุคการศึกษาไทย 4.0. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม, 7*(2), 16-17.

ปนัดดา พลแสน และคณะ. (2561). งบทบาทส่งเสริมการเรียนรู้และภาวะผู้นักการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1. *วารสารบริหารการศึกษา มศว., 15(28),* 172-183.

วรลักษณ์ คำหว่าง และคณะ. (2560).แนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยลำปาง, 6*(1), 120-123.

วาสนา กีรติจำเริญ และอิสรา พลนงค์. (2562) การศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (7E) ร่วมกับผังมโนทัศน์. *วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, *13*(3), 31-43.

อติพร เกิดเรือง. (2560). การส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมไทยในยุคดิจิทัล. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 6*(1), 173–184.

อภิภา ปรัชญาพฤทธิ์. (2560). การพัฒนารูปแบบการผลิตครูเพื่อรองรับการศึกษายุค 4.0. *วารสารร่มพฤกษ์, 35*(3), 101-136 .

อริสา นพคุณ และคณะ. (2561). การพัฒนาสมรรถนะครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประศึกษานครราชสีมา. *วารสารชุมชนวิจัย, 12*(3), 323-244.

1.4) สัมภาษณ์

สุรพล สงณรงค์. (2567, 16 เมษายน). ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพัทลุง. สัมภาษณ์.

แสนสุข อำนวยการ. (2567, 19 เมษายน). ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอพระพรหม. สัมภาษณ์.

ชมพู ชุตินันทกุล. (2567, 18 เมษายน). ครูชำนาญการพิเศษ ศูนย์การเรียนรู้อำเภอปากพนัง. สัมภาษณ์.

เฉลิม ขาวล้วน. (2567, 17 เมษายน). ครูชำนาญการ ศูนย์การเรียนรู้อำเภอจุฬาภรณ์. สัมภาษณ์.

มลินี ศรีสุวรรณ์. (2567, 17 เมษายน). ครู กศน.ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากพนัง. สัมภาษณ์.

1.5 เว็บไซต์

กัญญา พิทักษ์ไตรกุล. (2565). *5 ข้อดีการทำงานเป็นทีมให้งานประสบความสำเร็จมากขึ้น*, สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2567, จาก https://blog.wu.ac.th/?p=5053.Davis. (2013). Effective Leadership Skills - Clear Vision: Gregg Davis. Impact Consults

สุภาพร ศรศิลป์. (2559). *ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม.* สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2566, จาก :https://www.gotoknow.org/posts/509888. 25 ตุลาคม 2566.

สุทัศน์ เอกา. (2560). *คุณสมบัติของครู 8 ประการที่จำเป็นต่อการศึกษาไทยในยุคศตวรรษที่ 21.* สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2566, จาก https://web.facebook.com/สุทัศน์-เอกา-Sutat-Eaka-1168898606519214

HREX.asia. *แนวคิดด้านมนุษย์สัมพันธ์*, 2562 ,สืบค้น 4 มกราคม 2566, จาก https://th.hrnote.asia

Ratchakrit K. (2564). *วิสัยทัศน์คืออะไร? มีองค์ประกอบที่สำคัญอย่างไร*, สืบค้น 4 มกราคม 2566, จาก https://www.linkedin.com.

2. ภาษาอังกฤษ

Gulcin, N.S. & Nadica, C. (2009). New trends in 21st Century English learning. *World Conference on Education Sciences: New Trend and Issues in Educational Sciences, 1*(1), 439-445.

Joyce, B., Weil, M. & Calhoun, E. (2009). *Models of Teaching*. New York: Pearson Education.

Kamat. (2012). *New Trends in Educationfor 21st Century*. Retrieved January 4, 2022, from http://aview.in alleventsinew-trends-in-education-for-21-century.php.

Katz, R. L. (1995). *Skill of an Effective Administrator*. Harvard Business Review.

_____. (2005). *Skills of an effective administrators*. Harvard Business Review

Luterbach, K.L. & Brown, C. (2011). Education for the 21st century. *Internationnal. Journal of applied Educational Studies, 11*(1), 14-32.

Marc, P. (2010). *Educational Technology for School Leaders*. California: United Statesof America.

Tomlinson, C.A. & McTighe, J. (2006). *Integrating Differentiated Instruction and Understanding by Design: Connecting content and kids*. Alexandria, VA: ASCD.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่21 สังกัดสำนักส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยดำเนินการโดยการสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช มายกร่างรูปแบบ แล้วดำเนินการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา จำนวน 5 คน ในระหว่างวันที่ 16-19 เมษายน 2567 ได้แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังภาพ

มีรายละเอียดแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

1. หลักการและเหตุผล

การจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการศึกษาในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีไปอย่างรวดเร็ว จนเกิดการเรียนการสอนที่แตกต่างจากยุคที่ผ่านมา อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีในการเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ จากทุกมุมโลกเข้าด้วยกัน มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการค้นคว้าหาความรู้ ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้สะดวกรวดเร็วและสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศจะทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ทันสมัย สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การศึกษาจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมกับการรับมือการจัดการเรียนรู้เตรียมความในทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ระยะ 20 ปี ที่มุ่งให้ผู้เรียนทุกคนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพ ทักษะการเรียนรู้และความมีเมตตากรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นที่จะต้องตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของทักษะดังกล่าว (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 11-27) การพัฒนาครูจึงเป็นตัวแปรสำคัญในการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษา มาตรฐานความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพ คณะกรรมการครุสภาได้ประกาศสาระความรู้สมรรถนะ และประสบการณ์วิชาชีพการศึกษาสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ ตามข้อบังคับครุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ในส่วนของวิชาชีพครู เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและทิศทางของการศึกษาชาติ ให้บุคลากรทางการศึกษาต้องมีความรู้ด้านหลักการแนวคิด การออกแบบการประยุกต์ใช้ และการประเมินสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีสาระสนเทศมีความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีความสำคัญมากกับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (ราชกิจจานุเบกษา, 2562, หน้า 18-20)

แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช เกิดจากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบในพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามขอบข่ายในการพัฒนาทักษะการจัดการ

เรียนรู้ของครู 6 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะเทคโนโลยีและสารสนเทศ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม ด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ด้านทักษะการแก้ไขปัญหา เพื่อส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราชให้มีประสิทธิภาพ

3. แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

3.1 ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี การพัฒนาทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และการสอน แนวทางในการพัฒนาทักษะดังกล่าวมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

3.1.1 การจัดการฝึกอบรมเทคโนโลยีพื้นฐานและขั้นสูง

1) จัดการฝึกอบรมเพื่อให้ครูมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์พื้นฐาน เช่น โปรแกรมจัดการเอกสาร, การสร้างสื่อการสอนด้วย PowerPoint, และการใช้เครื่องมือการสื่อสารออนไลน์

2) จัดการฝึกอบรมขั้นสูงสำหรับการใช้เครื่องมือและซอฟต์แวร์ที่ซับซ้อนมากขึ้น เช่น การใช้โปรแกรมสร้างสื่อมัลติมีเดีย, การออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์, และการใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล

3.1.2 การส่งเสริมการใช้เครื่องมือการสอนออนไลน์

1) ฝึกอบรมการใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ เช่น Google Classroom, Microsoft Teams, และ Moodle เพื่อจัดการบทเรียนและการสื่อสารกับนักเรียน

2) สนับสนุนการใช้เครื่องมือการทำงานร่วมกันออนไลน์ เช่น Google Docs, Padlet, และ Slack เพื่อเสริมสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน

3.1.3 การสร้างสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล

1) ฝึกอบรมการสร้างสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล เช่น วิดีโอการสอน, สไลด์การนำเสนอ, และสื่อการเรียนรู้เชิงโต้ตอบ

2) สนับสนุนการใช้เครื่องมือการสร้างสื่อมัลติมีเดีย เช่น Canva, Prezi, และ Adobe Creative Cloud

3.1.4 การใช้เทคโนโลยีเพื่อประเมินผลการเรียนรู้

1) ฝึกอบรมการใช้เครื่องมือและแพลตฟอร์มการประเมินผลออนไลน์ เช่น Google Forms, Quizlet, และ Kahoot! เพื่อสร้างแบบทดสอบและการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

2) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อปรับปรุงการสอน

3.1.5 การสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1) ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านหลักสูตรออนไลน์, การเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์, และการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีอยู่บนอินเทอร์เน็ต

2) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรออนไลน์ฟรีหรือมีค่าใช้จ่ายต่ำจากแพลตฟอร์มต่าง ๆ เช่น Thail Mooc, Chula Mooc หรือ กพร

3.1.6 การจัดการเทคโนโลยีในห้องเรียน

1) ฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีในห้องเรียน เช่น สมาร์ทบอร์ด, โปรเจคเตอร์, และอุปกรณ์การเรียนรู้เชิงโต้ตอบ

2) สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เน้นการใช้เทคโนโลยี เช่น ห้องเรียนที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัย

3.1.7 การสร้างชุมชนการเรียนรู้มืออาชีพ

1) ส่งเสริมการเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้มืออาชีพที่เน้นการใช้เทคโนโลยีในการสอน เช่น กลุ่ม Facebook, ฟอรั่มออนไลน์, และการเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการออนไลน์

2) จัดกิจกรรมและการประชุมในองค์กรเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีในการสอน

การนำแนวทางเหล่านี้ไปใช้จะช่วยให้ครูมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเต็มที่

3.2 ทักษะการสื่อสาร การพัฒนาทักษะการสื่อสารของครูในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสามารถช่วยเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างครูกับนักเรียน และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิผลมากขึ้น แนวทางในการพัฒนาทักษะการสื่อสารของครูมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

3.2.1 การฝึกอบรมทักษะการสื่อสาร

1) จัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เช่น การฟังอย่างตั้งใจ (active listening), การใช้ภาษากาย (body language), และการสื่อสารที่ชัดเจนและตรงประเด็น

2) ฝึกอบรมการสื่อสารในสถานการณ์ที่หลากหลาย เช่น การสื่อสารในห้องเรียน, การสื่อสารกับผู้ปกครอง, และการสื่อสารในที่ประชุม

3.2.2 การใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร

1) ฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสื่อสาร เช่น อีเมล, แพลตฟอร์มการสื่อสารออนไลน์ (เช่น Zoom, Microsoft Teams), และโซเชียลมีเดีย เพื่อเสริมสร้างการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

2) สนับสนุนการใช้เครื่องมือการสื่อสารออนไลน์ เช่น Google Classroom หรือ Microsoft Teams เพื่อการสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครอง

3.2.3 การสอนทักษะการสื่อสารให้กับนักเรียน

1) สอนทักษะการสื่อสารให้กับนักเรียนผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การอภิปรายกลุ่ม, การนำเสนองาน, และการเขียนรายงาน

2) ใช้เทคนิคการสอนที่ส่งเสริมการสื่อสาร เช่น การเรียนรู้แบบโครงงาน (project-based learning) และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (collaborative learning)

3.2.4 การสร้างสภาพแวดล้อมการสื่อสารที่เปิดกว้าง

1) สร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่ส่งเสริมการสื่อสารอย่างเปิดเผยและเป็นมิตร โดยการสร้างความไว้วางใจและการยอมรับในความคิดเห็นที่หลากหลาย

2) ส่งเสริมการตั้งคำถามและการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ในห้องเรียน

3.2.5 การพัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล

1) ฝึกอบรมทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล เช่น การเจรจาต่อรอง, การจัดการความขัดแย้ง, และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี

2) ใช้บทบาทสมมติ (role-playing) และกิจกรรมการทำงานกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล

3.2.6 การประเมินและการให้ข้อเสนอแนะ

1) ใช้วิธีการประเมินการสื่อสาร เช่น การบันทึกวิดีโอการสอนและการสังเกตการสอน เพื่อให้ครูสามารถเห็นและปรับปรุงทักษะการสื่อสารของตนเอง

2) ให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการสื่อสาร

3.2.7 การส่งเสริมการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

1) ฝึกอบรมการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและความสามารถในการสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย

2) ส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมต่าง ๆ และการใช้ภาษาในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

3.2.8 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1) สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของครูผ่านการเข้าร่วมหลักสูตรออนไลน์, การเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์, และการอ่านหนังสือหรือวารสารที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร

2) ให้โอกาสครูในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ, การสัมมนา, และการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนร่วมงาน

การนำแนวทางเหล่านี้ไปใช้จะช่วยเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของครู ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีและมีประสิทธิภาพในศตวรรษที่ 21

3.3 ทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม การพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีมของครูในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งสำคัญเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ แนวทางในการพัฒนาทักษะดังกล่าวมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

3.3.1 การจัดฝึกอบรมและเวิร์กช็อป

1) จัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับทักษะการทำงานร่วมกัน เช่น การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ, การแก้ปัญหาร่วมกัน, และการจัดการความขัดแย้ง

2) จัดเวิร์กช็อปที่เน้นการทำงานร่วมกันในกลุ่ม เช่น การระดมความคิด, การทำงานโปรเจ็กต์ร่วมกัน, และการเรียนรู้แบบโครงงาน

3.3.2 การใช้เทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างการทำงานร่วมกัน

1) ส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มการทำงานร่วมกันออนไลน์ เช่น Google Workspace (Google Docs, Sheets, Slides), Microsoft Teams, และ Slack เพื่อให้ครูสามารถทำงานร่วมกันได้

2) ฝึกอบรมการใช้เครื่องมือการสื่อสารออนไลน์ เช่น Zoom, Microsoft Teams, หรือ Google Meet เพื่อสนับสนุนการประชุมและการทำงานร่วมกันระยะไกล

3.3.3 การสร้างโอกาสในการทำงานร่วมกันระหว่างครู

1) จัดให้มีการทำงานกลุ่มและการทำโปรเจ็กต์ร่วมกันระหว่างครู เพื่อเสริมสร้างการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์

2) สร้างทีมงานข้ามสาขาวิชา เพื่อให้ครูได้ทำงานร่วมกันและเรียนรู้จากกันและกันในมุมมองที่หลากหลาย

3.3.4 การสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่สนับสนุนการทำงานเป็นทีม

1) ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการทำงานเป็นทีม โดยการยอมรับและให้คุณค่ากับการทำงานร่วมกัน

2) จัดห้องเรียนหรือพื้นที่ทำงานที่สนับสนุนการทำงานกลุ่มและการเรียนรู้ร่วมกัน

3.3.5 การประเมินและให้ข้อเสนอแนะ

1) ใช้วิธีการประเมินที่เน้นการทำงานร่วมกัน เช่น การประเมินผลงานกลุ่ม, การประเมินตนเองและเพื่อนร่วมงาน, และการให้ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์

2) ส่งเสริมการให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ในการทำงานร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาตนเองและทีมงาน

3.3.6 การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการทำงานร่วมกัน

1) สร้างบทเรียนและกิจกรรมที่เน้นการทำงานร่วมกันระหว่างนักเรียน เช่น โครงงานกลุ่ม, การอภิปรายกลุ่ม, และการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-based Learning)

2) ใช้เทคนิคการสอนที่เน้นการทำงานร่วมกัน เช่น การจัดกลุ่มเรียนรู้แบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary Learning) และการใช้สถานการณ์จำลอง (Simulations) เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกัน

3.3.7 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1) ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของครูโดยการเข้าร่วมหลักสูตรออนไลน์, การเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์, และการอ่านหนังสือหรือวารสารที่เกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกันและการทำงานเป็นทีม

2) สนับสนุนให้ครูมีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ, การสัมมนา, และการเข้าร่วมกลุ่มสนทนาในหัวข้อต่าง ๆ

การนำแนวทางเหล่านี้ไปใช้จะช่วยเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกันและการทำงานเป็นทีมของครู ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีและมีประสิทธิภาพในศตวรรษที่ 21

3.4 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของครูในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากทักษะนี้ช่วยให้ครูสามารถวิเคราะห์และประเมินข้อมูลได้อย่างถูกต้อง และสามารถสอนนักเรียนให้มีทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์ แนวทางในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของครู มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

3.4.1 การฝึกอบรมและเวิร์กช็อป

1) จัดการฝึกอบรมและเวิร์กช็อปเกี่ยวกับการคิดเชิงวิจารณญาณ เช่น การระบุปัญหา การวิเคราะห์ข้อมูล และการประเมินผลลัพธ์

2) ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้กรอบความคิดเชิงวิจารณ์ เช่น Bloom's Taxonomy, De Bono's Six Thinking Hats, และการคิดเชิงระบบ

3.4.2 การใช้เทคนิคการสอนที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

1) สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการคิดเชิงวิจารณ์ เช่น การแก้ปัญหาที่ซับซ้อน, การอภิปรายกลุ่ม, และการวิเคราะห์กรณีศึกษา

2) ส่งเสริมการใช้เทคนิคการสอนที่เน้นการตั้งคำถาม เช่น Socratic Method, ซึ่งช่วยกระตุ้นการคิดเชิงวิจารณ์ของนักเรียน

3.4.3 การสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

1) สร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่ส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเสรี

2) ส่งเสริมการตั้งคำถามและการวิพากษ์อย่างสร้างสรรค์ในห้องเรียน.

3.4.4 การพัฒนาทักษะการวิจารณ์ข้อมูลและสื่อ

1) ฝึกอบรมครูให้มีความสามารถในการวิจารณ์และประเมินข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่มีข้อมูลข่าวสารหลากหลาย

2) ส่งเสริมการใช้เครื่องมือและแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือในการสอนและการเรียนรู้

3.4.5 การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

1) ฝึกอบรมการใช้เครื่องมือและซอฟต์แวร์ที่ช่วยในการคิดเชิงวิจารณ์ เช่น โปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูล, แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์, และแอปพลิเคชันการคิดเชิงระบบ

2) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการคิดเชิงวิจารณ์ เช่น การสร้างแบบทดสอบเชิงวิเคราะห์ และการใช้เครื่องมือการทำงานร่วมกันออนไลน์

3.4.6 การประเมินและให้ข้อเสนอแนะ

1) ใช้วิธีการประเมินที่เน้นการคิดเชิงวิจารณ์ เช่น การวิเคราะห์กรณีศึกษา, การเขียนเรียงความเชิงวิเคราะห์, และการทำโครงการวิจัย

2) ให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิจารณ์ของนักเรียน

3.4.7 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1) สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของครูผ่านการเข้าร่วมหลักสูตรออนไลน์, การเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์, และการอ่านหนังสือหรือวารสารที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงวิจารณ์

2) ให้โอกาสครูในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ, การสัมมนา, และการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนร่วมงาน

3.4.8 การส่งเสริมการทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

1) สร้างทีมงานหรือกลุ่มครูที่เน้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการวิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน

2) ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างครูในการวางแผนการสอนและการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการคิดเชิงวิจารณ์

การนำแนวทางเหล่านี้ไปใช้จะช่วยให้ครูมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ดี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการสอนนักเรียนให้มีทักษะนี้ในศตวรรษที่ 21

3.5 ทักษะการคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของครูในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากครูที่มีความคิดสร้างสรรค์สามารถสร้างบทเรียนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนได้ ด้านนี้ครูจะสามารถเป็นแรงบันดาลใจและช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ในนักเรียนได้เช่นกัน แนวทางในการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของครูมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

3.5.1 การสนับสนุนการฝึกอบรมเชิงสร้างสรรค์

1) จัดการฝึกอบรมที่เน้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เช่น การใช้เทคนิคการระดมสมอง (brainstorming), การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ (creative problem solving), และการคิดเชิงออกแบบ (design thinking)

2) สนับสนุนให้ครูเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshops) และการสัมมนาเกี่ยวกับการสอนแบบสร้างสรรค์

3.5.2 การใช้เทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์

1) แนะนำและฝึกอบรมการใช้เครื่องมือและซอฟต์แวร์ที่สนับสนุนการสร้างสรรค์ เช่น โปรแกรมการสร้างสื่อมัลติมีเดีย, แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์, และแอปพลิเคชันการสร้างเกมการเรียนรู้

2) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจและการจัดการเรียนรู้แบบโต้ตอบ

3.5.3 การส่งเสริมการคิดนอกกรอบ

1) สร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการคิดนอกกรอบ โดยไม่กลัวความผิดพลาดและเปิดรับไอเดียใหม่ ๆ

2) กระตุ้นให้ครูทดลองวิธีการสอนใหม่ ๆ และใช้วิธีการที่ไม่ธรรมดาในการนำเสนอเนื้อหาการเรียนรู้

3.5.4 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้างและเป็นมิตร

1) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความคิดสร้างสรรค์ระหว่างครูและนักเรียน โดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้างและเป็นมิตร

2) ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างครูในการพัฒนาแผนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์.

3.5.5 การใช้ศิลปะและการบูรณาการในบทเรียน

1) ใช้ศิลปะและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปะเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ในนักเรียน

2) บูรณาการการเรียนรู้ในหลายสาขาวิชาเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างบทเรียนที่เชื่อมโยงและส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์

3.5.6 การประเมินผลและการให้ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์

1) ใช้การประเมินผลที่เน้นการคิดสร้างสรรค์ เช่น โครงการ, ผลงานการประดิษฐ์, และการนำเสนอผลงาน

2) ให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครูในการสร้างสรรค์บทเรียนและการสอน

3.5.7 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1) สนับสนุนให้ครูเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการอ่านหนังสือ, เข้าร่วมหลักสูตรออนไลน์, และติดตามเทรนด์ใหม่ ๆ ในการสอนและการเรียนรู้

2) ให้โอกาสครูในการเข้าร่วมกลุ่มเรียนรู้มืออาชีพและชุมชนการเรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวคิดสร้างสรรค์

การนำแนวทางเหล่านี้ไปใช้จะช่วยให้ครูมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์และสามารถสร้างบทเรียนที่มีความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้นในศตวรรษที่ 21

3.6 ทักษะการแก้ไขปัญหา การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของครูในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากทักษะนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้ครูสามารถรับมือกับความท้าทายในงานสอน แต่ยังสามารถถ่ายทอดทักษะนี้ให้นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางในการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของครู มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

3.6.1 การฝึกอบรมและเวิร์กช็อป

1) จัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับกระบวนการแก้ปัญหา เช่น การระบุปัญหา, การวิเคราะห์สาเหตุ, การคิดหาทางเลือก, และการประเมินผลการแก้ปัญหา

2) จัดเวิร์กช็อปที่เน้นการใช้เครื่องมือและเทคนิคการแก้ปัญหา เช่น PDCA (Plan-Do-Check-Act), Design Thinking, และ Six Sigma

3.6.2 การใช้เทคนิคการสอนที่ส่งเสริมการแก้ปัญหา

1) สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการแก้ปัญหา เช่น การทำโครงงานวิจัย, การวิเคราะห์กรณีศึกษา, และการเรียนรู้ผ่านปัญหา (Problem-Based Learning)

2) ใช้เทคนิคการสอนที่เน้นการตั้งคำถามและการวิจารณ์ เช่น Socratic Method, การระดมสมอง, และการตั้งคำถามเชิงวิเคราะห์

3.6.3 การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการแก้ปัญหา

1) สร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่เปิดกว้างและสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเสรี

2) ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาผ่านการร่วมมือและการแลกเปลี่ยนความคิด

3.6.4 การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา

1) ฝึกอบรมการใช้เครื่องมือและซอฟต์แวร์ที่ช่วยในการแก้ปัญหา เช่น โปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูล, แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์, และแอปพลิเคชันการทำงานร่วมกัน.

2) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการแก้ปัญหา เช่น การใช้โปรแกรมจำลองสถานการณ์ (simulation software) และการใช้เกมการเรียนรู้ที่เน้นการแก้ปัญหา

3.6.5 การประเมินและการให้ข้อเสนอแนะ

1) ใช้วิธีการประเมินที่เน้นการแก้ปัญหา เช่น การทำโครงงานวิจัย, การวิเคราะห์กรณีศึกษา, และการทำโปรเจ็กต์กลุ่ม.

2) ให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน

3.6.6 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1) สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของครูผ่านการเข้าร่วมหลักสูตรออนไลน์, การเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์, และการอ่านหนังสือหรือวารสารที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา

2) ให้โอกาสครูในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ, การสัมมนา, และการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนร่วมงาน.

3.6.7 การส่งเสริมการทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา

1) สร้างทีมงานหรือกลุ่มครูที่เน้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการวิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน

2) ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างครูในการวางแผนการสอนและการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการแก้ปัญหา

3.6.8 การใช้กรณีศึกษาจากชีวิตจริง

1) นำกรณีศึกษาจากชีวิตจริงมาใช้ในการสอนเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการวิเคราะห์และแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกับชีวิตจริง

2) ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์โดยการจัดกิจกรรมที่นักเรียนต้องพบเจอปัญหาและหาแนวทางแก้ไขเอง

3.6.9 การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์

1) ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และวิจารณ์ผ่านการทำกิจกรรมที่ต้องใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและการประเมินผลลัพธ์

2) ใช้เครื่องมือและเทคนิคต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats), การสร้างแผนภูมิความคิด (Mind Mapping), และการวิเคราะห์ข้อได้เปรียบเสียเปรียบ (Pros and Cons Analysis)

การนำแนวทางเหล่านี้ไปใช้จะช่วยให้ครูมีทักษะการแก้ปัญหาที่ดี และสามารถถ่ายทอดทักษะนี้ไปสู่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพในศตวรรษที่ 21

4. ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการนำแนวทางไปใช้

แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ให้เหมาะสมกับศักยภาพความพร้อม และบริบทของสถานศึกษา โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้ ดังนี้

1. การสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์และการสนับสนุนในเชิงนโยบายและทรัพยากร เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาทักษะได้อย่างเต็มที่ จัดสรรงบประมาณและเวลาในการฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพให้กับครู

2. การมีแผนพัฒนาที่ยั่งยืน พัฒนาแผนการพัฒนาทักษะของครูอย่างเป็นระบบและยั่งยืน โดยมีการกำหนดเป้าหมาย, กิจกรรม, และวิธีการประเมินผล ติดตามและประเมินผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการ

3. การจัดฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง จัดการฝึกอบรมและกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะใหม่ ๆ อยู่เสมอ ส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นการปฏิบัติจริงและการนำไปใช้ในชั้นเรียน

4. การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสอนและการพัฒนาทักษะของครู เช่น การใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์, เครื่องมือการสื่อสาร, และโปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูล สนับสนุนการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา

5. การสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศในโรงเรียนที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการทำงานร่วมกันระหว่างครู ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือและการทำงานเป็นทีม เพื่อให้ครูสามารถเรียนรู้และพัฒนาทักษะไปพร้อม ๆ กับเพื่อนร่วมงาน

6. การมีชุมชนการเรียนรู้ระดับมืออาชีพ ส่งเสริมการสร้างชุมชนการเรียนรู้ระดับมืออาชีพ (Professional Learning Community) ที่ครูสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้ร่วมกัน สนับสนุนการเข้าร่วมกลุ่มหรือเครือข่ายการเรียนรู้ภายนอก เพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะจากเพื่อนร่วมอาชีพในวงกว้าง

7. การประเมินและการให้ข้อเสนอแนะ จัดให้มีระบบการประเมินที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ โดยมีการให้ข้อเสนอแนะที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และการฝึกอบรมในอนาคต

8. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง สนับสนุนการมีส่วนร่วมของนักเรียน นักศึกษา, ผู้ปกครอง, และชุมชนในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู สร้างความเข้าใจและการสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาทักษะของครู

9. การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ชัดเจน กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาทักษะของครู เพื่อให้ทุกคนเข้าใจและมีเป้าหมายร่วมกัน สื่อสารวิสัยทัศน์และเป้าหมายให้ครูทุกคนเข้าใจและเห็นความสำคัญของการพัฒนาทักษะ

10. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในองค์กร ส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องสร้างวัฒนธรรมที่ยอมรับความล้มเหลวและการเรียนรู้จากประสบการณ์

การพิจารณาปัจจัยเหล่านี้และการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวจะช่วยให้การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ดร.ดาวน้อย ญาณสูตร

ตำแหน่งปัจจุบัน ศึกษานิเทศ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. ดร.วัชรพงศ์พันธุ์ อุปนันท์

ตำแหน่งปัจจุบัน รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวนการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้
อำเภอระโนด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสงขลา

3. นางสาวทิวาวรรณ พิทักษ์จินดา

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอกันตัง
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดตรัง

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๑

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร นายวัชรพงษ์พันธุ์ อุปนันท์

ด้วย นายสุพจน์ รามณี นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดนครศรีธรรมราช (GUIDELINES FOR DEVELOPING TEACHERS LEARNING MANAGEMENT SKILLS OF 21ST CENTURY UNDER THE OFFICE OF LEARNING ENCOURAGEMENT,NAKHON SI THAMMARAT PROVINCIAL)" โดยมี ดร.สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์. ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๑

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร นางสาวทิวาวรรณ พิทักษ์จินดา

ด้วย นายสุพจน์ รามณี นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช (GUIDELINES FOR DEVELOPING TEACHERS LEARNING MANAGEMENT SKILLS OF 21ST CENTURY UNDER THE OFFICE OF LEARNING ENCOURAGEMENT,NAKHON SI THAMMARAT PROVINCIAL)" โดยมี ดร.สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

- ยินดีรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ

(น.ส.ทิวาวรรณ พิทักษ์จินดา)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๑

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร.ดาวน้อย ญาณสูตร

ด้วย นายสุพจน์ รามณี นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช (GUIDELINES FOR DEVELOPING TEACHERS LEARNING MANAGEMENT SKILLS OF 21ST CENTURY UNDER THE OFFICE OF LEARNING ENCOURAGEMENT,NAKHON SI THAMMARAT PROVINCIAL)" โดยมี ดร.สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์. ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๒

๙ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายสุรพล สงณรงค์

ด้วย นายสุพจน์ รามณี นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช (GUIDELINES FOR DEVELOPING TEACHERS LEARNING MANAGEMENT SKILLS OF 21ST CENTURY UNDER THE OFFICE OF LEARNING ENCOURAGEMENT,NAKHON SI THAMMARAT PROVINCIAL)" โดยมี ดร.สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายสุพจน์ รามณี ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๒

๙ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นางแสนสุข อำนวยการ

ด้วย นายสุพจน์ รามณี นักศึกษาบริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช (GUIDELINES FOR DEVELOPING TEACHERS LEARNING MANAGEMENT SKILLS OF 21ST CENTURY UNDER THE OFFICE OF LEARNING ENCOURAGEMENT,NAKHON SI THAMMARAT PROVINCIAL)" โดยมี ดร.สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายสุพจน์ รามณี ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๒

๙ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นางสาวชมภู ชุตินันทกุล

ด้วย นายสุพจน์ รามณี นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช (GUIDELINES FOR DEVELOPING TEACHERS LEARNING MANAGEMENT SKILLS OF 21ST CENTURY UNDER THE OFFICE OF LEARNING ENCOURAGEMENT,NAKHON SI THAMMARAT PROVINCIAL)" โดยมี ดร.สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายสุพจน์ รามณี ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๒

๙ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เจริญพร นายเฉลิม ขาวล้วน

ด้วย นายสุพจน์ รามณี นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช (GUIDELINES FOR DEVELOPING TEACHERS LEARNING MANAGEMENT SKILLS OF 21ST CENTURY UNDER THE OFFICE OF LEARNING ENCOURAGEMENT,NAKHON SI THAMMARAT PROVINCIAL)" โดยมี ดร.สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายสุพจน์ รามณี ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๒

๙ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นางสาวมลินี ศรีสุวรรณ์

ด้วย นายสุพจน์ รามณี นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช (GUIDELINES FOR DEVELOPING TEACHERS LEARNING MANAGEMENT SKILLS OF 21ST CENTURY UNDER THE OFFICE OF LEARNING ENCOURAGEMENT,NAKHON SI THAMMARAT PROVINCIAL)" โดยมี ดร.สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายสุพจน์ รามณี ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๔๒

๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try out)

เจริญพร ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอปากพนัง

ด้วย นายสุพจน์ รามณี นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช (GUIDELINES FOR DEVELOPING TEACHERS LEARNING MANAGEMENT SKILLS OF 21ST CENTURY UNDER THE OFFICE OF LEARNING ENCOURAGEMENT,NAKHON SI THAMMARAT PROVINCIAL)" โดยมี ดร.สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการทำสารนิพนธ์เรื่องนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try out) ในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ใช้ประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่าน จึงขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์. ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาความต้องการในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของท่าน ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงกับวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ให้ได้มากที่สุด

2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 การสอบถามทักษะและความต้องการการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งออกเป็น 6 ทักษะ ได้แก่

1. ทักษะเทคโนโลยีและสารสนเทศ
2. ทักษะการสื่อสาร
3. ทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม
4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
5. ทักษะการคิดสร้างสรรค์
6. ทักษะการแก้ไขปัญหา

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูง ที่ท่านกรุณาเสียสละเวลาในการแสดงความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถาม คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราชต่อไป

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ ☐ ไม่น้อยกว่า 30 ปี ☐ 31-40 ปี
☐ 41-50 ปี ☐ 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา
☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน
☐ ผู้อำนวยการ ☐ ข้าราชการครู
☐ ครูอาสาสมัคร ☐ ครูกศน.ตำบล
☐ ครู ศรช. ☐ ครูผู้สอนคนพิการ

5. ประสบการณ์ในการทำงาน
☐ ไม่เกิน 5 ปี ☐ 6-15 ปี
☐ 16-25 ปี ☐ 26 ปีขึ้นไป

6. ขนาดสถานศึกษา
☐ ขนาดเล็ก ☐ ขนาดกลาง
☐ ขนาดใหญ่ ☐ ขนาดใหญ่พิเศษ

ส่วนที่ 2 การสอบถามทักษะและความต้องการในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง: โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องตรงกับความต้องการในการพัฒนาทักษการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 โดยพิจารณาดังนี้

5 หมายถึง มีความต้องการระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีความต้องการระดับมาก
3 หมายถึง มีความต้องการระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีความต้องการระดับน้อย
1 หมายถึง มีความต้องการระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับทักษะ				
		5	4	3	2	1
ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี						
1	ครูมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐานได้					
2	ครูสามารถสืบค้นและใช้อินเตอร์เน็ตได้					
3	ครูสามารถใช้โปรแกรมต่างๆ (เช่น Microsoft Word,Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint) ได้					
4	ครูสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิในการปฏิบัติงานได้					
5	ครูสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดทำรายงานและนำเสนอผลงานที่ได้รับมอบหมายได้					
6	ครูสามารถใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารและการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานได้ดี					
7	ครูสามารถใช้ใช้คอมพิวเตอร์จัดระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ					
ทักษะการสื่อสาร						
1	ครูสามารถสื่อสารกับผู้บังคับบัญชา นำเสนอความคิดเห็น หรือกิจกรรม ที่จะช่วยในการพัฒนาการปฏิบัติงานได้					
2	ครูสามารถมีวิธีการในการสื่อสารให้ผู้รับสารสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย					
3.	ครูสามารถวางแผนในการสื่อสาร กำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร และประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้					

ข้อ	รายการ	ระดับทักษะ				
		5	4	3	2	1
4	ครูสามารถค้นคว้าข้อมูลและอ้างอิงข้อมูลในการสื่อสาร สามารถซักถามแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสามารถจับใจความและสรุปข้อมูลในการสื่อสารได้					
5	ครูสามารถคิดวิเคราะห์และแยกแยะระหว่างข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และ หรือข้อมูลจริงกับข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ และหรือข้อมูลเท็จได้					
6	ครูสามารถใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสาร สามารถควบคุมตนเองในการสื่อสารและสามารถใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนในการสื่อสารได้					
7	ครูสามารถเลือกช่องทางในการสื่อสารหลายช่องทาง เช่น การพูดคุยกันต่อหน้า การพูดคุยกันทางโทรศัพท์ การพูดคุยกันทางอินเทอร์เน็ต การส่งอีเมล์ การส่งข้อความทางโทรศัพท์เคลื่อนที่					
8	ครูสามารถใช้ภาษาและถ้อยคำสุภาพ สามารถใช้วิจารณญาณและไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้					
9	ครูสามารถรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิผู้อื่นในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสภาพวัฒนธรรมและสถานการณ์ต่าง ๆ					
ทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม						
1	ครูมีการทำงานเป็นทีม มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน					
2	ครูมีการวางแผนการทำงานร่วมกัน ร่วมกันกำหนดบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายไว้อย่างครบถ้วน และชัดเจน					
3	ครูมีการจัดสรรงานในทีมโดยให้สมาชิกที่มีทักษะและความสามารถแตกต่างกันได้มาทำงานร่วมกัน					
4	ครูและสมาชิกในทีมยอมรับความแตกต่าง และคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคลก่อนมอบหมายงาน					
5	การทำงานเป็นทีมมีการมอบหมายงานที่สำคัญ ๆ ให้สมาชิกฝ่ายต่าง ๆ ดำเนินการด้วยความไว้วางใจ					
6	สมาชิกในทีมแสดงความเห็นใจ และให้กำลังใจกันเสมอเมื่อพบปัญหา หรือปฏิบัติงานผิดพลาด พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการแก้ปัญหา					

ข้อ	รายการ	ระดับทักษะ				
		5	4	3	2	1
7	การทำงานเป็นทีมส่งเสริมให้สมาชิกได้มีโอกาสสร้างผลงาน และกล่าวยกย่องชมเชยในโอกาสที่เหมาะสม					
8	การทำงานเป็นทีมมีการประสานงานช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ในการปฏิบัติงานโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ					
9	การทำงานเป็นทีมส่งเสริมให้สมาชิกมีโอกาสชี้แจง ประชาสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติ เพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน					
ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ						
1	ครูใช้เหตุผลโดยมีการศึกษาข้อเท็จจริง หลักฐานและข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการติดสินใจ					
2	ครูสามารถพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล สามารถแยกแยะข้อมูลว่าสิ่งใดควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ					
3	ครูรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล ไม่ยึดถือความคิดเห็นของตนเอง ก่อนตัดสินใจในเรื่องใดก็จะต้องมีข้อมูลหลักฐานเพียงพอ					
4	ครูสามารถรับฟังความคิดเห็นหรือข้อมูลจากหลากหลายมุมมอง แม้เป็นมุมมองที่แตกต่างกันโดยไม่แสดงพฤติกรรมเชิงลบ					
5	ครูสามารถเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้ ถ้าผู้นั้นมีเหตุผลที่เหมาะสมถูกต้องกว่า					
6	ครูสามารถวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของข้อมูลที่ปรากฏในสถานการณ์ได้อย่างตรงประเด็นและชัดเจน					
ทักษะความคิดสร้างสรรค์						
1	ครูสามารถพัฒนาชิ้นงาน หรือวิธีการเพื่อแก้ปัญหาด้วยความคิดที่แปลกใหม่ เหมาะสมต่อการใช้งานจริง					
2	ครูมีความสามารถในการคิดหาวิธีการแก้ปัญหาในแต่ละครั้งได้มากกว่า 2 วิธี เพื่อนำไปสู่การค้นพบที่แปลกใหม่					
3	ครูมีความสามารถในการคิดหาวิธีการ แก้ปัญหาโดยดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่ หรือนำสิ่งอื่น มาทดแทนสิ่งที่ขาดได้อย่างหลากหลาย					
4	ครูมีวิธีการคิดแจกแจงรายละเอียดของวิธีการแก้ปัญหา หรือขยายความคิดได้อย่างครบถ้วน และมีรายละเอียดที่สมบูรณ์					

ข้อ	รายการ	ระดับทักษะ				
		5	4	3	2	1
5	ครูมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์นำมาใช้ประโยชน์ที่มีความแปลกใหม่และแตกต่างกว่าเดิม					
ทักษะการแก้ปัญหา						
1	ครูสามารถรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาได้					
2	ครูสามารถออกแบบวิธีการได้สอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาโดยสามารถแสดงรายละเอียดได้					
3	ครูมีการวางแผนในการทำงานและดำเนินการแก้ปัญหาตามขั้นตอนการทำงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม					
4	ครูสามารถนำเสนอรายละเอียด ขั้นตอนการแก้ปัญหาได้ชัดเจน สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์					
5	ครูสามารถเข้าใจถึงต้นเหตุที่แท้จริงของปัญหาโดยมีเกณฑ์ที่ชัดเจนและครอบคุลมทุกมิติ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาเดิมซ้ำ ๆ					

ส่วนที่ 2 การสอบถามความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง: โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องตรงกับความต้องการในการพัฒนาทักษการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 โดยพิจารณาดังนี้

5 หมายถึง มีความต้องการระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีความต้องการระดับมาก
3 หมายถึง มีความต้องการระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีความต้องการระดับน้อย
1 หมายถึง มีความต้องการระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับทักษะ				
		5	4	3	2	1
ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี						
1	ครูมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐานได้					
2	ครูสามารถสืบค้นและใช้อินเตอร์เน็ตได้					
3	ครูสามารถใช้โปรแกรมต่างๆ (เช่น Microsoft Word,Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint) ได้					
4	ครูสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิในการปฏิบัติงานได้					
5	ครูสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดทำรายงานและนำเสนอผลงานที่ได้รับมอบหมายได้					
6	ครูสามารถใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารและการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานได้ดี					
7	ครูสามารถใช้ใช้คอมพิวเตอร์จัดระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ					
ทักษะการสื่อสาร						
1	ครูสามารถสื่อสารกับผู้บังคับบัญชา นำเสนอความคิดเห็น หรือกิจกรรม ที่จะช่วยในการพัฒนาการปฏิบัติงานได้					
2	ครูสามารถมีวิธีการในการสื่อสารให้ผู้รับสารสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย					
3.	ครูสามารถวางแผนในการสื่อสาร กำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร และประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้					

ข้อ	รายการ	ระดับทักษะ				
		5	4	3	2	1
4	ครูสามารถค้นคว้าข้อมูลและอ้างอิงข้อมูลในการสื่อสาร สามารถซักถามแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสามารถจับใจความและสรุปข้อมูลในการสื่อสารได้					
5	ครูสามารถคิดวิเคราะห์และแยกแยะระหว่างข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และ หรือข้อมูลจริงกับข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ และหรือข้อมูลเท็จได้					
6	ครูสามารถใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสาร สามารถควบคุมตนเองในการสื่อสารและสามารถใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนในการสื่อสารได้					
7	ครูสามารถเลือกช่องทางในการสื่อสารหลายช่องทาง เช่น การพูดคุยกันต่อหน้า การพูดคุยกันทางโทรศัพท์ การพูดคุยกันทางอินเทอร์เน็ต การส่งอีเมล์ การส่งข้อความทางโทรศัพท์เคลื่อนที่					
8	ครูสามารถใช้ภาษาและถ้อยคำสุภาพ สามารถใช้วิจารณญาณและไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้					
9	ครูสามารถรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิผู้อื่นในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสภาพวัฒนธรรมและสถานการณ์ต่าง ๆ					
ทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม						
1	ครูมีการทำงานเป็นทีม มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน					
2	ครูมีการวางแผนการทำงานร่วมกัน ร่วมกันกำหนดบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายไว้อย่างครบถ้วน และชัดเจน					
3	ครูมีการจัดสรรงานในทีมโดยให้สมาชิกที่มีทักษะและความสามารถแตกต่างกันได้มาทำงานร่วมกัน					
4	ครูและสมาชิกในทีมยอมรับความแตกต่าง และคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคลก่อนมอบหมายงาน					
5	การทำงานเป็นทีมมีการมอบหมายงานที่สำคัญ ๆ ให้สมาชิกฝ่ายต่าง ๆ ดำเนินการด้วยความไว้วางใจ					
6	สมาชิกในทีมแสดงความเห็นใจ และให้กำลังใจกันเสมอเมื่อพบปัญหา หรือปฏิบัติงานผิดพลาด พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการแก้ปัญหา					

ข้อ	รายการ	ระดับทักษะ				
		5	4	3	2	1
7	การทำงานเป็นทีมส่งเสริมให้สมาชิกได้มีโอกาสสร้างผลงาน และกล่าวยกย่องชมเชยในโอกาสที่เหมาะสม					
8	การทำงานเป็นทีมมีการประสานงานช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ในการปฏิบัติงานโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ					
9	การทำงานเป็นทีมส่งเสริมให้สมาชิกมีโอกาสชี้แจง ประชาสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติ เพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน					
ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ						
1	ครูใช้เหตุผลโดยมีการศึกษาข้อเท็จจริง หลักฐานและข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการติดสินใจ					
2	ครูสามารถพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล สามารถแยกแยะข้อมูลว่าสิ่งใดควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ					
3	ครูรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล ไม่ยึดถือความคิดเห็นของตนเอง ก่อนตัดสินใจในเรื่องใดก็จะต้องมีข้อมูลหลักฐานเพียงพอ					
4	ครูสามารถรับฟังความคิดเห็นหรือข้อมูลจากหลากหลายมุมมอง แม้เป็นมุมมองที่แตกต่างกันโดยไม่แสดงพฤติกรรมเชิงลบ					
5	ครูสามารถเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้ ถ้าผู้นั้นมีเหตุผลที่เหมาะสมถูกต้องกว่า					
6	ครูสามารถวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของข้อมูลที่ปรากฏในสถานการณ์ได้อย่างตรงประเด็นและชัดเจน					
ทักษะความคิดสร้างสรรค์						
1	ครูสามารถพัฒนาชิ้นงาน หรือวิธีการเพื่อแก้ปัญหาด้วยความคิดที่แปลกใหม่ เหมาะสมต่อการใช้งานจริง					
2	ครูมีความสามารถในการคิดหาวิธีการแก้ปัญหาในแต่ละครั้งได้มากกว่า 2 วิธี เพื่อนำไปสู่การค้นพบที่แปลกใหม่					
3	ครูมีความสามารถในการคิดหาวิธีการ แก้ปัญหาโดยดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่ หรือนำสิ่งอื่น มาทดแทนสิ่งที่ขาดได้อย่างหลากหลาย					
4	ครูมีวิธีการคิดแจกแจงรายละเอียดของวิธีการแก้ปัญหา หรือขยายความคิดได้อย่างครบถ้วน และมีรายละเอียดที่สมบูรณ์					

ข้อ	รายการ	ระดับทักษะ				
		5	4	3	2	1
5	ครูมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์นำมาใช้ประโยชน์ที่มีความแปลกใหม่และแตกต่างกว่าเดิม					
ทักษะการแก้ปัญหา						
1	ครูสามารถรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาได้					
2	ครูสามารถออกแบบวิธีการได้สอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาโดยสามารถแสดงรายละเอียดได้					
3	ครูมีการวางแผนในการทำงานและดำเนินการแก้ปัญหาตามขั้นตอนการทำงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม					
4	ครูสามารถนำเสนอรายละเอียด ขั้นตอนการแก้ปัญหาได้ชัดเจน สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์					
5	ครูสามารถเข้าใจถึงต้นเหตุที่แท้จริงของปัญหาโดยมีเกณฑ์ที่ชัดเจนและครอบคุลมทุกมิติ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาเดิมซ้ำ ๆ					

แบบสัมภาษณ์
เรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ข้อมูลที่ได้จากท่าน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากท่านมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงกับวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ให้มากที่สุด

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีส่วนประกอบ 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลหลัก

ส่วนที่ 2 การสอบถามความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งออก เป็น 6 ทักษะ ได้แก่

1. ทักษะเทคโนโลยีและสารสนเทศ
2. ทักษะการสื่อสาร
3. ทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม
4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
5. ทักษะการคิดสร้างสรรค์
6. ทักษะการแก้ไขปัญหา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูง ที่ท่านกรุณาเสียสละเวลาในการแสดงความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถาม คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช ต่อไป

แบบสัมภาษณ์
เรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้ข้อมูล..... .....
ตำแหน่ง.....วุฒิการศึกษา..... .....
สังกัด..... .....

ส่วนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. ทักษะเทคโนโลยีและสารสนเทศ

ท่านมีแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศให้สอดคล้องกับต้องการของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. ทักษะการสื่อสาร

ท่านมีความแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการสื่อสาร ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. ทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม

ท่านมีแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม ให้สอดคล้องกับความต้องการของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ท่านมีแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ให้สอดคล้องกับต้องการของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ทักษะการคิดสร้างสรรค์

ท่านมีแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับความต้องการของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ทักษะการแก้ไขปัญหา

ท่านมีแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการแก้ไขปัญหา ให้สอดคล้องกับความต้องการของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ภาคผนวก ฉ
การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ
(IOC : Index of item objective congruence)

เรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

เกณฑ์การประเมิน มีดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด
ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด
ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

$$\text{สูตร} \quad IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสิน มีดังนี้

ค่า IOC มีคำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ข้อคำถามนั้นใช้ได้
ค่า IOC มีคำนวณได้ต่ำกว่า 0.5 ข้อคำถามนั้นถูกตัดออกไปหรือต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้ดีขึ้น

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของเชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ใช้ได้	ใช้ไม่ได้	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3					
ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี									
1	ครูมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐานได้	+1	+1	+1	3	1	✓		
2	ครูสามารถสืบค้นและใช้อินเตอร์เน็ตได้	+1	+1	+1	3	1	✓		
3	ครูสามารถใช้โปรแกรมต่าง ๆ (เช่น Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint) ได้	+1	+1	0	2	0.67	✓		
4	ครูสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิในการปฏิบัติงานได้	+1	+1	0	2	0.67	✓		
5	ครูสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดทำรายงานและนำเสนอผลงานที่ได้รับมอบหมายได้	+1	+1	0	2	0.67	✓		
6	ครูสามารถใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารและการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานได้ดี	+1	+1	0	2	0.67	✓		
7	ครูสามารถใช้ใช้คอมพิวเตอร์จัดระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ	+1	+1	0	2	0.67	✓		
ทักษะการสื่อสาร									
1	ครูสามารถสื่อสารกับผู้บังคับบัญชานำเสนอความคิดเห็น หรือกิจกรรม ที่จะช่วยในการพัฒนาการปฏิบัติงานได้	+1	+1	0	2	0.67	✓		
2	ครูสามารถมีวิธีการในการสื่อสารให้ผู้รับสารสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย	+1	0	+1	2	0.66	✓		ตัดคำว่า “สามารถ”
3	ครูสามารถวางแผนในการสื่อสาร กำหนดวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร และประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ในการสื่อสารได้	+1	+1	0	2	0.67	✓		

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของเชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ใช้ได้	ใช้ไม่ได้	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3					
4	ครูสามารถค้นคว้าข้อมูลและอ้างอิงข้อมูลในการสื่อสาร สามารถซักถามแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสามารถจับใจความและสรุปข้อมูลในการสื่อสารได้	+1	+1	+1	3	1	✓		
5	ครูสามารถคิดวิเคราะห์และแยกแยะระหว่างข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และหรือข้อมูลจริงกับข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือและหรือข้อมูลเท็จ	+1	0	+1	2	0.67	✓		บรรทัดที่สาม ความเพื่อ “ได้” หลังข้อความ “ข้อมูลเท็จ”
6	ครูสามารถใช้ท่าทางประกอบในการสื่อสาร สามารถควบคุมตนเองในการสื่อสาร และสามารถใช้ น้ำเสียงที่ชัดเจนในการสื่อสารได้	+1	+1	+1	3	1	✓		
7	ครูสามารถเลือกช่องทางในการสื่อสารหลายช่องทาง เช่น การพูดคุยกันต่อหน้า การพูดคุยกันทางโทรศัพท์ การพูดคุยกันทางอินเทอร์เน็ต การส่งอีเมล์ การส่งข้อความทางโทรศัพท์เคลื่อนที่	+1	+1	+1	3	1	✓		
8	ครูสามารถ ใช้ภาษาและถ้อยคำสุภาพ สามารถใช้วิจารณญาณ และไตร่ตรองผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสารได้	+1	+1	+1	3	1	✓		
9	ครูสามารถรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิผู้อื่นในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสภาพวัฒนธรรมและสถานการณ์ต่าง ๆ	+1	+1	0	2	0.67	✓		
ทักษะการทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีม									
1	ครูมีการทำงานเป็นทีม มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน	+1	+1	+1	3	1	✓		
2	ครูมีการวางแผนการทำงานร่วมกัน ร่วมกันกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายไว้อย่างครบถ้วนและชัดเจน	+1	+1	+1	3	1	✓		

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของเชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ใช้ได้	ใช้ไม่ได้	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3					
3	ครูมีการจัดสรรงานในทีม โดยให้สมาชิกที่มีทักษะ และความสามารถแตกต่างกันได้มาทำงานร่วมกัน	+1	+1	+1	3	1	✓		
4	ครูและสมาชิกในทีมยอมรับความแตกต่างและคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคลก่อนมอบหมายงาน	+1	+1	-1	2	0.67	✓		
5	การทำงานเป็นทีมมีการมอบหมายงานที่สำคัญๆ ให้สมาชิก ฝ่ายต่างๆ ดำเนินการด้วยความไว้วางใจ	+1	+1	+1	3	1	✓		
6	สมาชิกในทีมแสดงความเห็นใจ และให้กำลังใจกันเสมอเมื่อพบปัญหา หรือปฏิบัติงานผิดพลาด พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการแก้ปัญหา	+1	+1	+1	3	1	✓		
7	การทำงานเป็นทีมส่งเสริมให้สมาชิกได้มีโอกาสสร้างผลงาน และกล่าวยกย่องชมเชยในโอกาสที่เหมาะสม	+1	+1	0	2	0.67	✓		
8	การทำงานเป็นทีมมีการประสานงานช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ในการปฏิบัติงานโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ	+1	+1	0	2	0.67	✓		
9	การทำงานเป็นทีมส่งเสริมให้สมาชิกมีโอกาสชี้แจง ประชาสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน	+1	+1	0	2	0.67	✓		
ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ									
1	ครูใช้เหตุผลโดยมีการศึกษาข้อเท็จจริง หลักฐานและข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการติดสินใจ	+1	+1	+1	3	1	✓		
2	ครูสามารถพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล สามารถแยกแยะข้อมูลว่าสิ่งใดควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ	+1	+1	0	2	0.67	✓		

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของเชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ใช้ได้	ใช้ไม่ได้	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3					
3	ครูรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล ไม่ยึดถือความคิดเห็นของตนเองก่อนตัดสินใจในเรื่องใดก็จะต้องมีข้อมูลหลักฐานเพียงพอ	+1	+1	+1	3	1	✓		
4	ครูสามารถรับฟังความคิดเห็นหรือข้อมูลจากหลากหลายมุมมอง แม้เป็นมุมมองที่แตกต่างกันโดยไม่แสดงพฤติกรรมเชิงลบ	+1	+1	0	2	0.67	✓		
5	ครูสามารถเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้ ถ้าผู้นั้นมีเหตุผลที่เหมาะสมถูกต้องกว่า	+1	+1	0	2	0.67	✓		
6	ครูสามารถวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของข้อมูลที่ปรากฏในสถานการณ์ได้อย่างตรงประเด็นและชัดเจน	+1	+1	0	2	0.67	✓		
ทักษะความคิดสร้างสรรค์									
1	ครูสามารถพัฒนาชิ้นงาน หรือวิธีการเพื่อแก้ปัญหาด้วยความคิดที่แปลกใหม่เหมาะสมต่อการใช้งานจริง	+1	+1	0	2	0.67	✓		
2	ครูมีความสามารถในการคิดหาวิธีการแก้ปัญหาในแต่ละครั้งได้มากกว่า 2 วิธี เพื่อนำไปสู่การค้นพบที่แปลกใหม่	+1	+1	0	2	0.67	✓		
3	ครูมีความสามารถในการคิดหาวิธีการแก้ปัญหาโดยดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่ หรือนำสิ่งอื่น มาทดแทนสิ่งที่ขาดได้อย่างหลากหลาย	+1	+1	0	2	0.67	✓		
4	ครูมีวิธีการคิดแจกแจงรายละเอียดของวิธีการแก้ปัญหา หรือขยายความคิดได้อย่างครบถ้วน และมีรายละเอียดที่สมบูรณ์	+1	+1	0	2	0.67	✓		

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของเชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ใช้ได้	ใช้ไม่ได้	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3					
5	ครูมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์นำมาใช้ประโยชน์ที่มีความแปลกใหม่และแตกต่างกว่าเดิม	+1	+1	+1	3	1	✓		
ทักษะการแก้ปัญหา									
1	ครูสามารถรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาได้	+1	+1	+1	3	1	✓		
2	ครูสามารถออกแบบวิธีการได้สอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาโดยสามารถแสดงรายละเอียดได้	+1	+1	+1	3	1	✓		
3	ครูมีการวางแผนในการทำงานและดำเนินการแก้ปัญหาตามขั้นตอนการทำงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	+1	+1	0	2	0.67	✓		
4	ครูสามารถนำเสนอรายละเอียดขั้นตอนการแก้ปัญหาได้ชัดเจน สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่าง ครบถ้วน สมบูรณ์	+1	+1	+1	3	1	✓		
5	ครูสามารถเข้าใจถึงต้นเหตุที่แท้จริงของปัญหา โดยมีเกณฑ์ที่ชัดเจนและครอบคุลมทุกมิติ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาเดิมซ้ำๆ	+1	+1	0	2	0.67	✓		

ภาคผนวก ช
ผลการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)
ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบผลค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.865 มีค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.7 แบบสอบถามสามารถนำไปใช้ได้

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.962	41

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded[a]	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

ภาคผนวก ซ

ภาพประกอบ

ภาพประกอบการสัมภาษณ์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล : **นายสุพจน์ รามณี**

วัน เดือน ปีเกิด : 29 ธันวาม 2520

ชาติภูมิ : นครศรีธรรมราช

ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ 8 หมู่ที่ 1 ตำบลควนหนองคว้า
อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช 80130

ประวัติการศึกษา : ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขา รัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

: ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

หน้าที่การงานปัจจุบัน : ข้าราชการครู ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอปากพนัง
อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช